ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΝΗΜΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ 2019

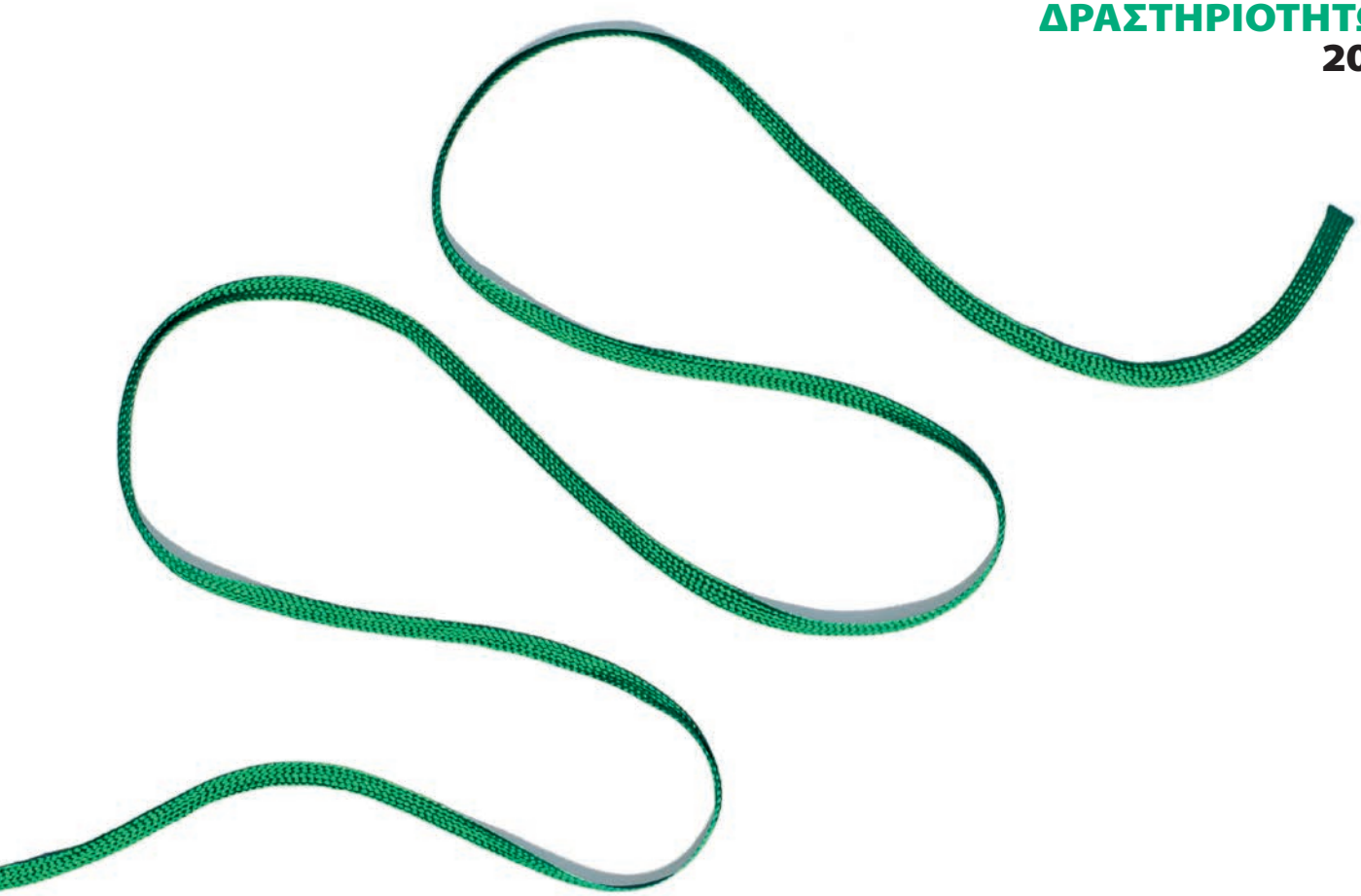

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Η τράπεζα της ΕΕ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΝΗΜΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ 2019

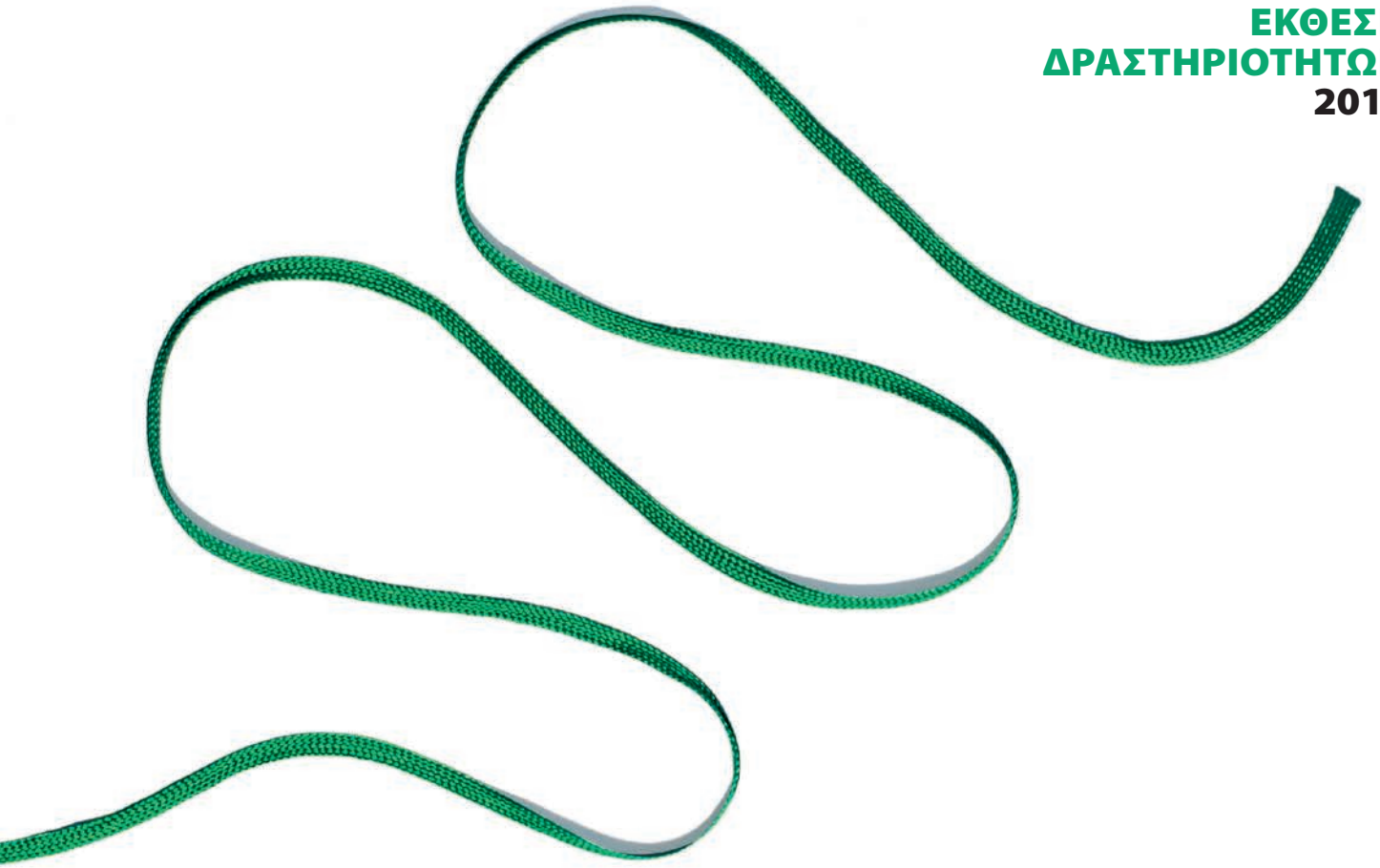

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Η τράπεζα της ΕΕ

Έκθεση δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για το έτος 2019

© Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, 2020
98-100, boulevard Konrad Adenauer – L-2950 Luxembourg
+352 4379-1
info@eib.org
www.eib.org
twitter.com/eib
facebook.com/europeaninvestmentbank
youtube.com/eibtheeubank

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.
Όλες οι ερωτήσεις σχετικά με δικαιώματα και άδειες πρέπει να αποστέλλονται στη διεύθυνση: publications@eib.org

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες της ΕΤΕπ, μπορείτε να επισκεφθείτε τον δικτυακό μας τόπο: www.eib.org.
Μπορείτε επίσης να επικοινωνήσετε μαζί μας στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@eib.org.
Εγγραφείτε στο ενημερωτικό μας δελτίο: www.eib.org/sign-up

Εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
Επιμέλεια: EIB EditorialTeam
Σελιδοποίηση: EIB GraphicTeam

Τυπώθηκε σε χαρτί Munken Polar, bouffant 1.13, FSC Mix blanc.

Η ΕΤΕπ χρησιμοποιεί χαρτί πιστοποιημένο από το Συμβούλιο Διαχείρισης των Δασών (FSC). Διότι το χαρτί αυτό φτιάχνεται από ανθρώπους που αγαπούν τα δέντρα. Το FSC προάγει μια φιλική προς το περιβάλλον, επωφελή για την κοινωνία και οικονομικά βιώσιμη διαχείριση των δασών του πλανήτη.

Όπως ξέρουμε, το διάβασμα μάς κάνει καλό. Κάνει καλό και στον πλανήτη – αρκεί ό,τι διαβάζουμε να είναι τυπωμένο στο σωστό χαρτί.

Τυπώθηκε από Imprimerie Centrale

ΜΕΙΓΜΑ
Χαρτί από υπεύθυνες πηγές
FSC® C103749

print: QH-BF-20-001-EL-C ISBN 978-92-861-4635-0 ISSN 2599-6622 doi:10.2867/52523
pdf: QH-BF-20-001-EL-N ISBN 978-92-861-4601-5 ISSN 2599-6851 doi:10.2867/60098

ΠΩΣ ΝΑ ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ – ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΝΗΜΑ

Όπου και να βρισκόμαστε, το κλίμα μας συνοδεύει. Το ίδιο ισχύει και γι' αυτή την έκθεση, διότι το κλίμα – και ειδικότερα η **ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ** – είναι το **ΠΡΑΣΙΝΟ ΝΗΜΑ** που διαπερνά το έργο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων το 2019. Η δράση για το κλίμα αποτελεί εδώ και πολύ καιρό σημαντική παράμετρο της δραστηριότητας της Τράπεζας. Το 2019 ανταποκριθήκαμε στην ανάγκη επείγουσας δράσης για το κλίμα και το περιβάλλον θέτοντας **ΦΙΛΟΔΟΞΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΜΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΚΛΙΜΑΤΟΣ** και **ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ** την επόμενη δεκαετία και καθορίζοντας μια **ΝΕΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**.

Για να περιοριστεί η άνοδος της θερμοκρασίας του πλανήτη σε 1,5°C, όπως προβλέπει η Συμφωνία των Παρισίων, οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα πρέπει να είναι κάτω από 580 γιγατόνους. Για όλους μας. Για πάντα. Με τους σημερινούς ρυθμούς, θα φθάσουμε αυτό το όριο έως το 2032. Αλλά αυτό μπορούμε να το αποφύγουμε με αυξημένες επενδύσεις. Οι επενδύσεις που χρειάζονται όμως είναι τεράστιες. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, στην Ευρώπη οι επενδύσεις σε ενεργειακά συστήματα, παραδείγματος χάριν, θα πρέπει να διπλασιαστούν την ερχόμενη δεκαετία, φθάνοντας στα 400 δισ. ευρώ.

Εδώ ακριβώς ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων είναι καίριος. Ως δημόσια τράπεζα, η τράπεζα της ΕΕ χρηματοδοτεί ευρύτατο φάσμα επενδύσεων, από μακροπρόθεσμα έργα υποδομής μέχρι καινοτόμα σχέδια ανάπτυξης μπαταριών, και **ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΕΙ ΣΕ ΤΟΜΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΡΟΧΩΡΟΥΝ ΠΟΛΥ ΑΡΓΑ**, όπως π.χ. η ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών. Στη φετινή έκθεση, για πρώτη φορά, δίνουμε τον λόγο στους εμπειρογνώμονες της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, οι οποίοι εκθέτουν τις απόψεις τους σχετικά με το τι σημαίνει για μας η κλιματική κρίση, ποιους **ΝΕΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ** θα αναπτύξουμε για να επιτύχουμε τους στόχους μας και τι είδους **ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΘΑ ΣΤΗΡΙΞΟΥΜΕ**.

Τα έργα που παρουσιάζονται σε αυτήν την έκθεση καλύπτουν όλους τους τομείς της οικονομικής ανάπτυξης: υποδομές, καινοτομία, μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Για να φανεί η έκταση της σημερινής δράσης μας για το κλίμα και η δέσμευσή μας να στηρίξουμε μελλοντικές πράσινες επενδύσεις, αναφερόμαστε σε καθέναν από αυτούς τους τομείς δίνοντας έμφαση στο κλίμα και στο περιβάλλον. **ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΟ ΚΛΙΜΑ, ΠΡΑΣΙΝΕΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ, ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**. Σε όλο τον κόσμο. Από τη Ρουμανία, όπου χρηματοδοτήσαμε μια συσκευή που χρησιμοποιεί την τεχνητή νοημοσύνη για τον περιορισμό της σπατάλης τροφίμων, έως το Περού, όπου στηρίξαμε ένα έργο που βοηθά μικρούς καλλιεργητές καφέ να αυξήσουν την παραγωγή τους. Διότι η ΕΤΕπ δραστηριοποιείται σε όλο τον κόσμο για να συμβάλει στην εξεύρεση **ΛΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ** που αποτελεί απειλή για όλους μας, όπου και να βρισκόμαστε.

Αυτή η έκθεση παρουσιάζει ιστορίες επινοητικότητας και προσήλωσης, δημιουργίας θέσεων απασχόλησης και ευημερίας. Αυτές οι ιστορίες, που συνδέονται μεταξύ τους με **ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΝΗΜΑ ΤΩΝ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΤΕπ**, δείχνουν πώς η δράση για το κλίμα και το περιβάλλον δίνει σε όλους μας την ευκαιρία να διαφυλάξουμε τον πλανήτη μας για τις μελλοντικές γενιές και να οικοδομήσουμε μια ευημερούσα, καθαρή και πράσινη οικονομία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

6 ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

8 ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟ 2019

10 Ο ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΕπ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΣΑΣ

12 ΣΥΝΟΛΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΤΣΕ

14 Ο ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ: >1 ΤΡΙΣ. ΕΥΡΩ ΓΙΑ <1,5°C

16 ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

18 ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ: ΨΥΧΡΗ ΣΥΝΤΗΞΗ; ΕΝΑ ΚΑΥΤΟ ΘΕΜΑ
22 ΨΗΦΙΑΚΟ ΜΕΛΛΟΝ: 5G ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΓΕΝΙΕΣ
24 Η ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ: ΜΙΑ ΚΟΥΡΣΑ ΠΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΖΕΙ

26 Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΠΤΥΧΗ

28 ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ: ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΝΗΘΙΣΟΥΜΕ
30 ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ: Η ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ

32 ΤΑ ΕΡΓΑ

34 ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑ: ΜΙΑ ΣΥΝΤΑΓΗ ΓΙΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ
36 Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ: ΟΡΕΞΗ ΓΙΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ
38 ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑ: ΤΑ ΚΑΛΑ ΒΑΚΤΗΡΙΑ ΚΑΙ Η ΕΛΑΣΤΙΚΗ ΜΟΤΣΑΡΕΛΑ

42 Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΤΥΧΗ

44 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΤΕΓΑΣΗ: ΜΙΑ ΣΤΕΓΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ
46 ΔΙΚΑΙΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ: ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

48 ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΤΕπ

50 ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

51 ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2020

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΕΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Γράφω για όσα επέτυχε η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων πέρυσι, σε μια στιγμή όπου κάθε εβδομάδα – κάθε ώρα – είναι κρίσιμη. Σήμερα η τράπεζα της ΕΕ θέτει την εμπειρία της και τη χρηματοδοτική ισχύ της στην υπηρεσία της μάχης κατά του κορωνοϊού COVID-19, έχοντας ταυτόχρονα κατά νου ότι η επόμενη δεκαετία θα είναι καθοριστική για τη μάχη κατά της κλιματικής αλλαγής. Πολλοί αμφιβάλλουν ότι ο κορωνοϊός και η κλιματική αλλαγή είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν ταυτόχρονα. Είμαστε όμως πεπεισμένοι ότι αυτό είναι απόλυτα αναγκαίο. Η μάχη που πρέπει να δώσουμε άμεσα για να επαναφέρουμε τις οικονομίες μας σε μια υγιή κατάσταση, πρέπει να θέσει επίσης τα θεμέλια για ένα βιώσιμο μέλλον.

Το 2019 η Τράπεζα επένδυσε στην ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης, σε νέες τεχνολογίες και σε καινοτομίες, που θα εξασφαλίσουν στις επόμενες γενιές την ποιότητα ζωής που απολαμβάνουμε σήμερα, αλλά και θα αυξήσουν την ευημερία μας. Το αυξανόμενο ποσοστό των δραστηριοτήτων μας που στοχεύουν στην αντιμετώπιση της υπερθέρμανσης του πλανήτη αποδεικνύει ότι η δράση για το κλίμα είναι τόσο μια επιχειρηματική ευκαιρία όσο και μια υπαρξιακή ανάγκη. Η νέα απειλή του κορωνοϊού COVID-19 καθιστά αυτή την έκθεση ακόμη πιο επίκαιρη. Πέρυσι υπογράψαμε πολλές χρηματοδοτικές συμβάσεις που δείχνουν την ενεργό συμβολή μας στον αγώνα κατά των ασθενειών – συμβολή που σήμερα αυξάνεται ακόμη περισσότερο, λόγω του κεντρικού ρόλου μας στη συντονισμένη απάντηση που δίνει η Ευρώπη στην κρίση του κορωνοϊού.

Πέρυσι θέσαμε έναν φιλόδοξο στόχο. **Δεσμευόμαστε ότι με ορίζοντα το 2025 θα διαθέτουμε το 50% των χρηματοδοτήσεών μας στη δράση για το κλίμα και στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Σε όλες τις δραστηριότητές μας θα ευθυγραμμιζόμαστε πλήρως με τη Συμφωνία των Παρισίων**. Άλλωστε, δεν θα είχε νόημα το 50% των χρηματοδοτήσεών μας να αφορά το κλίμα και το περιβάλλον και να χρησιμοποιούμε το άλλο 50% για να στηρίζουμε έργα που βλάπτουν το περιβάλλον.

Το ίδιο ισχύει για την κρίση του κορωνοϊού. Κάθε οικονομικό σοκ επιταχύνει τις μακροπρόθεσμες διαρθρωτικές αλλαγές. Η επίτευξη των διευρυμένων στόχων μας για το κλίμα και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα είναι ο καλύτερος τρόπος με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων μπορεί να βοηθήσει την οικονομία να ανακάμψει από την πανδημία. Παραδείγματος χάριν, η ενεργειακή μετάβαση μπορεί να συμβάλει στην ανάκαμψη δημιουργώντας περισσότερες θέσεις απασχόλησης και νέες, ταχέως αναπτυσσόμενες οικονομικές δραστηριότητες, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα και μειώνοντας την ενεργειακή εξάρτηση.

Πέρυσι εγκρίναμε επίσης τη νέα χρηματοδοτική πολιτική μας για τον τομέα της ενέργειας. Μεταξύ άλλων δεσμευόμαστε να πάψουμε, από το τέλος του 2021, να χρηματοδοτούμε έργα που σχετίζονται με συμβατικά ορυκτά καύσιμα. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων είναι ο πρώτος διεθνής χρηματοπιστωτικός οργανισμός που αναλαμβάνει τέτοια δέσμευση. Δίνει έτσι ένα ισχυρό παράδειγμα του ηγετικού ρόλου της Ευρώπης στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ως η τράπεζα της ΕΕ, αποτελεί τον χρηματοδοτικό βραχίονα της πολιτικής της ΕΕ. Στο πλαίσιο του σημαντικού ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για το κλίμα που βρίσκεται σήμερα σε εξέλιξη, συνεργαζόμαστε στενά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις κυβερνήσεις όλων των κρατών μελών. **Οι δραστηριότητες που περιγράφονται σε αυτήν την έκθεση δείχνουν την εμπειρογνωμοσύνη μας, η οποία μας καθιστά βασικό πυλώνα της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας** που ανακοινώθηκε από την Επιτροπή τον Ιανουάριο 2020.

Μοναδικό εύρος δραστηριοτήτων

Η δράση για το κλίμα δεν σημαίνει ότι παραμελούμε τους άλλους τομείς δραστηριότητάς μας. Αυτή η έκθεση αποδεικνύει ότι για να είναι αποτελεσματική η δράση για το κλίμα, πρέπει να εντάσσεται στις σφαίρες δράσης για τη συνοχή, την καινοτομία, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τις υποδομές. Διαφορετικά θα αποτύχει. Η δράση για το κλίμα σημαίνει, παραδείγματος χάριν, και δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Η έκθεσή μας για τις επενδύσεις κατά την περίοδο 2019-2020 (EIB Investment Report 2019/2020) προβλέπει ότι ειδικά η πράσινη ενέργεια θα δημιουργήσει περίπου 500 000 θέσεις απασχόλησης στην Ευρώπη στις επόμενες δεκαετίες.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

“Δεσμευόμαστε ότι με ορίζοντα το 2025 θα διαθέτουμε το 50% των χρηματοδοτήσεών μας στη δράση για το κλίμα και στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Σε όλες τις δραστηριότητές μας θα ευθυγραμμιζόμαστε πλήρως με τη Συμφωνία των Παρισίων.”

Η προαγωγή της συνοχής, η οποία κατέχει κεντρική θέση στη δραστηριότητα της Τράπεζας από το 1958, αποκτά μια νέα διάσταση μέσα από τους διευρυμένους στόχους μας όσον αφορά το κλίμα. Καθ’ όλη τη διάρκεια του 2019 οι εμπειρογνώμονές μας συνέβαλαν στον σχεδιασμό του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης της Επιτροπής, ο οποίος έχει ως στόχο να διευκολύνει τη μετάβαση προς καθαρότερες πηγές ενέργειας στις περιοχές και τους τομείς που στηρίζονται στα ορυκτά καύσιμα. Λόγω της μοναδικής θέσης που κατέχουμε λειτουργώντας ως διεπαφή μεταξύ θεσμικών οργάνων της ΕΕ, εθνικών κυβερνήσεων και ευρωπαϊκών πόλεων και περιφερειών, αυτός ο στόχος θα είναι βασική αποστολή της ΕΤΕπ τα επόμενα χρόνια.

Ομοίως, το αναπτυξιακό μας έργο επικεντρώνεται μεταξύ άλλων στην ανθεκτικότητα και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, διότι σώζουν ή προστατεύουν ζωές – και διότι συμβάλλουν στην οικονομική ευημερία. **Η κλιματική αλλαγή είναι παγκόσμιο φαινόμενο και άρα πρέπει να αυξήσουμε τις επενδύσεις μας παγκοσμίως. Διαθέτουμε τα απαραίτητα εργαλεία και για αυτό**. Οι εμπειρογνώμονές μας διαθέτουν την πείρα για να αναγνωρίζουν τις πραγματικές καινοτομίες και παράλληλα επιτελούν αναπτυξιακό έργο σε τοπικό επίπεδο – διαθέτουμε 50 γραφεία ανά την υφήλιο και έχουμε ενεργό παρουσία σε 43 εύθραυστα κράτη. Την τελευταία δεκαετία οι χώρες αυτές – οι λιγότερο ανεπτυγμένες στον κόσμο – έχουν λάβει πάνω από 5,5 δισ. ευρώ μέσω 100 και πλέον χρηματοδοτήσεων της ΕΤΕπ.

Προσήλωση στους στόχους και επίτευξή τους

Με τη νέα μας δέσμευση για το κλίμα και τη νέα χρηματοδοτική πολιτική μας για τον τομέα της ενέργειας μπορεί εύκολα να στρέψουμε το βλέμμα μόνο προς το μέλλον και να ξεχάσουμε τι έχουμε επιτύχει. Πριν θέσουμε το κλίμα στο επίκεντρο της δραστηριότητάς μας και πριν ανακύψει η κατάσταση έκτακτης ανάγκης λόγω του κορωνοϊού, είχε ανατεθεί στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων η τιτάνια αποστολή να στηρίξει επενδύσεις ύψους μισού τρισεκατομμυρίου ευρώ στην οικονομία της ΕΕ εντός μίας πενταετίας, στο πλαίσιο του σχεδίου Γιούνκερ. Σήμερα, το 2020, βρισκόμαστε πολύ κοντά στην επίτευξη αυτού του στόχου των 500 δισ. ευρώ. Και το κυριότερο, γνωρίζουμε ήδη ότι αυτό το σημαντικό πρόγραμμα άσκησε διαρθρωτική επίδραση στην ευρωπαϊκή οικονομία, τονώνοντας την απασχόληση και την οικονομική ανάπτυξη για δεκαετίες στο μέλλον.

Είναι καθήκον μας να στηρίξουμε το ευρωπαϊκό σχέδιο και να επενδύσουμε με βιώσιμο τρόπο στο μέλλον της Ευρώπης. Αυτό κάναμε το 2019 και αυτό θα συνεχίσουμε να κάνουμε.

Werner Hoyer

ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟ 2019

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟ 2019

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ	**58,7 δισ. €**
Ευρωπαϊκή Ένωση	51,1 δισ. €
Εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης	7,6 δισ. €
ΥΠΟΓΡΑΦΕΙΣΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	**63,3 δισ. €**
Ευρωπαϊκή Ένωση	55,4 δισ. €
Εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης	7,9 δισ. €
ΕΚΤΑΜΙΕΥΣΕΙΣ	**48,1 δισ. €**
Ευρωπαϊκή Ένωση	43,8 δισ. €
Εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης	4,3 δισ. €
ΑΝΤΛΗΘΕΝΤΕΣ ΠΟΡΟΙ (ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ)	**50,3 δισ. €**
Κύρια νομίσματα (€, GBP, USD)	42,7 δισ. €
Άλλα νομίσματα	7,6 δισ. €

Αντίκτυπος της δραστηριότητας του Ομίλου ΕΤΕπ

386 600

Αριθμός ΜΜΕ και επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης που στηρίχθηκαν από τον Όμιλο ΕΤΕπ

4,4 εκατομμύρια

Αριθμός θέσεων απασχόλησης που στηρίχθηκαν σε ΜΜΕ και επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης (Όμιλος ΕΤΕπ)

7,4 εκατομμύρια

Νοικοκυριά που μπορούν να ηλεκτροδοτηθούν χάρη στην αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

98%

... της πρόσθετης ηλεκτρικής ενέργειας προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές

117 εκατομμύρια

Χρήστες που επωφελούνται από βελτιωμένες κινητές υπηρεσίες

Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ), το οποίο είναι μέλος του Ομίλου της ΕΤΕπ, ειδικεύεται στην παροχή χρηματοδότησης επιχειρηματικού κινδύνου για τη στήριξη πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και ενισχύει την οικονομική ανάπτυξη και την καινοτομία σε όλη την Ευρώπη. Προσφέρει χρηματοδότηση και τεχνογνωσία για τη στήριξη υγιών και βιώσιμων επενδύσεων και παρέχει εγγυήσεις. Μέτοχοι του ΕΤαΕ είναι η ΕΤΕπ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δημόσιες και ιδιωτικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟ 2019

ΥΠΟΓΡΑΦΕΙΣΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	**10,2 δισ. €**
Κεφαλαιακή χρηματοδότηση	3,4 δισ. €
Εγγυήσεις	6,7 δισ. €
Μικροχρηματοδότηση	0,1 δισ. €

10 εκατομμύρια
Πληθυσμός με πρόσβαση σε ασφαλέστερο πόσιμο νερό

11,5 εκατομμύρια
Πληθυσμός με καλύτερες εγκαταστάσεις υγιεινής

1,7 εκατομμύρια
Πληθυσμός που αντιμετωπίζει μειωμένο κίνδυνο πλημμύρας

631 εκατομμύρια
Ετήσιες πρόσθετες μετακινήσεις με δημόσια μέσα μεταφοράς που χρηματοδότησε η ΕΤΕπ

12 εκατομμύρια
Πληθυσμός που επωφελείται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας

Τα αριθμητικά στοιχεία αντιπροσωπεύουν τα αποτελέσματα που αναμένονται από τις νέες χρηματοδοτικές πράξεις που υπογράφηκαν για πρώτη φορά το 2019. Όλα τα αριθμητικά στοιχεία είναι μη ελεγμένα και προσωρινά.

Ο ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΕπ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΣΑΣ

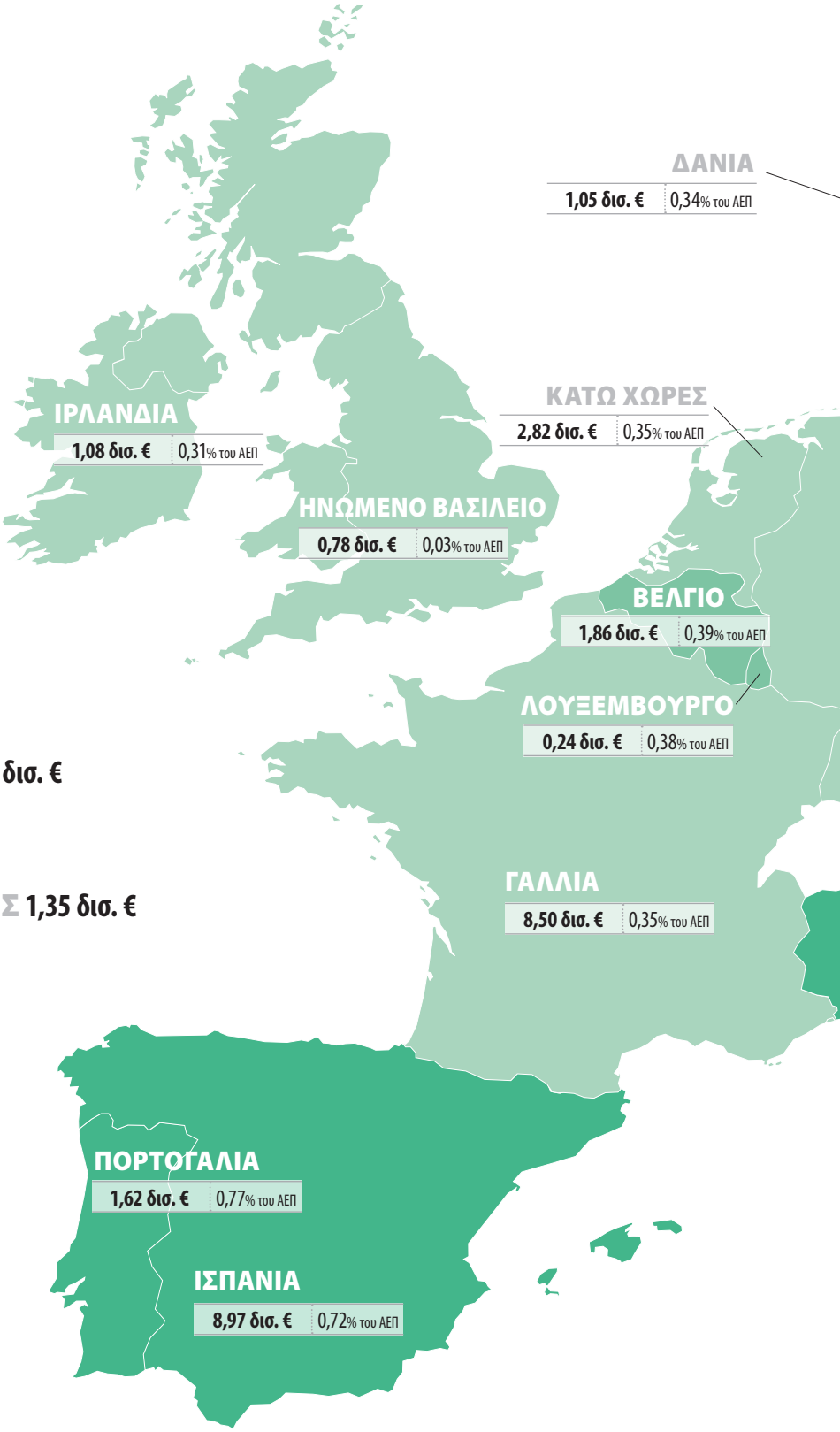

ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ 2,45 δισ. €

ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ ΚΑΙ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΖΕΣ 1,4 δισ. €

ΑΚΕ, ΥΧΕ ΚΑΙ ΝΟΤΙΑ ΑΦΡΙΚΗ 1,4 δισ. €

ΑΣΙΑ, ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΣΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ 2,2 δισ. €

ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΓΕΙΤΟΝΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ 1,35 δισ. €

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΤΗΣ ΜΙΑΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ ΕΕ
0,86 δισ. €

ΕΖΕΣ: Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελευθέρων Συναλλαγών
ΑΚΕ: Αφρική, Καραϊβική και Ειρηνικός
ΥΧΕ: Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη
Πιο σκούρα απόχρωση σημαίνει υψηλότερες επενδύσεις ως ποσοστό του ΑΕΠ

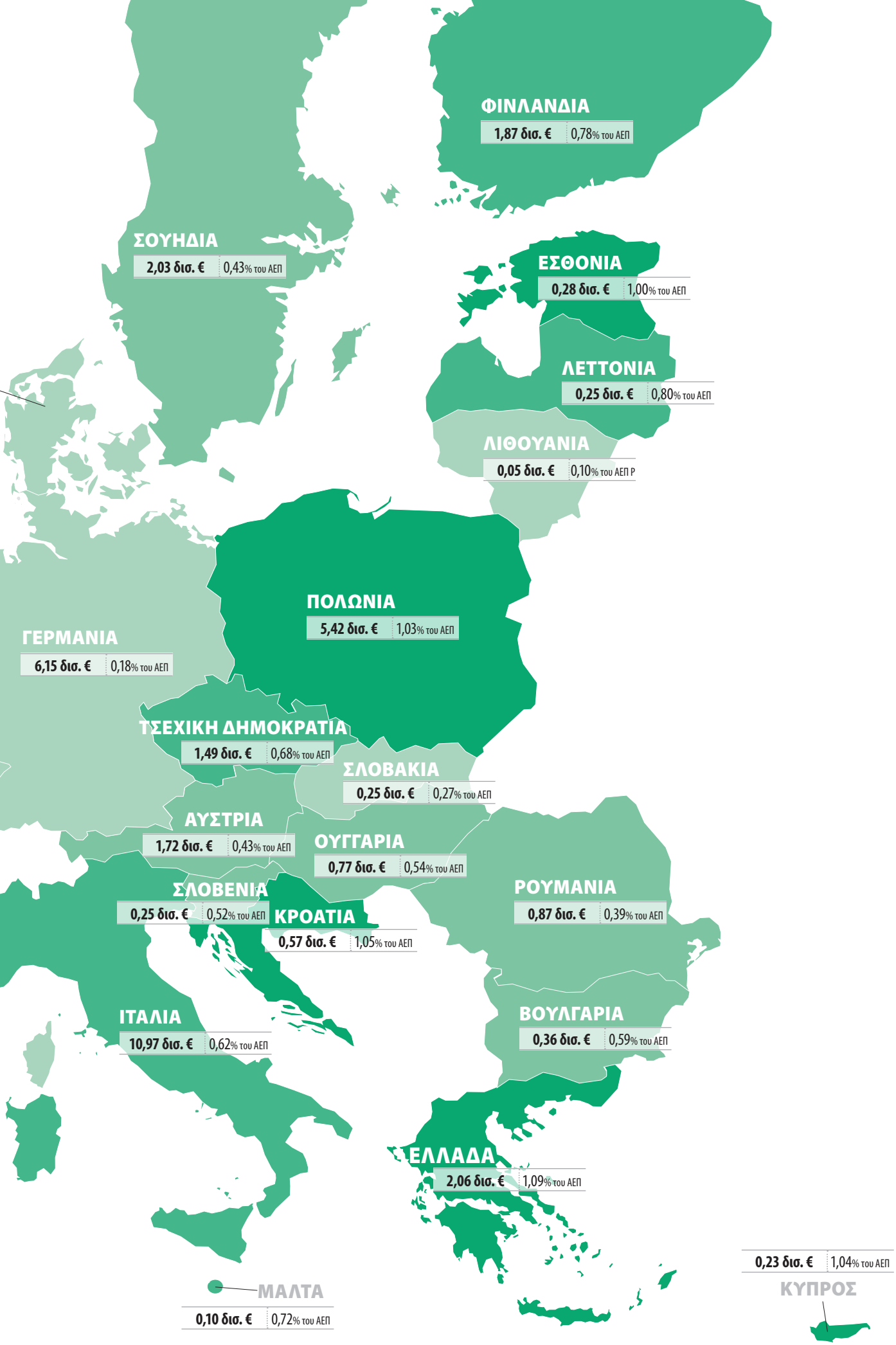
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ
1,87 δισ. € 0,78% του ΑΕΠ
ΣΟΥΗΔΙΑ
2,03 δισ. € 0,43% του ΑΕΠ
ΕΣΘΟΝΙΑ
0,28 δισ. € 1,00% του ΑΕΠ
ΛΕΤΤΟΝΙΑ
0,25 δισ. € 0,80% του ΑΕΠ
ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ
0,05 δισ. € 0,10% του ΑΕΠ Ρ
ΠΟΛΩΝΙΑ
5,42 δισ. € 1,03% του ΑΕΠ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ
6,15 δισ. € 0,18% του ΑΕΠ
ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1,49 δισ. € 0,68% του ΑΕΠ
ΣΛΟΒΑΚΙΑ
0,25 δισ. € 0,27% του ΑΕΠ
ΑΥΣΤΡΙΑ
1,72 δισ. € 0,43% του ΑΕΠ
ΟΥΓΓΑΡΙΑ
0,77 δισ. € 0,54% του ΑΕΠ
ΣΛΟΒΕΝΙΑ
0,25 δισ. € 0,52% του ΑΕΠ
ΚΡΟΑΤΙΑ
0,57 δισ. € 1,05% του ΑΕΠ
ΡΟΥΜΑΝΙΑ
0,87 δισ. € 0,39% του ΑΕΠ
ΙΤΑΛΙΑ
10,97 δισ. € 0,62% του ΑΕΠ
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
0,36 δισ. € 0,59% του ΑΕΠ
ΕΛΛΑΔΑ
2,06 δισ. € 1,09% του ΑΕΠ
ΜΑΛΤΑ
0,10 δισ. € 0,72% του ΑΕΠ
0,23 δισ. € 1,04% του ΑΕΠ
ΚΥΠΡΟΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΤΣΕ

ΕΩΣ ΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2019

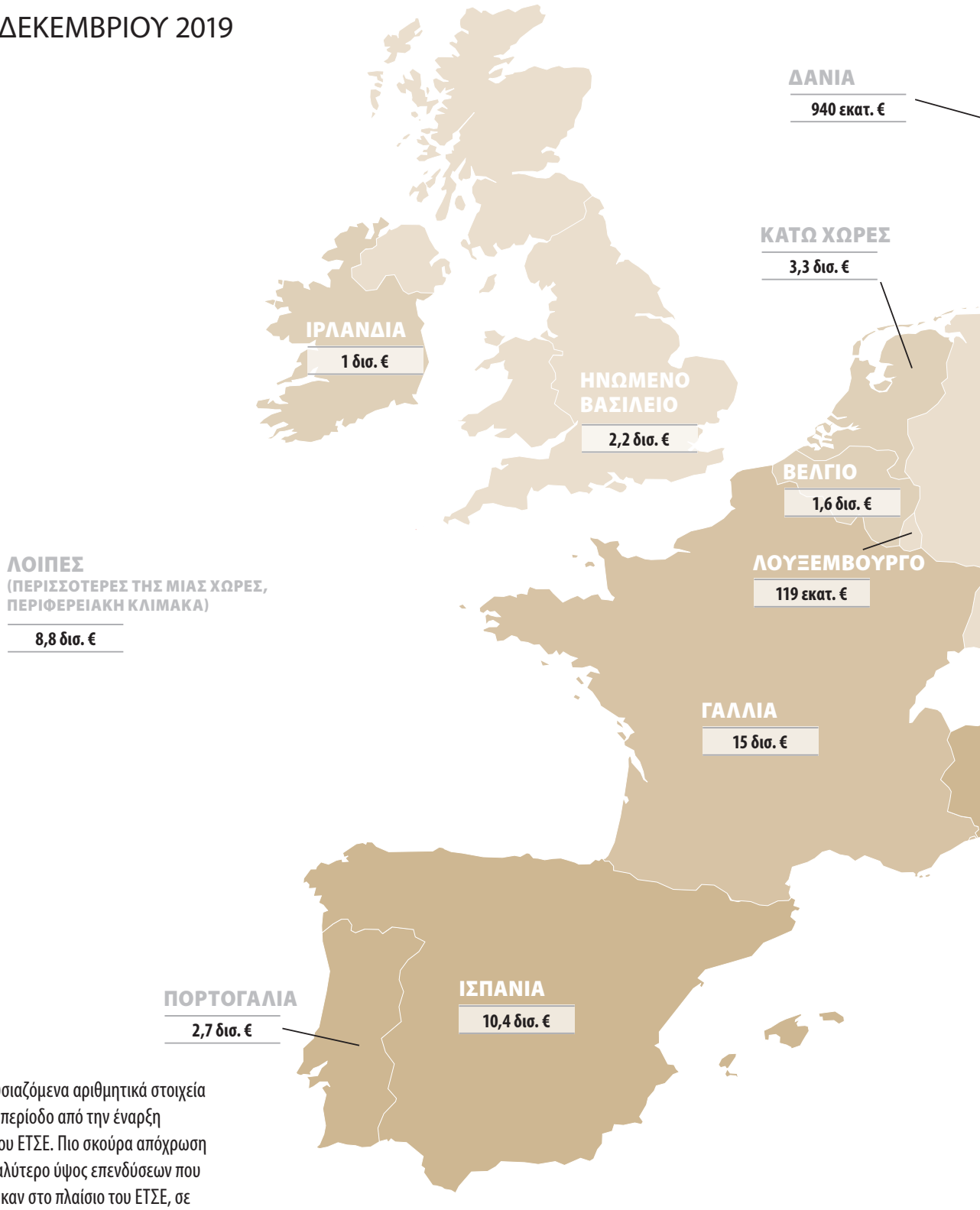

Όλα τα παρουσιαζόμενα αριθμητικά στοιχεία αφορούν την περίοδο από την έναρξη λειτουργίας του ΕΤΣΕ. Πιο σκούρα απόχρωση σημαίνει μεγαλύτερο ύψος επενδύσεων που κινητοποιήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ, σε σχέση με το ΑΕΠ (με βάση τις εγκρίσεις).

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων (ΕΤΣΕ) αποτελεί κοινή πρωτοβουλία του Ομίλου ΕΤΕπ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με σκοπό την κάλυψη του επενδυτικού κενού στην ΕΕ. Με μια εγγύηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, το ΕΤΣΕ έχει ως στόχο να κινητοποιήσει πρόσθετες επενδύσεις συνολικού ύψους τουλάχιστον 500 δισ. ευρώ έως το 2020. Στις 31 Δεκεμβρίου 2019 οι πρόσθετες επενδύσεις ανέρχονταν σε 458 δισ. ευρώ.

> 1 ΤΡΙΣ. ΕΥΡΩ ΓΙΑ < 1,5°C

Το 2019 η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων καθόρισε τους κλιματικούς και περιβαλλοντικούς στόχους της για την επόμενη δεκαετία. Αυτός είναι ο χάρτης πορείας μας για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της κλιματικής αλλαγής.

Για να αποφύγουμε πολύ περισσότερες μεγάλες κλιματικές προκλήσεις, πρέπει να απεξαρτηθούμε ταχύτατα από τον άνθρακα. Η επόμενη δεκαετία θα είναι κρίσιμη.

Στο πλαίσιο της Συμφωνίας των Παρισίων, σχεδόν όλες οι κυβερνήσεις του κόσμου συμφώνησαν να διατηρήσουν την άνοδο της θερμοκρασίας του πλανήτη σε επίπεδα κάτω των 2°C και να προσπαθήσουν να τη συγκρατήσουν σε 1,5°C. Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα πρέπει να είναι κάτω από 580 γιγατόνους. Με τους σημερινούς ρυθμούς των 37 γιγατόνων περίπου ετησίως, θα έχουμε υπερβεί αυτό το όριο έως το 2032.

Παρέμβαση εκεί που ο ιδιωτικός τομέας απέχει

Ο ιδιωτικός τομέας δεν έχει μέχρι τώρα επωμιστεί το κόστος της αναχαίτισης της κλιματικής αλλαγής. Γι' αυτό ο δημόσιος τομέας αναλαμβάνει μεγαλύτερη δράση, αυξάνοντας τις επενδύσεις και προτρέποντας τους πολίτες και τις επιχειρήσεις να αλλάξουν τις συνήθειές τους. Στην Ευρώπη, οι επενδύσεις σε ενεργειακά συστήματα, παραδείγματος χάριν, χρειάζεται σχεδόν να διπλασιαστούν την ερχόμενη δεκαετία – φθάνοντας έως και σε 400 δισ. ευρώ ετησίως.

Οι δημόσιες τράπεζες μπορούν να επενδύσουν σε μακροπρόθεσμα έργα υποδομής και στην καινοτομία που απαιτείται για τη μετάβαση σε ένα βιώσιμο μέλλον. Μπορούμε π.χ. να επενδύσουμε σε ένα συσσωρευτή μεγάλης κλίμακας ο οποίος φορτίζεται τις μέρες που έχει άνεμο ή ήλιο και αποδίδει φορτίο ακόμη και αν δεν υπάρχει άνεμος ή ηλιοφάνεια. Οι δημόσιες τράπεζες μπορούν να βοηθήσουν τους τομείς στους οποίους ο ρυθμός των επενδύσεων είναι βραδύς, όπως π.χ. η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατοικιών.

Τι θα κάνει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

Το 2019 το 31% των χρηματοδοτήσεών μας στήριξε τη δράση για το κλίμα. Έως το 2025 θα έχουμε αυξήσει το ποσοστό των χρηματοδοτήσεών μας για την κλιματική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα στο 50% – δηλαδή σε πάνω από 30 δισ. ευρώ ετησίως. Αλλά αυτό δεν αρκεί και το μεγαλύτερο μέρος των νέων κεφαλαίων για το κλίμα θα πρέπει να προέλθει από τον ιδιωτικό τομέα. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων προσελκύει πρόσθετα χρηματοδοτικά κεφάλαια, από τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, για κάθε έργο που χρηματοδοτεί. Η «σφραγίδα έγκρισης» της ΕΤΕπ σε ένα επενδυτικό σχέδιο σηματοδοτεί ότι είναι αξιόπιστο και έτσι ενθαρρύνει και άλλους επενδυτές, και ιδίως ιδιωτικές τράπεζες, να συμμετάσχουν.

Στοχεύουμε να στηρίξουμε επενδύσεις ύψους άνω του 1 τρισ. ευρώ κατά τη δεκαετία μέχρι το 2030 για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την προστασία του περιβάλλοντος.

Έως το τέλος του 2020, όλες οι χρηματοδοτήσεις μας θα έχουν ευθυγραμμιστεί με τη Συμφωνία των Παρισίων. Οι χρηματοδοτήσεις μας θα είναι συμβατές με μια πορεία μετάβασης προς μια ανάπτυξη με χαμηλές εκπομπές και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή. Στους τομείς της οικονομίας στους οποίους η μείωση των εκπομπών είναι δύσκολο να επιτευχθεί, θα στηρίξουμε επενδύσεις που βοηθούν τις επιχειρήσεις να μεταβούν προς ένα μοντέλο χαμηλών εκπομπών. Θα διασφαλίσουμε επίσης ότι όλα τα έργα που χρηματοδοτούμε περιλαμβάνουν διαχείριση των μελλοντικών κινδύνων από την κλιματική αλλαγή.

Η νέα πολιτική μας στον τομέα της ενέργειας

Από το τέλος του 2021 θα πάψουμε να χρηματοδοτούμε έργα που έχουν σχέση με συμβατικά ορυκτά καύσιμα, όπως έργα παραγωγής πετρελαίου και φυσικού αερίου ή παραδοσιακά δίκτυα αερίου.

Ο ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΚΑΙ Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Οι τομείς στους οποίους θα επικεντρωθούμε είναι οι εξής:

- ενεργειακή απόδοση σε τομείς όπως η ανακαίνιση κτιρίων και κατοικιών, η βελτίωση του οδικού φωτισμού και οι πράσινες μεταφορές·
- ενεργειακός εφοδιασμός που δεν προκαλεί εκπομπές, πράγμα που θα βοηθήσει στην επίτευξη του στόχου της Ευρώπης να παράγει τουλάχιστον το 32% της ενέργειάς της από ανανεώσιμες πηγές·
- ηλεκτρικά δίκτυα με τα οποία συνδέονται νέες πηγές ενέργειας χαμηλών εκπομπών άνθρακα·
- καινοτομία στην παραγωγή, αποθήκευση και χρήση της ενέργειας.

Μια μετάβαση χωρίς αποκλεισμούς

Οι περιοχές που εξαρτώνται περισσότερο από τα ορυκτά καύσιμα χρειάζονται μεγαλύτερη στήριξη. Τα έργα στον τομέα της πράσινης ενέργειας θα δημιουργήσουν εκατοντάδες χιλιάδες θέσεις απασχόλησης, αλλά πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή στις περιοχές στις οποίες τα ανθρακωρυχεία και άλλες παραγωγικές μονάδες υψηλής έντασης άνθρακα απασχολούν πολυάριθμους εργαζομένους και στηρίζουν την οικονομία. Πρέπει να προωθήσουμε την κατάρτιση για στροφή σε νέα επαγγέλματα και να στηρίξουμε έργα που προσελκύουν άλλες οικονομικές δραστηριότητες στις περιοχές αυτές.

Μια ενεργειακή πολιτική φιλική προς το κλίμα μπορεί να βοηθήσει την κοινωνία. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το 11% του πληθυσμού δεν έχει τη δυνατότητα να αντεπεξέλθει στο κόστος θέρμανσης της κατοικίας του. Εκατομμύρια άνθρωποι δυσκολεύονται να πληρώσουν τους λογαριασμούς του φυσικού αερίου και του ηλεκτρικού ρεύματος ή να θερμάνουν επαρκώς τα σπίτια τους. Οι γυναίκες μεγαλύτερης ηλικίας είναι αυτές που πλήττονται περισσότερο, διότι έχουν χαμηλότερο εισόδημα και μένουν περισσότερο στο σπίτι. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κατοικιών σε όλη την Ευρώπη θα περιορίσει τις εκπομπές, θα μειώσει τους λογαριασμούς ενέργειας και θα προσφέρει καλύτερη ποιότητα ζωής.

Ομοίως, τα έργα στον τομέα των καθαρών αστικών μεταφορών προσφέρουν οικονομικά προσιτές μεταφορές, αλλά και βελτιώνουν την ατμόσφαιρα και την υγεία της κοινωνίας. Οι επενδύσεις σε φιλικές προς το περιβάλλον γεωργικές πρακτικές σε περιοχές που δεν διαθέτουν πολύ νερό θα περιορίσουν τον κίνδυνο αυτές οι περιοχές να μετατραπούν σε ερήμους και να χάσουν θέσεις απασχόλησης.

Βιώσιμη ανάπτυξη

Πρέπει να στηρίξουμε πράσινα επενδυτικά σχέδια που συμβάλλουν στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Οι επενδύσεις για το περιβάλλον και για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής μπορούν να αυξήσουν τα εισοδήματα πολλών ανθρώπων, να βελτιώσουν τις συνθήκες διαβίωσής τους και να τους εξασφαλίσουν επαρκή τροφή, καθαρό νερό και εγκαταστάσεις υγιεινής. Μπορούμε επίσης να περιορίσουμε την ανάγκη εκτοπισμού πληθυσμών λόγω των νέων κινδύνων, όπως τα ακραία καιρικά φαινόμενα και οι πλημμύρες. Μπορούμε να μειώσουμε τον αριθμό των ανθρώπων που είναι εκτεθειμένοι σε κλιματικούς κινδύνους και ευάλωτοι στη φτώχεια, κατά 62 έως 457 εκατομμύρια παγκοσμίως.

Θα επενδύσουμε σε έργα μετριασμού της κλιματικής αλλαγής που έχουν μεγάλο αντίκτυπο στη ζωή των ανθρώπων. Χάρη σε μικρά συστήματα παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας εκτός δικτύου, όπως τα ηλιακά κιτ που χρησιμοποιούνται σε σπίτια σε αγροτικές περιοχές της Αφρικής, αποκτούν πρόσβαση σε ηλεκτρική ενέργεια νοικοκυριά που δεν είχαν ποτέ συνδεθεί με δίκτυο ηλεκτροδότησης. Τα έργα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή ενισχύουν γέφυρες και δρόμους, ώστε να μην καταστρέφονται από τις καταιγίδες και να μπορούν έτσι οι άνθρωποι να συνεχίσουν να πηγαίνουν στην αγορά, στον γιατρό ή στη δουλειά τους.

Πρέπει επίσης να δώσουμε στους ανθρώπους δυνατότητες να εξελιχθούν. Η ΕΤΕπ θα εξακολουθήσει να επενδύει σε τομείς που βελτιώνουν την κοινωνία, όπως οι υπηρεσίες υγείας και η παιδεία, και θα συνεχίσει να στηρίζει τη γυναικεία επιχειρηματικότητα και να παρέχει σε περισσότερους ανθρώπους πρόσβαση σε δάνεια για να υλοποιήσουν μια νέα επιχειρηματική ιδέα ή να επεκτείνουν την επιχείρησή τους.

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΝΗΜΑ

Πώς ανταποκρίνεται η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στις εξελίξεις όσον αφορά τις πολιτικές για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης

Είμαι ιδιαίτερα ικανοποιημένη με την πρόοδο που έχει σημειώσει [η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων] στην προσπάθειά της να ενισχύσει τον ρόλο της ως κλιματικής τράπεζας της ΕΕ. Αυτό θα δώσει ώθηση στις επενδύσεις σε ευρωπαϊκές τεχνολογίες και στις λύσεις που αναζητεί ο πλανήτης.

Ursula von der Leyen, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας συνεπάγεται σημαντικές επενδυτικές ανάγκες. Για να μπορέσουμε να καλύψουμε αυτές τις ανάγκες, είναι απαραίτητο να κινητοποιήσουμε τόσο τον δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα. Στο πλαίσιο αυτό η ΕΤΕπ θα είναι βασικός εταίρος, ενεργώντας ως δεξαμενή και πολλαπλασιαστής δημόσιων επενδύσεων και ως πρόσθετη ασφάλεια για τις ιδιωτικές επενδύσεις.

Frans Timmermans, Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Το κλίμα και η περιβαλλοντική βιωσιμότητα αποτελούν εδώ και πολύ καιρό προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, αλλά εν όψει της πρωτοφανούς κλιματικής κρίσης και των τεράστιων επενδύσεων που απαιτούνται για τη μετάβαση σε μια κοινωνία με ουδέτερο ισοζύγιο διοξειδίου του άνθρακα, γνωρίζουμε ότι ένα σενάριο αδράνειας (business as usual) δεν είναι αποδεκτή λύση. Γι' αυτό δεσμευτήκαμε να αυξήσουμε τις χρηματοδοτήσεις μας για το κλίμα και το περιβάλλον, με σκοπό να στηρίξουμε επενδύσεις ύψους 1 τρισ. ευρώ στους τομείς αυτούς κατά την επόμενη δεκαετία. Η ΕΤΕπ αποκτά έτσι κεντρικό ρόλο στην υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Είμαστε έτοιμοι να ανταποκριθούμε στην πρόκληση αυτή.

Emma Navarro, Αντιπρόεδρος της ΕΤΕπ αρμόδια για την κλιματική δράση

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στηρίζει τη δράση για το κλίμα εδώ και πολύ καιρό. Το 2019 τα δάνεια του Ομίλου ΕΤΕπ για το κλίμα αντιπροσώπευαν το 31% του συνολικού ύψους των χρηματοδοτήσεών του. Ο Χάρτης Πορείας της Κλιματικής Τράπεζας είναι υπό κατάρτιση και η διαδικασία μέχρι την οριστικοποίησή του θα μας βοηθήσει να εντείνουμε τις προσπάθειές μας στην κατεύθυνση ακόμη πιο αυξημένης χρηματοδότησης για το κλίμα. Το προσεχές έτος η Τράπεζα θα αυξήσει τη στήριξή της προς έργα που συμβάλλουν στην απανθρακοποίηση των μεταφορών και άλλων τομέων, στην προαγωγή της καινοτομίας στον τομέα του κλίματος και στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης. Για να είναι αποτελεσματική η παρέμβασή της, η Τράπεζα χρειάζεται να χρησιμοποιήσει νέους, καινοτόμους τρόπους ανταπόκρισης στις ανάγκες της αγοράς και επίτευξης των στόχων πολιτικής της.

Elina Kamenitzer, Προϊσταμένη του Τμήματος Δράσης για το Κλίμα, Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων, ΕΤΕπ

Για να επιτευχθούν οι πολύ απαιτητικοί στόχοι που έχουν τεθεί για το 2030 και το 2050, οι σχετικές με το κλίμα επενδύσεις θα αποκτούν ολοένα μεγαλύτερη βαρύτητα σε όλους τους τομείς και τις γεωγραφικές περιοχές. Τα τελευταία χρόνια έχουμε ήδη στηρίξει τις προσπάθειες απανθρακοποίησης ευρωπαϊκών επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας και έχουμε προωθήσει τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, μαζί με τον εξοπλισμό και τις υποδομές που την καθιστούν δυνατή, με στόχευση σε όλες τις τεχνολογίες και σε όλους τους τύπους διάρθρωσης της εκάστοτε αγοράς. Τα προσεχή έτη η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα χρειαστεί να θέσει πιο φιλόδοξους στόχους και να προσαρμόσει τα χρηματοδοτικά της προϊόντα για να διευκολύνει τον μετασχηματισμό πολλών τομέων, και ιδίως εκείνων που έχουν υψηλότερη ενεργειακή ένταση. Επιπλέον, η Τράπεζα θα πρέπει να παίξει καίριο ρόλο στα τμήματα της αγοράς στα οποία χρειάζεται να εφαρμοστούν νέες, καινοτόμες τεχνολογικές και χρηματοδοτικές λύσεις, όπως π.χ. στους τομείς της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Προς τον σκοπό αυτόν, μπορούμε να αξιοποιήσουμε τη σημαντική τεχνογνωσία μας και να είμαστε έτοιμοι να ανταποκριθούμε ταχέως στις ανάγκες της αγοράς και στις προσδοκίες των επενδυτών, οι οποίοι αναμένουν από εμάς να λειτουργήσουμε ως θερμοκοιτίδα επιχειρηματικών πρωτοβουλιών ή, κατά περίπτωση, ως βασικός χρηματοδότης που μπορεί να δράσει ως καταλύτης στην προσέλκυση και άλλων πηγών χρηματοδότησης.

Birthe Bruhn-Leon, Διευθύντρια της Υπηρεσίας Ιβηρικών Χωρών, Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων, ΕΤΕπ

Θα ήθελα να τονίσω ότι ο όρος «χρηματοδοτήσεις για το κλίμα» πρέπει να νοείται με ευρεία σημασία, διότι καλύπτει χρηματοδοτικά εργαλεία εξειδικευμένα για διάφορες συνιστώσες του ανθρώπινου περιβάλλοντος, τόσο του φυσικού όσο και του κοινωνικού. Αφορά χρηματοδοτήσεις για τους σκοπούς της βιώσιμης ανάπτυξης, στους οποίους βεβαίως συμπεριλαμβάνονται η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και ο μετριασμός της, αλλά και η ανάπτυξη της παιδείας, των υπηρεσιών υγείας και άλλων κοινωνικών υποδομών. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, οι οποίες στην πορεία τους προς τη βιώσιμη ανάπτυξη συναντούν εμπόδια προερχόμενα από διάφορες κατευθύνσεις και έχουν μεγάλη ανάγκη από ένα ευρύ σύνολο χρηματοδοτικών εργαλείων, που θα μπορεί να τις βοηθήσει σε διάφορα μέτωπα.

Rafal Rybacki, Προϊστάμενος του Τμήματος Χρηματοδοτήσεων προς τον Δημόσιο Τομέα στις Γειτονικές Χώρες της ΕΕ και στην Ανατολική και Κεντρική Ασία, Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων, ΕΤΕπ

Στην πορεία μας προς την επίτευξη των νέων στόχων που έχουμε θέσει για το κλίμα και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα έως το 2025, θα πρέπει να ενισχύσουμε τον διάλογό μας με τους πελάτες μας και με τα σημαντικά ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε να εντοπίζουμε νέες ευκαιρίες. Αυτό σημαίνει ότι θα αυξήσουμε τις δραστηριότητές μας στους τομείς στους οποίους ήδη έχουμε υψηλές επιδόσεις και θα αναπτύξουμε νέα σχέδια και προϊόντα σε τομείς όπου η παρουσία μας ήταν μέχρι τώρα πιο περιορισμένη. Αναμένω να δοθεί αυξημένη έμφαση στην ενεργειακή απόδοση και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, λόγω των υψηλών επενδυτικών αναγκών σε αυτούς τους δύο τομείς. Αναμένω επίσης να αυξηθεί ο ρόλος των νέων προϊόντων, όπως τα πράσινα δάνεια και τα μικτά χρηματοδοτικά μέσα για την κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων.

Martin Berg, Επικεφαλής της Μονάδας Περιβαλλοντικών Επενδυτικών Κεφαλαίων και Πολιτικής Χρηματοδοτήσεων για το Κλίμα, Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων, ΕΤΕπ

ΨΥΧΡΗ ΣΥΝΤΗΞΗ; ΕΝΑ ΚΑΥΤΟ ΘΕΜΑ

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ίσως να μην επαρκούν για την αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων και την κάλυψη της ζήτησης σε μακροπρόθεσμη βάση. Πρέπει να αναζητήσουμε άλλες πηγές ενέργειας. Τι είναι όμως η ενέργεια από σύντηξη, πώς λειτουργεί, και μπορεί να υπάρξει αυτό που λέγεται «ψυχρή σύντηξη»;

Μπορεί να έχετε ακούσει για την ψυχρή σύντηξη, δηλαδή την ιδέα ότι είναι δυνατή η σύντηξη ατόμων χωρίς τη χρήση σημαντικής θερμότητας ή άλλου είδους ενέργειας και με αυτό τον τρόπο η παραγωγή μεγάλης ποσότητας ενέργειας. Αυτή η φιλοσοφική λίθος αναζητείται εδώ και καιρό από πολλούς σύγχρονους αλχημιστές, και θα τους αφήσουμε στην αναζήτησή τους.

Η θερμή σύντηξη, όμως, είναι μια πραγματικότητα. Είναι φαινόμενο που συμβαίνει στον ήλιο και σε άλλους αστέρες. Πυρήνες ατόμων συγκρούονται μεταξύ τους με τεράστιες ταχύτητες, με αποτέλεσμα να προκαλείται σύντηξη και να εκλύεται πολύ μεγάλη ποσότητα ενέργειας. Η έρευνα και ανάπτυξη σχετικά με την παραγωγή ενέργειας από σύντηξη προσπαθεί να δημιουργήσει παρόμοιες αντιδράσεις στη Γη, σε θερμοκρασίες άνω των 100 εκατομμυρίων βαθμών Κελσίου.

Το αντίθετο της πυρηνικής σχάσης

Η ενέργεια από σύντηξη είναι, κατά κάποιο τρόπο, το αντίθετο αυτού που συμβατικά καλούμε πυρηνική ενέργεια – αν και η παραγωγή ενέργειας μέσω σύντηξης έχει και αυτή σχέση με τον πυρήνα των ατόμων. Σήμερα, στους σταθμούς παραγωγής πυρηνικής ενέργειας, η ενέργεια προέρχεται από σχάση του ατόμου. Η σύντηξη, όπως δηλώνει και το όνομά της, παράγει ενέργεια όχι διασπώντας τα άτομα αλλά συντήκοντάς τα.

Η πιο σημαντική όμως διαφορά έγκειται στο είδος των χημικών στοιχείων που συμμετέχουν σε αυτές τις διαδικασίες. Η πυρηνική ενέργεια που γνωρίζουμε χρειάζεται στοιχεία με μεγάλα, βαρέα άτομα, όπως το ουράνιο ή το πλουτώνιο, τα οποία μπορούν να διασπαστούν σε μικρότερα άτομα. Ωστόσο, το ουράνιο, το πλουτώνιο και τα προϊόντα της σχάσης τους είναι ραδιενεργά, πράγμα που σημαίνει ότι όταν διασπώνται εκπέμπουν ιοντίζουσα ακτινοβολία, η οποία υπό ορισμένες συνθήκες μπορεί να είναι επικίνδυνη για τον άνθρωπο.

Αντίθετα, η παραγωγή ενέργειας από σύντηξη βασίζεται στον συνδυασμό δύο ελαφρών ατόμων – συνήθως υδρογόνου. Όταν δύο άτομα υδρογόνου συντηχθούν, δημιουργούν το στοιχείο ήλιο. Συνεπώς, η ενέργεια από σύντηξη όχι μόνο στηρίζεται στο στοιχείο που είναι το πιο διαδεδομένο στο σύμπαν, αλλά και ο βασικός κίνδυνος του υποπροϊόντος της είναι απλώς η αστεία παραμόρφωση της φωνής όποιου το εισπνέει.

Προσπαθήστε να πλησιάσετε δύο μαγνήτες μεταξύ τους

Πώς μπορούν να συντηχθούν δύο άτομα; Το πρόβλημα είναι ότι, όπως θα θυμάστε από το μάθημα της φυσικής, ο πυρήνας ενός ατόμου περιέχει πρωτόνια που έχουν θετικό ηλεκτρικό φορτίο και νετρόνια που είναι ουδέτερα. Ως εκ τούτου,

> **“Η επιστημονική πρόοδος στην ενέργεια από σύντηξη δεν είναι πιθανό να συμβεί τυχαία, σαν το μήλο που έπεσε στο κεφάλι του Νεύτωνα. Χρειάζονται πολύ περισσότεροι πόροι.”**
>
> **Istvan Szabo,** ανώτερος μηχανικός της ΕΤΕπ στον τομέα της ενεργειακής ασφάλειας

ο πυρήνας ενός ατόμου έχει πάντα θετικό φορτίο. Εάν προσπαθήσουμε να τον ενώσουμε με έναν άλλο πυρήνα, που έχει επίσης θετικό φορτίο, είναι σαν να προσπαθούμε να πλησιάσουμε μεταξύ τους δύο μαγνήτες. Θα βρούμε αντίσταση. Για τον λόγο αυτόν, στην παραγωγή ενέργειας από σύντηξη χρησιμοποιούνται όσο το δυνατόν πιο ελαφρά άτομα. Και πάλι όμως είναι πολύ δύσκολο.

Στο εσωτερικό του ήλιου η σύντηξη συντελείται επειδή η βαρύτητα είναι τεράστια και έλκει τα άτομα μεταξύ τους, δημιουργώντας συνθήκες τεράστιας πυκνότητας και θερμοκρασίας, όπου τα άτομα συγκρούονται μεταξύ τους με μεγάλη ταχύτητα. Στη Γη, η δύναμη της βαρύτητας είναι πολύ ασθενέστερη, γιατί ο πλανήτης μας είναι σχετικά μικρός, η δε θερμοκρασία – παρά την υπερθέρμανση της Γης – είναι ασύγκριτα χαμηλότερη από τη θερμοκρασία του ήλιου. Πώς μπορούμε λοιπόν να δημιουργήσουμε και στη Γη τις συνθήκες που απαιτούνται για τη σύντηξη;

Ηλίου φαεινότερον

Η απάντηση είναι αρκετά προφανής. Για να αντισταθμίσουμε τη μικρότερη βαρύτητα, χρειάζεται να δημιουργήσουμε θερμοκρασία μεγαλύτερη από εκείνη του ήλιου. Εξαπλάσια έως και δεκαπλάσια – μέχρι 150 εκατομμύρια βαθμούς Κελσίου. Στη Γη, αυτή η τεράστια θερμοκρασία είναι ικανή να δημιουργήσει τις απαιτούμενες συνθήκες ώστε τα άτομα υδρογόνου να συγκρουστούν μεταξύ τους, με αποτέλεσμα τη σύντηξή τους και την έκλυση ακόμη μεγαλύτερης ενέργειας. Φαίνεται εύκολο. Υπάρχουν όμως αρκετά θέματα που πρέπει να επιλυθούν.

Πρώτον: πού μπορεί να δημιουργηθεί τόσο υψηλή θερμοκρασία, χωρίς η θερμασμένη ουσία να καταστρέφει οτιδήποτε έρχεται σε επαφή μαζί της; Και πάλι η λύση είναι απλή: η θερμασμένη ουσία δεν θα έρχεται σε επαφή με τίποτε. Για να το επιτύχουν αυτό, Ρώσοι επιστήμονες ανέπτυξαν στα μέσα του 20ού αιώνα το «τόκαμακ», έναν δακτυλιοειδή θάλαμο (σε σχήμα ντόνατ) ο οποίος περιβάλλεται από ισχυρούς μαγνήτες.

Στο εσωτερικό του θαλάμου το αέριο υδρογόνο θερμαίνεται σε εξαιρετικά υψηλή θερμοκρασία και μεταβαίνει σε κατάσταση πλάσματος. Στην κατάσταση πλάσματος, η οποία είναι μία από τις τέσσερις θεμελιώδεις καταστάσεις της ύλης, η αέρια ουσία ιοντίζεται – διότι τα ηλεκτρόνια, που βρίσκονται σε τροχιά γύρω από τον πυρήνα του ατόμου, διαχωρίζονται και απομακρύνονται. Η ιοντισμένη ύλη είναι ηλεκτρικά αγώγιμη και, ως εκ τούτου, η συμπεριφορά της επηρεάζεται από τα μαγνητικά πεδία. Εδώ είναι που αναλαμβάνουν το ρόλο τους οι μαγνήτες. Οι μαγνήτες εμποδίζουν αυτή την ηλεκτρικά αγώγιμη ύλη να πλησιάσει τα τοιχώματα του τόκαμακ, διατηρώντας την σε αιώρηση πάνω από αυτό. Στο εσωτερικό του πλάσματος οι συνθήκες είναι κατάλληλες για τη σύγκρουση των ατόμων μεταξύ τους και τη σύντηξή τους, με αποτέλεσμα την έκλυση ενέργειας.

Στη Γαλλία βρίσκεται υπό κατασκευή ο μεγαλύτερος στον κόσμο πειραματικός αντιδραστήρας πυρηνικής σύντηξης τύπου τόκαμακ, με την ονομασία ITER, σκοπός του οποίου είναι να διερευνηθεί κατά πόσο είναι εφικτό να αξιοποιηθεί η θερμοπυρηνική σύντηξη ως πηγή παραγωγής ενέργειας σε μεγάλη κλίμακα και χωρίς εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Ο ITER είναι ένα γιγαντιαίο διεθνές εγχείρημα έρευνας και μηχανολογίας, στο οποίο συμμετέχουν η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Κίνα, η Ινδία, η Ιαπωνία, η Νότια Κορέα, η Ρωσία και οι ΗΠΑ. Εάν επιτύχει, θα μετατρέπει 50 MW ενέργειας εισόδου στο σύστημα – για την αρχική θέρμανση του πλάσματος – σε 500 MW ενέργειας εξόδου από σύντηξη.

Ένα μεγάλο ντόνατ

Ο αντιδραστήρας ITER θα είναι τεράστιος:

- το τόκαμακ του ITER θα ζυγίζει όσο τρεις φορές ο πύργος του Άιφελ·
- ο ηλεκτρομαγνήτης βάρους 1 000 τόνων στο κέντρο της μηχανής πρέπει να έχει ισχυρή δομή, ικανή να αντέχει στην εφαρμογή δύναμης διπλάσιας από τη δύναμη που απαιτείται για την εκτόξευση του Διαστημικού Λεωφορείου (60 μεγανιούτον ή πάνω από 6 000 τόνοι)·
- γύρω από τον θάλαμο του τόκαμακ θα υπάρχουν 18 ηλεκτρομαγνήτες σχήματος D, ύψους 17 μέτρων και πλάτους 9 μέτρων ο καθένας, και βάρους 310 τόνων – περίπου όσο ζυγίζει ένα αεροπλάνο Boeing 747-300 με πλήρες φορτίο.

Αλλά πώς μπορεί να εξαχθεί αυτή η τεράστια ποσότητα ενέργειας από το «ντόνατ» και να διοχετευθεί με ασφάλεια στα σπίτια μας ως ηλεκτρικό ρεύμα; Αυτό επιτυγχάνεται μέσω του τοιχώματος του κύριου θαλάμου και μιας διάταξης που καλείται εκτροπέας και βρίσκεται στον πυθμένα του τόκαμακ. Ο εκτροπέας ελέγχει την απαγωγή θερμότητας, απαερίων και προσμίξεων από τον αντιδραστήρα και αντέχει στα πιο υψηλά επιφανειακά θερμικά φορτία. Η επιφάνεια του εκτροπέα καλύπτεται με βολφράμιο, το μέταλλο με το υψηλότερο σημείο τήξης (3 422°C).

Το 2019, με τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων υπέγραψε ένα δάνειο ύψους 250 εκατ. ευρώ προς το ιταλικό ίδρυμα ερευνών ENEA, για να βοηθήσει στην κατασκευή των εγκαταστάσεων για τις δοκιμές του εκτροπέα και του τόκαμακ. Στις εγκαταστάσεις αυτές θα δοκιμαστούν διάφορες εναλλακτικές μέθοδοι για την απαγωγή της τεράστιας ποσότητας θερμότητας που εισρέει στον εκτροπέα ενός αντιδραστήρα πυρηνικής σύντηξης.

Ο παλιός καλός ατμοστρόβιλος

Οι ερευνητές εξακολουθούν να αναζητούν εναλλακτικές λύσεις, αλλά μέχρι στιγμής η όλη διαδικασία που ακολουθείται από αυτό το σημείο και μετά για τη μετατροπή της θερμότητας σε ηλεκτρική ενέργεια είναι μάλλον παλιομοδίτικη. Η θερμότητα την οποία προσλαμβάνουν το τοίχωμα που είναι απέναντι στο πλάσμα και ο εκτροπέας θα χρησιμοποιείται για τη μετατροπή νερού σε ατμό, ο οποίος θα κινεί έναν ατμοστρόβιλο. Ο ατμοστρόβιλος θα είναι συνδεδεμένος με μια γεννήτρια, η οποία θα παράγει την ηλεκτρική ενέργεια που θα διοχετεύεται σε ένα δίκτυο.

«Η επιστημονική πρόοδος στην ενέργεια από σύντηξη δεν είναι πιθανό να συμβεί τυχαία, σαν το μήλο που έπεσε στο κεφάλι του Νεύτωνα», λέει ο Istvan Szabo, ανώτερος μηχανικός στο Τμήμα Ενεργειακής Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. «Χρειάζονται πολύ περισσότεροι πόροι».

Ο Istvan Szabo παραδέχεται ότι αύριο δεν αποκλείεται κάποιος να προτείνει μια τελείως διαφορετική λύση για την αξιοποίηση της ενέργειας από σύντηξη ή και μια διαφορετική απάντηση στην ανάγκη για βιώσιμη ενέργεια στην πορεία μας

> **“Στις εγκαταστάσεις αυτές θα δοκιμαστούν διάφορες εναλλακτικές μέθοδοι για την απαγωγή της τεράστιας ποσότητας θερμότητας που εισρέει στον εκτροπέα ενός αντιδραστήρα πυρηνικής σύντηξης.”**

προς το μέλλον. «Υπάρχουν και άλλες ιδέες για τη συμπίεση της ύλης και τη σύντηξη ατόμων. Παραδείγματος χάριν, η χρήση λέιζερ ή η μηχανική συμπίεση. Και ίσως κάποιος να βρει μια μέρα τη λύση για την ψυχρή σύντηξη», λέει ο Istvan Szabo. «Αλλά για να γίνουν οι απαιτούμενες δοκιμές, θα χρειαστούν τεράστιοι πόροι. Η θερμοπυρηνική σύντηξη είναι η λύση που βρίσκεται στο πιο προχωρημένο στάδιο έρευνας και ανάπτυξης. Είναι αυτή που προσφέρει τις περισσότερες ελπίδες».

Επενδύσεις για την ενέργεια

Η ΕΤΕπ δείχνει θερμό ενδιαφέρον για τις επιστημονικές αναζητήσεις στον τομέα της ενέργειας από σύντηξη, αλλά η σύντηξη δεν είναι παρά ένα από τα πολλά καινοτόμα σχέδια που χρηματοδοτεί στον τομέα της ενέργειας.

Η ΕΤΕπ επένδυσε πάνω από 30 εκατ. ευρώ σε μερίδια μειωμένης και υψηλής εξασφάλισης του επενδυτικού κεφαλαίου responsAbility Access to Clean Power Fund. Το επενδυτικό αυτό κεφάλαιο αναμένεται να χρηματοδοτήσει εταιρείες που προσφέρουν ηλιακούς φανούς και άλλα συστήματα ηλιακής ενέργειας εκτός δικτύου, για χρήση σε σπίτια και επαγγελματικούς χώρους, με τη μέθοδο της προπληρωμής («pay-as-you-go»), κυρίως στην υποσαχάρια Αφρική και στη νοτιοανατολική Ασία. Τα συστήματα αυτά επιτρέπουν σε οικογένειες χαμηλού εισοδήματος να χρησιμοποιούν, παραδείγματος χάριν, μικρά ψυγεία και άλλες οικιακές συσκευές. Μπορούν να πληρώνουν για το σύστημα ηλιακής ενέργειας σε μικρές δόσεις, ενώ το επενδυτικό κεφάλαιο χρηματοδοτεί τον πάροχο για το αρχικό κόστος αγοράς του συστήματος.

Λόγω του υψηλού κινδύνου των επενδύσεων, τα μερίδια του επενδυτικού κεφαλαίου είναι διαρθρωμένα σε επίπεδα. Το επίπεδο με τον υψηλότερο κίνδυνο αντιστοιχεί στα μερίδια μειωμένης εξασφάλισης, στα οποία επένδυσε η ΕΤΕπ. Η αγορά των μεριδίων μειωμένης εξασφάλισης μειώνει τον κίνδυνο των άλλων επενδυτών οι οποίοι αγοράζουν μερίδια υψηλής εξασφάλισης. Με αυτόν τον τρόπο, η συμμετοχή της ΕΤΕπ προσελκύει σημαντικά ιδιωτικά κεφάλαια στο επενδυτικό κεφάλαιο. Κατά τη διάρκεια ζωής του, το επενδυτικό κεφάλαιο αναμένεται να εξασφαλίσει καθαρή ενέργεια για 150 εκατομμύρια ανθρώπους.

Η ΕΤΕπ επένδυσε επίσης 50 εκατ. ευρώ, στο πλαίσιο του προγράμματος InnovFin το οποίο στηρίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε ένα μετοχικό αμοιβαίο κεφάλαιο το οποίο επενδύει σε καινοτομίες που μπορούν να μειώσουν σημαντικά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου. Επενδυτές σε αυτό το αμοιβαίο κεφάλαιο, με την επωνυμία Breakthrough Energy Ventures Europe, είναι μεταξύ άλλων και ο Bill Gates και άλλα άτομα με πολύ μεγάλη οικονομική επιφάνεια.

Το κοινό στοιχείο σε όλα αυτά τα διάφορα έργα είναι ότι ανοίγουν τον δρόμο για ένα μέλλον πιο φιλικό προς το κλίμα.

5G ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΓΕΝΙΕΣ

Η πέμπτη γενιά της τεχνολογίας κινητών επικοινωνιών θα οδηγήσει σε βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, κάτι ιδιαίτερα ευπρόσδεκτο για τις πρώτες γενιές ανθρώπων που ενδιαφέρονται για την κλιματική αλλαγή

Εάν χρησιμοποιείτε ενεργά το διαδίκτυο, θα είδατε πέρυσι έναν καταιγισμό από δημοσιεύσεις σχετικά με την πέμπτη γενιά κινητών επικοινωνιών. Μπορεί να αναρωτηθήκατε: Χρειάζεται πραγματικά να κάνω ένα διάλειμμα από το Instagram, το Spotify και την εξόρυξη Bitcoin στις συσκευές μου με σύνδεση 4G, για να ασχοληθώ με όλα αυτά;

Αν νοιάζεστε για το κλίμα, όπως νοιάζεται η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η απάντηση είναι ναι. Αυτός είναι ο λόγος που υπογράψαμε πέρυσι με την Ericsson ένα δεύτερο δάνειο, ύψους 250 εκατ. ευρώ, με στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, για τη χρηματοδότηση έρευνας και ανάπτυξης σχετικά με τα συστήματα της εταιρείας για την επόμενη γενιά κινητών επικοινωνιών.

Μειωμένο ενεργειακό κόστος των δικτύων

Οι εμπειρογνώμονες της ΕΤΕπ κατέταξαν το 23% αυτού του δανείου στην κατηγορία «δράση για το κλίμα», στον βαθμό που αφορά επενδύσεις για την ανάπτυξη χαρακτηριστικών ενεργειακής απόδοσης στην τεχνολογία 5G. Πρόσφατη ερευνητική εργασία έδειξε ότι, ανάλογα με το αν ο σταθμός κινητής τηλεφωνίας βρίσκεται σε περιοχή χαμηλής, μέσης ή υψηλής κυκλοφορίας δεδομένων και ανάλογα με τη συγκεκριμένη διαμόρφωσή του, η μετάπτωση όλης αυτής της κυκλοφορίας σε ένα δίκτυο 5G μπορεί να οδηγήσει σε μείωση της ενέργειας που καταναλώνει κατά 50% έως 95%.

«Το κόστος της ενέργειας και το κόστος ενοικίασης του χώρου είναι οι δύο μεγαλύτερες κατηγορίες λειτουργικών εξόδων για αυτούς τους σταθμούς βάσης δικτύων κινητών επικοινωνιών, οπότε αυτό είναι πολύ σημαντικό για τους φορείς εκμετάλλευσης των δικτύων», λέει ο Anders Bohlin, ανώτερος οικονομολόγος στο Τμήμα Ψηφιακών Υποδομών της ΕΤΕπ. «Συνεπώς, η τεχνολογία 5G παρέχει στους φορείς εκμετάλλευσης ένα οικονομικό αλλά και ένα κλιματικό κίνητρο. Αυτό είναι σημαντικό γι' αυτούς, διότι πολλοί πελάτες επικρίνουν αρκετά έντονα τους παρόχους τους για όλες εκείνες τις προσφορές που παροτρύνουν τους καταναλωτές να αλλάζουν συσκευή κάθε δύο χρόνια, κάτι που δεν θεωρείται πολύ συμβατό με τη βιωσιμότητα. Οι φορείς εκμετάλλευσης προσπαθούν να ενισχύσουν την περιβαλλοντική τους συνείδηση».

Χαμηλότεροι λογαριασμοί τηλεφώνου; Βάλτε αυτή την ιδέα σε αναμονή

Άρα οι πελάτες θα έχουν μείωση στους λογαριασμούς τους με την τεχνολογία 5G; Πιθανόν όχι, λέει ο Anders Bohlin. Απλώς θα έχουν ταχύτερες και καλύτερες υπηρεσίες και τελικά θα χρησιμοποιούν περισσότερα δεδομένα.

Και αυτό διότι η βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση δεν είναι η μόνη βελτίωση που θα επιφέρει η τεχνολογία 5G σε σχέση με την 4G. Οι απαιτήσεις της Διεθνούς Ένωσης Τηλεπικοινωνιών (ITU) όσον αφορά τις επιδόσεις της επόμενης γενιάς επικοινωνιών προβλέπουν 10πλάσια έως 100πλάσια βελτίωση έναντι της τεχνολογίας 4G. Παραδείγματος χάριν, ο αριθμός των συσκευών που θα μπορούν να συνδεθούν σε ένα δίκτυο ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο θα αυξηθεί από 100 000 σε ένα εκατομμύριο. Αυτό σημαίνει μία συσκευή ανά τετραγωνικό μέτρο. Οι μέγιστες ταχύτητες μετάδοσης δεδομένων θα αυξηθούν στα 20 GB ανά δευτερόλεπτο.

Τι δυνατότητες θα προσφέρει αυτή η μεγάλη αύξηση της ταχύτητας και της απόδοσης;

Σύμφωνα με τον Manuel Tarazona Cano, ανώτερο μηχανικό στο Τμήμα Ψηφιακών Υποδομών της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, αν και η εικονική πραγματικότητα, η επαυξημένη πραγματικότητα, το διαδίκτυο των πραγμάτων και τα συνδεδεμένα αυτοκίνητα είναι ήδη εφικτά, οι υψηλότερες επιδόσεις της τεχνολογίας 5G μπορεί τελικά να επιτρέψουν να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες που έχουν να αλλάξουν πραγματικά τα δεδομένα.

Απτικό διαδίκτυο

Όπως αναφέρει ο Manuel Tarazona Cano, ένας από τους πιο πολλά υποσχόμενους νέους τομείς που διερευνώνται είναι το απτικό διαδίκτυο (tactile internet). Το απτικό διαδίκτυο επιτρέπει την προσεκτική παρακολούθηση πολύ μικρών κινήσεων του σώματός μας κατά τρόπο ώστε να μπορούμε να ελέγχουμε υλικά αντικείμενα από απόσταση, παρέχοντας ταυτόχρονα αισθητηριακή ανάδραση σε πραγματικό χρόνο.

«Σκεφτείτε την τηλεχειρουργική ή ρομπότ που μπορούν να ελέγχονται από απόσταση με χειριστήρια, με το πάτημα κουμπιών ή ακόμη και με τις ίδιες τις κινήσεις μας», λέει ο Manuel Tarazona Cano. «Θα μπορούμε να ελέγχουμε αντικείμενα από απόσταση με τις κινήσεις μας και να λαμβάνουμε αξιόπιστη ανάδραση μιμούμενη τη φυσική επαφή με το αντικείμενο – αλλά μόνο εφόσον το κινητό σήμα φθάνει στο εν λόγω αντικείμενο και μας παρέχει ανάδραση σε σχεδόν πραγματικό χρόνο».

Ο χρόνος που χρειάζεται ένα σήμα για να ταξιδέψει μέσω ενός ασύρματου δικτύου (latency) είναι άλλη μία παράμετρος του 5G που θα βελτιωθεί κατά δέκα φορές – φθάνοντας στο ένα χιλιοστό του δευτερολέπτου.

> **“Η τεχνολογία 5G παρέχει στους φορείς εκμετάλλευσης ένα οικονομικό αλλά και ένα κλιματικό κίνητρο.”**
>
> **Anders Bohlin,** ανώτερος οικονομολόγος στο Τμήμα Ψηφιακών Υποδομών της ΕΤΕπ

Τέλος στις παρεμβολές από βίντεο με γάτες

Μια άλλη δυνατότητα της τεχνολογίας 5G είναι ο τεμαχισμός δικτύου (network slicing), ο οποίος θα επιτρέπει στα δίκτυα να δίνουν προτεραιότητα στις υπηρεσίες που απαιτούν αντίδραση σε πραγματικό χρόνο, ενώ ταυτόχρονα θα συνεχίζουν να διαχειρίζονται υπηρεσίες που απαιτούν μόνο τον συνήθη χρόνο απόκρισης, όπως η παρακολούθηση βίντεο στο YouTube. Χάρη σε αυτή τη δυνατότητα το δίκτυο θα μπορεί να αναγνωρίζει ότι μια ροή δεδομένων αφορά π.χ. τηλεχειρουργική και να την κατευθύνει προς ένα «τεμάχιο» (slice) του δικτύου με υψηλότερη ταχύτητα διακίνησης.

Όπως αναφέρει ο Manuel Tarazona Cano, οι επιχειρήσεις τηλεπικοινωνιών και οι συναφείς δημόσιοι φορείς καταβάλλουν μεγάλες προσπάθειες για να δώσουν ώθηση στην ανάπτυξη καινοτόμων υπηρεσιών και προς το σκοπό αυτό εγκαθιστούν ολοκληρωμένα δοκιμαστικά δίκτυα 5G στα οποία οι ειδικοί και οι προγραμματιστές μπορούν να διερευνήσουν τις πιο απίθανες και δημιουργικές ιδέες τους χωρίς τους περιορισμούς που θέτουν οι υπάρχουσες τεχνολογίες κινητών επικοινωνιών. Μπορεί έτσι να αναμένεται ότι θα εμφανιστούν ακόμη περισσότερες καινοτομίες.

Η ΕΤΕπ στηρίζει την τεχνολογία 5G

Αυτός είναι ένας ακόμη λόγος για τον οποίο η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων χρηματοδοτεί πρόθυμα την υιοθέτηση της τεχνολογίας 5G.

Το 2019 η Τράπεζα υπέγραψε σύμβαση χορήγησης μίας δόσης ύψους 300 εκατ. ευρώ από ένα δάνειο συνολικού ύψους 450 εκατ. ευρώ προς την Telefonica, καθώς και ένα δάνειο ύψους 275 εκατ. ευρώ προς την Deutsche Telekom, για την εισαγωγή της τεχνολογίας 5G στη Γερμανία. Υπογράψαμε επίσης ένα δάνειο ύψους 300 εκατ. ευρώ προς την KPN για την ανάπτυξη του 5G στις Κάτω Χώρες και μία συναλλαγή ύψους 90 εκατ. ευρώ με την DNA για το 5G στη Φινλανδία.

Μια μελέτη που πραγματοποίησε η ΕΤΕπ πέρυσι εκτιμά το κόστος της δημιουργίας υποδομών 5G και οπτικών ινών σε όλη την ευρωπαϊκή ήπειρο σε περίπου 350 δισ. ευρώ, εκ των οποίων περίπου το 1/3 μπορεί δυνητικά να καλυφθεί από ήδη αναμενόμενη ιδιωτική χρηματοδότηση. Η Ευρώπη εξακολουθεί να επενδύει λιγότερο στους τομείς των τηλεπικοινωνιών και της τεχνολογίας από ό,τι άλλες περιοχές του κόσμου, με τον ετήσιο κατά κεφαλήν όγκο επενδύσεων σε κινητά δίκτυα να εκτιμάται στο ήμισυ του αντίστοιχου των ΗΠΑ. Ως εκ τούτου, η ΕΤΕπ αναμένει ότι θα παραμείνει ενεργή στον τομέα αυτόν στο προσεχές μέλλον.

ΜΙΑ ΚΟΥΡΣΑ ΠΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΖΕΙ

Οι ηλεκτροκίνητες μεταφορές αναπτύσσονται πιο γρήγορα από όσο φαντάζεστε

Η QEV έχει δύο στοιχεία στο αίμα της: τους αγώνες ταχύτητας και την καινοτομία.

Ένας από τους ιδρυτές της ήταν ο πρώην οδηγός της Φόρμουλα 1 Adrián Campos, και η επιχείρηση εξακολουθεί να ασχολείται με την τεχνολογία αγωνιστικών αυτοκινήτων για αγώνες όπως η Φόρμουλα E, που είναι η ηλεκτροκίνητη εκδοχή της Φόρμουλα 1. Αλλά η επιχείρηση, που έχει την έδρα της στη Βαρκελώνη, έστρεψε πρόσφατα την προσοχή της και προς ένα πιο ταπεινό όχημα: το μίνιμπας. Και συγκεκριμένα το είδος εκείνο που κινείται με ντίζελ παράγοντας καυσαέρια και που συναντά κανείς σε μερικές από τις μεγαλύτερες πόλεις του αναπτυσσόμενου κόσμου.

Η ιδέα είναι απλή. Η QEV αναπτύσσει και προμηθεύει ολόκληρο το σύστημα παραγωγής και μετάδοσης κίνησης (τον κινητήρα και άλλα εξαρτήματα που κινούν και ελέγχουν το όχημα) και την μπαταρία ενός ηλεκτρικού οχήματος. Οι τοπικοί κατασκευαστές λεωφορείων τοποθετούν στη συνέχεια πάνω σε αυτό το σύστημα το αμάξωμα των νέων μίνιμπας που κατασκευάζουν.

«Οι κατασκευαστές λεωφορείων στην πραγματικότητα κατασκευάζουν μόνο τα αμαξώματα και τα προσαρμόζουν πάνω στη μηχανολογική υποδομή», λέει ο Miguel Valldecabres, διευθύνων σύμβουλος της QEV. «Τους παρέχουμε μια ηλεκτρική βάση χαμηλού κόστους, η οποία τους επιτρέπει να συνεχίσουν ό,τι κάνουν και σήμερα: να τοποθετούν ένα αμάξωμα πάνω σε μια βάση».

Στις Φιλιππίνες η QEV συνεργάζεται με μια τοπική επιχείρηση, την Global Electric Transport, για την κατασκευή ενός ηλεκτρικού οχήματος που θα αντικαταστήσει το εμβληματικό jeepney, το πολύχρωμο μικρό λεωφορείο που αποτελεί τη ραχοκοκαλιά του συστήματος δημόσιων μεταφορών. Η κυβέρνηση αποσύρει σταδιακά τα περίπου 222 000 ντιζελοκίνητα jeepney της χώρας, τα οποία αρχικά κατασκευάζονταν με μετατροπή αμερικανικών στρατιωτικών οχημάτων που είχαν μείνει από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Η Μανίλα, ένα από τα αστικά κέντρα με τη μεγαλύτερη ρύπανση στον πλανήτη, δεν είναι η μόνη πόλη του αναπτυσσόμενου κόσμου που στρέφεται προς την ηλεκτροκίνηση. Η QEV έχει επίσης λάβει μια παραγγελία για 150 βάσεις λεωφορείων από τη Λίμα του Περού και έχει βλέψεις να επεκταθεί και στη Μαλαισία και την Ινδονησία. **Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στηρίζει την QEV με χρηματοδότηση ύψους 17 εκατ. ευρώ.**

Ο Miguel Valldecabres λέει ότι η στροφή προς τα ηλεκτρικά οχήματα συντελείται ταχύτερα από όσο φαντάζεται ο κόσμος. «Δεν θα είναι ένας μετασχηματισμός που θα χρειαστεί 10 χρόνια», λέει. «Είναι μια επανάσταση που θα γίνει μέσα σε μία τριετία».

Ηλεκτρική επιτάχυνση

Οι επαναστάσεις έχουν τις εξάρσεις και τις υφέσεις τους, και τα ηλεκτρικά οχήματα δεν αποτελούν εξαίρεση. Ο τομέας αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις, όπως υψηλό κόστος των ηλεκτρικών οχημάτων, έλλειψη υποδομών φόρτισης και περιορισμένη ποικιλία μοντέλων. Ενώ οι πωλήσεις ηλεκτρικών επιβατικών αυτοκινήτων αυξάνονται ραγδαία στην Ευρώπη – αυξήθηκαν κατά 45% το 2019 – το ποσοστό διείσδυσης στην αγορά παραμένει χαμηλό.

«Ξεκινήσαμε από το μηδέν, αλλά έχουμε φθάσει σε ένα σημείο όπου οι πωλήσεις αυξάνονται με ρυθμό σχεδόν 50% ετησίως», λέει ο Stéphane Petti, ειδικός στον τομέα των καινοτόμων μεταφορών στην ΕΤΕπ. «Σήμερα βλέπουμε μια σαφή επιτάχυνση».

Ένας τρόπος για να αυξηθεί το μερίδιο των ηλεκτρικών οχημάτων στην αγορά, είναι να ενθαρρυνθούν οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης να στραφούν σ' αυτή την κατεύθυνση. Οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης απορροφούν το 15% περίπου των πωλήσεων νέων αυτοκινήτων στην Ευρώπη. Για τον λόγο αυτόν η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

στηρίζει την **ALD Automotive**, τη μεγαλύτερη εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων στην Ευρώπη, με μια χρηματοδότηση ύψους 250 εκατ. ευρώ που θα καλύψει μέρος του κόστους αγοράς 15 000 νέων ηλεκτρικών οχημάτων. Η ALD σχεδιάζει να αυξήσει τον στόλο των πράσινων οχημάτων της από 118 000 στα μέσα του 2019 σε 200 000 μέχρι το τέλος του 2020.

Για την ALD, η στροφή προς τα πράσινα οχήματα είναι ριψοκίνδυνη κίνηση. Το επιχειρηματικό μοντέλο των εταιρειών χρηματοδοτικής μίσθωσης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αξία μεταπώλησης ή την υπολειμματική αξία των αυτοκινήτων τους μετά τη λήξη της μίσθωσης, αλλά η αγορά μεταχειρισμένων ηλεκτρικών αυτοκινήτων είναι ακόμη νέα. «Αν αγοράσω ένα αυτοκίνητο στην τιμή των 40 000 ευρώ, σε τι τιμή θα το πουλήσω; 25 000 ευρώ; 15 000 ευρώ;», λέει ο Stéphane Petti. «Εάν οι εκτιμήσεις μου αποδειχθούν λανθασμένες, η επιχείρησή μου μπορεί να κλείσει πολύ γρήγορα».

Το παζλ της ηλεκτροκίνησης

Η αγορά ηλεκτρικών αυτοκινήτων αναπτύσσεται με αργούς ρυθμούς στην Ευρώπη, σε σύγκριση με άλλες αγορές, όπως η Κίνα. Λόγω αυτής της αργής ανάπτυξης (σε συνδυασμό με την έλλειψη υποδομών), ο αριθμός των διαθέσιμων ηλεκτρικών μοντέλων είναι περιορισμένος. «Για πολλά χρόνια, κάθε κατασκευαστής αυτοκινήτων πραγματοποιούσε ένα μικρό σχέδιο και τίποτε δεν προχωρούσε πιο γρήγορα», λέει ο Άρης Ποφάντης, ανώτερος μηχανικός στην Υπηρεσία Καινοτομίας και Ανταγωνιστικότητας της ΕΤΕπ. Σήμερα οι αυτοκινητοβιομηχανίες έχουν συνειδητοποιήσει ότι για να συμμορφωθούν με τους κανονισμούς σχετικά με τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους στον τομέα της ηλεκτροκίνησης. «Ακόμη και αυτοκινητοβιομηχανίες που δεν ήταν πολύ ενθουσιώδεις για την ηλεκτροκίνηση, αρχίζουν τώρα να επενδύουν μεγάλα ποσά σ' αυτήν», προσθέτει ο Άρης Ποφάντης.

> **"Ακόμη και αυτοκινητοβιομηχανίες που δεν ήταν πολύ ενθουσιώδεις για την ηλεκτροκίνηση, αρχίζουν τώρα να επενδύουν μεγάλα ποσά σ' αυτήν."**
>
> **Άρης Ποφάντης,** ανώτερος μηχανικός στην Υπηρεσία Καινοτομίας και Ανταγωνιστικότητας της ΕΤΕπ

Ο Stéphane Petti αναμένει ότι τα επόμενα 2-3 χρόνια θα κυκλοφορήσουν στην αγορά 200 νέα μοντέλα αυτοκινήτων. «Αυτό το ευρύτερο φάσμα επιλογών θα επιταχύνει ακόμα περισσότερο τον ρυθμό διείσδυσης στους καταναλωτές», λέει.

Το τελευταίο κομμάτι του παζλ της ηλεκτροκίνησης, οι υποδομές φόρτισης, ίσως να είναι το πιο δύσκολο. Ο αριθμός των σταθμών φόρτισης στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αυξηθεί κατακόρυφα, αλλά η Ευρώπη θα χρειαστεί να αυξήσει ακόμη δραστικά τις υποδομές της, εάν τα ηλεκτρικά οχήματα γίνουν δημοφιλή.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων υπέγραψε την τελευταία διετία πολλές χρηματοδοτικές συμβάσεις, συνολικού ύψους 200 εκατ. ευρώ, με επιχειρήσεις όπως οι **Allego, Greenway, BeCharge** και **Enel X**, για να στηρίξει την ανάπτυξη αυτών των υποδομών. «Για να επιτευχθεί ο στόχος της ΕΕ για ένα εκατομμύριο σταθμούς φόρτισης έως το 2025, θα απαιτηθούν επενδύσεις ύψους σχεδόν 10 δισ. ευρώ», λέει ο Stéphane Petti. «Το ποσό των 10 δισ. ευρώ φαίνεται τεράστιο, αλλά είναι πάρα πολύ μικρό σε σύγκριση με το συνολικό κόστος των επενδύσεων της Ευρώπης σε υποδομές μεταφορών», προσθέτει.

Η κινητικότητα ως υπηρεσία

Νέες υπηρεσίες κοινοχρησίας μεταφορικών μέσων κάνουν την εμφάνισή τους κάθε μέρα και οι περισσότερες από αυτές χρησιμοποιούν την ηλεκτροκίνηση. Ακόμη και το ποδήλατο αναβαθμίζεται με ηλεκτροκίνηση. Η **Fazua**, μια μικρή γερμανική επιχείρηση, ανέπτυξε ένα ηλεκτρικό σύστημα κίνησης για ποδήλατα, το οποίο περιέχεται σε μια ενιαία συμπαγή μονάδα που ζυγίζει μόλις 3,3 κιλά. Επιτρέπει στα αγωνιστικά ποδήλατα να διατηρήσουν το αεροδυναμικό τους σχήμα, ενώ ταυτόχρονα αυξάνει την ευελιξία τους. Η Τράπεζα υπέγραψε το 2019 ένα δάνειο ύψους 12 εκατ. ευρώ προς τη Fazua.

Με όλες τις επιλογές που τους προσφέρονται – κοινόχρηστα ποδήλατα, σκούτερ και αυτοκίνητα, ακόμη και το αναβαθμισμένο αγωνιστικό ποδήλατο, που συμπληρώνουν τα δημόσια μέσα μεταφοράς – οι νεότερες γενιές δεν ενδιαφέρονται όσο κάποτε οι γονείς τους να αγοράσουν αυτοκίνητο. Για τις γενιές αυτές, το αυτοκίνητο είναι μια υπηρεσία για την οποία πληρώνουν και όχι κάτι που τους ανήκει. «Είναι περισσότερο ένα εργαλείο που διευκολύνει τη ζωή και λύνει το πρακτικό ζήτημα της μετακίνησης από το ένα μέρος στο άλλο», λέει ο Aleksandar Mihajlovic, υπεύθυνος δανείων της ΕΤΕπ που ασχολείται με την QEV. «Το μέλλον είναι η κινητικότητα ως υπηρεσία».

Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΠΤΥΧΗ

ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΝΗΜΑ

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων επεξεργάζεται νέες χρηματοδοτικές ιδέες για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της κλιματικής αλλαγής

Πρέπει να παρουσιάσουμε προτάσεις με προστιθέμενη αξία, πέρα από την απλή χρηματοδότηση. Αυτό σημαίνει ανάληψη κινδύνων, επιμερισμό των κινδύνων και ισχυρή συμβουλευτική στήριξη. Για να αναπτύξουμε νέα, πιο ευέλικτα προϊόντα, πρέπει να ακούσουμε τους πελάτες μας και να λάβουμε υπόψη τις προτάσεις τους.
Η στενή συνεργασία με άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς – και ιδίως εντός του Ομίλου ΕΤΕπ με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων – θα είναι καθοριστική για την επίτευξη των φιλόδοξων στόχων μας.

Heinz Olbers, Διευθυντής της Υπηρεσίας Δυτικής Ευρώπης, Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων, ΕΤΕπ

Αναμένουμε ότι οι Συμβουλευτικές Υπηρεσίες θα παίζουν διαρκώς σημαντικότερο ρόλο στην αύξηση της δεξαμενής έργων προς χρηματοδότηση και στην ανάπτυξη προϊόντων που θα βοηθήσουν τον Όμιλο ΕΤΕπ να επιτύχει τους στόχους του όσον αφορά το κλίμα και τη βιωσιμότητα. Ασφαλώς θα εξακολουθήσουμε να βοηθούμε στην προετοιμασία έργων ενεργειακής μετάβασης, αλλά προβλέπουμε επίσης να δώσουμε αυξημένη έμφαση από πλευράς συμβουλευτικών υπηρεσιών στην καινοτομία σε αυτόν τον τομέα – όχι μόνο διότι η κυκλική οικονομία εξελίσσεται πλέον σε κύριο ρεύμα, αλλά και διότι οι νέες τεχνολογίες και τα ψηφιακά επιχειρηματικά μοντέλα συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της κλιματικής αλλαγής. Για να υποβοηθήσουμε αυτές τις εξελίξεις, θεωρούμε επίσης ότι χρειάζεται να στηρίξουμε την ανάδυση νέων μορφών συνεργασίας μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, αξιοποιώντας την επινοητικότητα των επιχειρηματιών, αλλά και αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα τη συμβολή του δημόσιου τομέα στην αντιμετώπιση των κινδύνων αρχικού σταδίου.

Simon Barnes, Διευθυντής Συμβουλευτικών Υπηρεσιών, ΕΤΕπ

Μια πρόκληση για μας θα είναι να αυξήσουμε ακόμη περισσότερο τις χρηματοδοτήσεις μας στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης. Προσδοκούμε ότι θα αυξηθεί η χρηματοδότηση καινοτόμων τεχνολογιών και παρόχων υπηρεσιών που στηρίζουν τη δράση για το κλίμα, σε τομείς όπως η διαχείριση κτιρίων, οι λύσεις διαχείρισης της ζήτησης και τα αέρια χαμηλής περιεκτικότητας σε άνθρακα. Θα συνεχίσουμε να παρέχουμε ισχυρή στήριξη στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, δυνητικά διευρύνοντας τη συνεργασία μας με κατασκευαστικές επιχειρήσεις και επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, εντείνοντας τη δράση μας στις χώρες που υστερούν και βρίσκοντας τρόπους αντιμετώπισης του αυξανόμενου κινδύνου αγοράς κατά τη διάρθρωση των επενδυτικών σχεδίων.

Dirk Roos, Προϊστάμενος του Τμήματος Προγραμμάτων Ενεργειακής Μετάβασης, Διεύθυνση Επενδυτικών Σχεδίων, ΕΤΕπ

Η συμβουλευτική και τεχνική βοήθεια θα συμβάλουν καθοριστικά στην επίτευξη των κλιματικών στόχων του Ομίλου ΕΤΕπ, βοηθώντας μας να εντοπίζουμε ευκαιρίες που μπορεί να μας προσφέρει η αγορά είτε για να καινοτομήσουμε είτε για να κλιμακώσουμε την παρέμβασή μας. Θα μας επιτρέψουν επίσης να βοηθήσουμε τους χρηματοδοτικούς εταίρους μας – τράπεζες ή άλλους φορείς – να κατανοήσουν καλύτερα και να αξιοποιήσουν ευκαιρίες για πιο πράσινες επενδύσεις και με τη σειρά τους να βοηθήσουν και τους δικούς τους πελάτες κατά την υλοποίηση των έργων τους. Στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης, παραδείγματος χάριν, γνωρίζουμε ότι πιο σημαντικά από τα εμπόδια που αφορούν τη χρηματοδότηση είναι τα υπόλοιπα εμπόδια – εξ ου και χρειάζεται πιο στοχευμένη τεχνική βοήθεια για τον εντοπισμό, την προετοιμασία και την ομαδοποίηση επενδυτικών σχεδίων προς χρηματοδότηση. Αυτό κατά τη γνώμη μου θα είναι η μεγάλη μας ευκαιρία για το μέλλον στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Frank Lee, Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκού Κόμβου Επενδυτικών Συμβουλών, ΕΤΕπ

Το 2019 η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων αύξησε σημαντικά τις χρηματοδοτικές της δραστηριότητες στη Λατινική Αμερική, για να εντείνει τη στήριξή της προς τις πολιτικές αναπτυξιακής βοήθειας και συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης – με αυξημένη έμφαση στη δράση για το κλίμα. Οι συμβάσεις που υπογράφηκαν περιλάμβαναν ένα δάνειο-πλαίσιο προς μια περιφερειακή αναπτυξιακή τράπεζα για τη στήριξη δράσεων για το κλίμα, ένα δάνειο προς μια περιφερειακή εταιρεία υδάτων και ένα δάνειο-πλαίσιο προς μια επιχείρηση ευρωπαϊκής ιδιοκτησίας για την κατασκευή αιολικών πάρκων. Οι δραστηριότητές μας στη Λατινική Αμερική ευθυγραμμίζονται με τις προτεραιότητες της ΕΕ, που είναι η δράση για το κλίμα και το περιβάλλον, οι βιώσιμες επενδύσεις και, πιο πρόσφατα, η στήριξη των προσπαθειών των χωρών που φιλοξενούν πρόσφυγες από τη Βενεζουέλα.

Kristin Lang, Προϊσταμένη του Τμήματος Επενδύσεων του Δημόσιου Τομέα στη Λατινική Αμερική και Καραϊβική, Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων, ΕΤΕπ

Για να είναι αποτελεσματική η δράση κατά της κλιματικής αλλαγής, πρέπει να αλλάξει ριζικά ο τρόπος που παράγουμε και ο τρόπος που καταναλώνουμε. Αυτός ο μετασχηματισμός είναι εφικτός μόνο με την ανάπτυξη και την υιοθέτηση τεχνολογιών με χαμηλές εκπομπές άνθρακα και ψηφιακών τεχνολογιών. Στο πεδίο αυτό η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων μπορεί να παίξει καίριο ρόλο αφιερώνοντας προσπάθειες στη μείωση των κινδύνων των επενδύσεων ώστε να επιταχυνθούν οι καινοτομίες αιχμής (και άρα υψηλού κινδύνου).

Laura Piovesan, Διευθύντρια της Υπηρεσίας Καινοτομίας και Ανταγωνιστικότητας, Διεύθυνση Επενδυτικών Σχεδίων, ΕΤΕπ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΥΝΗΘΙΣΟΥΜΕ

Ακόμη και αν επενδύσουμε σε καινοτόμο δράση για το κλίμα, και πάλι οι επιπτώσεις από την υπερθέρμανση του πλανήτη θα είναι σοβαρές. Τα έργα που έχουν ως στόχο να βοηθήσουν ανθρώπους και περιοχές των αναπτυσσόμενων χωρών να προσαρμοστούν σε αυτές τις δραματικές επιπτώσεις αποκτούν αυξανόμενη σημασία.

Η δράση για το κλίμα επικεντρώνεται κατά μεγάλο μέρος στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Αλλά ορισμένες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής είναι ήδη πραγματικότητα, με συνέπειες συχνά καταστροφικές. Τα έργα που βοηθούν ανθρώπους και περιοχές να προσαρμοστούν σε αυτές τις κλιματικές επιπτώσεις είναι ζωτικής σημασίας για την καταπολέμηση της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Αυτό το θέμα της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή δεν έχει λάβει τόση δημοσιότητα όσο τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα, η ηλιακή ενέργεια ή τα αιολικά πάρκα, αλλά είναι εξίσου σημαντικό.

Η προσαρμογή απαιτεί υποδομές, όπως ενισχυμένες γέφυρες που θα αντέχουν στις πλημμύρες, νέα γραφεία που θα χρησιμοποιούν λιγότερη ενέργεια, καλύτερους δρόμους που δεν θα καταστρέφονται από τις καταιγίδες. Μπορεί να σημαίνει κάτι απλό, όπως η εγκατάσταση κλιματισμού σε σχολεία στην Ασία, ή κάτι πιο σύνθετο, όπως η δημιουργία συστημάτων αποχέτευσης ομβρίων σε μια αφρικανική πόλη. Η προσαρμογή αφορά πολλούς τομείς, από τη γεωργία έως την παιδεία, τις υπηρεσίες υγείας, την ύδρευση και την καταπολέμηση της απερήμωσης και της διάβρωσης των ακτών.

Τα νησιωτικά κράτη και οι ευάλωτες περιοχές της Ασίας και της Αφρικής χρειάζονται ιδιαίτερη βοήθεια για την προσαρμογή τους, διότι είναι τα μέρη που θα πληγούν περισσότερο από την κλιματική αλλαγή. Ήδη αντιμετωπίζουν άνοδο της στάθμης της θάλασσας, ανεξέλεγκτες πυρκαγιές και πιο καταστροφικές καταιγίδες.

«Η προσαρμογή βοηθά τους ανθρώπους να αποφύγουν τις χειρότερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής», λέει η Nancy Saich, επικεφαλής εμπειρογνώμονας σε θέματα κλιματικής αλλαγής στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. «Αλλά αυτή η προσπάθεια δεν είναι εύκολη και γι' αυτό συνεργαζόμαστε στενότερα με τους πελάτες μας, ώστε να κατανοήσουμε πόσο ευάλωτοι είναι στην κλιματική αλλαγή και πώς μπορούμε να τους βοηθήσουμε να λάβουν μέτρα για να αυξήσουν την ανθεκτικότητά τους στην αλλαγή του κλίματος».

Περισσότερη τεχνική βοήθεια και περισσότερα κεφάλαια

Σε όλο τον κόσμο, χώρες και πόλεις ξεκινούν έργα για να προετοιμαστούν για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Πολλά από αυτά τα έργα, για να υλοποιηθούν με επιτυχία, χρειάζονται τεχνική βοήθεια και πολύ περισσότερη χρηματοδότηση.

Στο **Λάος,** οι δρόμοι που πλημμυρίζουν δημιουργούν τεράστια προβλήματα κάθε χρόνο. Οι κατολισθήσεις και οι πλημμύρες που πλήττουν τη χώρα προκαλούν συχνά το κλείσιμο δρόμων, ενίοτε για πολλές εβδομάδες, εμποδίζοντας τους ανθρώπους να πάνε στην αγορά ή στον γιατρό και τα παιδιά να πάνε στο σχολείο. Η κυβέρνηση πραγματοποιεί βελτιωτικά έργα σε δρόμους συνολικού μήκους 1 400 χλμ. σε αγροτικές περιοχές, για την αντιπλημμυρική τους θωράκιση και την επισκευή ζημιών από προηγούμενες βροχοπτώσεις. Οι νέοι δρόμοι θα είναι ανθεκτικότεροι, με καλύτερα υλικά και με βελτιωμένο σύστημα αποστράγγισης, ώστε να μειωθεί ο αριθμός των δρόμων που κλείνουν από τις νεροποντές.

«Οι αναπτυσσόμενες χώρες είναι ευάλωτες, διότι στις χώρες αυτές οι επισκευές και ο σχεδιασμός δεν βασίζονται πάντα σε προβλέψεις ακραίων καιρικών φαινομένων και, επιπλέον, οι προδιαγραφές κατασκευής μπορεί να είναι χαμηλές λόγω περιορισμένων πόρων», λέει ο Meryn Martens, ανώτερος εμπειρογνώμονας της ΕΤΕπ στον τομέα των μεταφορών.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

> **“Οι αναπτυσσόμενες χώρες είναι ευάλωτες, διότι στις χώρες αυτές οι επισκευές και ο σχεδιασμός δεν βασίζονται πάντα σε προβλέψεις ακραίων καιρικών φαινομένων και, επιπλέον, οι προδιαγραφές κατασκευής μπορεί να είναι χαμηλές λόγω περιορισμένων πόρων.”**

Meryn Martens, ανώτερος εμπειρογνώμονας της ΕΤΕπ στον τομέα των μεταφορών

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων υπέγραψε ένα δάνειο ύψους 20 εκατ. ευρώ το 2018 και ένα δεύτερο ύψους 100 εκατ. ευρώ το 2019 για να βοηθήσει το Λάος να κατασκευάσει αυτούς τους νέους δρόμους και να βελτιώσει τη σηματοδότηση, τους πεζόδρομους, τις διαβάσεις πεζών και τον οδικό φωτισμό. Περισσότεροι από 1,6 εκατομμύρια άνθρωποι θα ωφεληθούν από αυτή την επένδυση. «Αυτό το πρόγραμμα θα βοηθήσει τοπικές κοινωνίες σε όλο το Λάος», λέει ο Kikeo Chanthaboury, Υφυπουργός Χωροταξίας και Επενδύσεων της χώρας.

Προσαρμογή στους τυφώνες

Ένα παρόμοιο πρόγραμμα προσαρμογής εφαρμόζεται στη **Δομινικανή Δημοκρατία** για την ανακατασκευή δρόμων και άλλων υποδομών που καταστράφηκαν από τυφώνα το 2016 και από αιφνίδιες πλημμύρες το 2017. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει την κατασκευή 1 100 οικονομικά προσιτών κατοικιών, δρόμων συνολικού μήκους 55 χλμ. και αντιπλημμυρικών έργων σε μήκος 4 χλμ. Θα βοηθήσει επίσης τις τοπικές κοινότητες να ενσωματώσουν την κλιματική προσαρμογή στον δημοτικό σχεδιασμό τους. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων υπέγραψε ένα δάνειο ύψους 50 εκατ. δολαρίων για το πρόγραμμα αυτό τον Ιούλιο 2019 και η Ευρωπαϊκή Ένωση το ενίσχυσε με μια επιχορήγηση ύψους 20 εκατ. ευρώ. Στο άλλη πλευρά του νησιού, στην **Αϊτή**, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ενέκρινε τον Απρίλιο 2019 ένα δάνειο ύψους 25 εκατ. ευρώ για την ανακατασκευή δρόμων και γεφυρών που καταστράφηκαν από τον τυφώνα Μάθιου. Το πρόγραμμα αυτό θα λάβει επίσης επιχορήγηση από την ΕΕ.

Αυξημένες ελλείψεις νερού

Ένα άλλο σημαντικό θέμα στο πλαίσιο της κλιματικής προσαρμογής είναι το νερό. Το **Λεσότο**, παραδείγματος χάριν, αντιμετωπίζει παρατεταμένες περιόδους ξηρασίας και αυξημένες ελλείψεις νερού, λόγω της κλιματικής αλλαγής. Πολλοί κάτοικοι αυτής της αφρικανικής χώρας δεν έχουν πρόσβαση σε ασφαλές νερό και συχνά πρέπει να περπατήσουν ώρες για να βρουν πόσιμο νερό. Στο πεδινό τμήμα της χώρας, που συγκεντρώνει σχεδόν τα 2/3 του πληθυσμού, υλοποιείται ένα έργο για τη βελτίωση της πρόσβασης σε πόσιμο νερό και σε εγκαταστάσεις υγιεινής. Το έργο θα βελτιώσει συστήματα υδροληψίας από ποταμούς, μονάδες επεξεργασίας νερού, αγωγούς μεταφοράς και αντλιοστάσια. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ενέκρινε το 2019 ένα δάνειο ύψους 82 εκατ. ευρώ για το έργο αυτό.

Η ΕΤΕπ στηρίζει επίσης καινοτόμα επενδυτικά κεφάλαια που βοηθούν στην αντιμετώπιση θεμάτων προσαρμογής. Ένα νέο τέτοιο επενδυτικό κεφάλαιο, με την επωνυμία CRAFT (Climate Resilience and Adaptation Finance & Technology Transfer Facility), αναπτύσσει νέες τεχνολογίες και εξειδικευμένες υπηρεσίες οι οποίες βοηθούν αναπτυσσόμενες χώρες να αντιμετωπίσουν ξηρασίες, κακοκαιρίες και ασθένειες και να αξιοποιήσουν την αιολική και ηλιακή ενέργεια. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων επένδυσε στο CRAFT 30 εκατ. δολάρια και διοχέτευσε επίσης άλλα 5 εκατ. ευρώ μέσω της χρηματοδοτικής πλατφόρμας Luxembourg-EIB Climate Finance Platform, υπό μορφή επιχειρηματικών κεφαλαίων, τα οποία κινητοποιούν πρόσθετα κεφάλαια με την προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών.

Η στήριξη έργων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή είναι ένα ενδεικτικό παράδειγμα του πώς η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, μέσα από την αναπτυξιακή της δράση, μπορεί να μεταφέρει και να μεταδίδει την ευρωπαϊκή γνώση και καινοτομία, αλλά και να παρέχει συμβουλές για επενδυτικά σχέδια που είναι ειδικά προσαρμοσμένα στις ανάγκες των αναπτυσσόμενων χωρών.

Η ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΙΣ ΠΟΛΕΙΣ

Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή είναι το επόμενο βήμα για τις ευρωπαϊκές πόλεις που χρειάζεται να προστατευθούν οι ίδιες – και να προστατεύσουν τους πολίτες τους – από τις αναπόφευκτες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Παραθέτουμε κάποιες ιδέες για το πώς μπορεί να γίνει αυτό.

Ο κίνδυνος πλημμυρών και άλλων εντεινόμενων ακραίων καιρικών φαινομένων είναι πρόβλημα για τους πολεοδόμους στις ιστορικές πόλεις, καθώς δεν έχουν πολλές δυνατότητες να αλλάξουν τους πυκνούς στενούς δρόμους στα παλιά κέντρα αυτών των πόλεων. Γι' αυτό η Φλωρεντία, κατ' εξοχήν παράδειγμα πόλης με ιστορικό κέντρο, υλοποιεί ένα πρόγραμμα δημιουργίας περιοχών γύρω από τον ποταμό Έμα, παραπόταμο του Άρνου, του μεγαλύτερου ποταμού της πόλης, οι οποίες θα απορροφούν σαν σφουγγάρι τα νερά των πλημμυρών. Όταν ο ποταμός δεν υπερχειλίζει, οι περιοχές αυτές θα είναι χώροι πρασίνου για την αναψυχή των πολιτών.

Είναι ένα έξυπνο σχέδιο, το οποίο αναμένεται να μιμηθούν όλο και περισσότερες πόλεις του κόσμου. **Οι πόλεις προσαρμόζονται στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής με λύσεις που βασίζονται στη φύση και που παράλληλα κάνουν την πόλη πιο ωραία και πιο ευχάριστη για τους κατοίκους της**. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων διατηρεί μακροχρόνια σχέση με τη Φλωρεντία, έχοντας χορηγήσει επί δεκαετίες πολλά δάνεια σε αυτή την πόλη της Τοσκάνης. Πρόσφατα, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, η Τράπεζα παρότρυνε τους πάσης φύσεως δανειολήπτες της να σκεφτούν τι σημαίνει γι' αυτούς η κλιματική κρίση.

Η Φλωρεντία και η προσαρμογή των πόλεων στην κλιματική αλλαγή

Οι πόλεις χρειάζεται να θωρακιστούν απέναντι στις, πολλές φορές καταστροφικές, επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η οποία τις επηρεάζει ήδη – και πιθανότατα θα συνεχίσει να τις επηρεάζει και τις επόμενες δεκαετίες, ακόμη και με βάση τα πιο ευνοϊκά σενάρια. Η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή είναι σημαντική για τις πόλεις, λόγω των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων που έχουν οι πλημμύρες ή τα κύματα καύσωνα όταν βρουν τους πληθυσμούς απροετοίμαστους.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων συνεργάστηκε με τη Φλωρεντία, μέσα από ένα έργο συμβουλευτικής υποστήριξης που ολοκληρώθηκε το 2019, για τον καθορισμό της κλιματικής στρατηγικής της πόλης και τον εντοπισμό έργων ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή τα οποία θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν από την Τράπεζα.

Μέσω του **Ευρωπαϊκού Κόμβου Επενδυτικών Συμβουλών**, ο οποίος αποτελεί κοινή πρωτοβουλία της Τράπεζας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προσλάβαμε έναν σύμβουλο, με σκοπό να συνεργαστεί με τον δήμο της Φλωρεντίας για τη βελτίωση ενός προγραμματισμένου έργου αντιπλημμυρικής προστασίας κατά τρόπο ώστε το έργο αυτό να αντιμετωπίσει και πρόσθετους κινδύνους συνδεόμενους με την κλιματική αλλαγή. Η σχετική μελέτη που εκπονήθηκε προέβλεπε τη δημιουργία μιας νέας, **«πράσινης-γαλάζιας υποδομής»** στον ποταμό Έμα, με μια σειρά μέτρων που εκτείνονται από τον περιορισμό των φαινομένων θερμικής νησίδας έως τη βελτίωση της ποιότητας του νερού και την αύξηση της βιοποικιλότητας. Συνοπτικά, η μελέτη πρότεινε ένα σχέδιο για τη βελτίωση της ικανότητας της περιοχής γύρω από τον Έμα *εκτός* του κέντρου της πόλης να απορροφά τα νερά σε περίπτωση ανόδου της στάθμης του ποταμού. Έτσι οι πλημμύρες δεν θα είναι τόσο καταστροφικές *μέσα* στο κέντρο της πόλης.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

> **“Η Φλωρεντία κατάρτισε ένα σχέδιο που προβλέπει μια λύση βασιζόμενη στη φύση: τη δημιουργία ενός πάρκου γύρω από τις όχθες του Έμα.”**

Με τη βοήθεια της μελέτης, ο δήμος της Φλωρεντίας, σε συνεργασία με δύο μικρότερους όμορους δήμους, κατάρτισε ένα σχέδιο που προβλέπει μια λύση βασιζόμενη στη φύση: τη δημιουργία ενός πάρκου γύρω από τις όχθες του Έμα. **Αντί για τσιμεντένιες δεξαμενές για τη συλλογή των νερών της πλημμύρας, κατασκευάζονται λόφοι και κοιλάδες σε ένα πάρκο που μπορεί να απορροφά τα νερά όταν ο ποταμός πλημμυρίζει και, όταν δεν υπάρχει πλημμύρα, χρησιμεύει ως χώρος αναψυχής που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και ποδηλατόδρομους.**

Κλιματική προσαρμογή στην Αθήνα

Η Αθήνα αποτελεί ενδεικτικό παράδειγμα πόλης για την οποία η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή κατέχει κεντρική θέση στη Στρατηγική Ανθεκτικότητας που εφαρμόζει.

Ο αστικός ιστός της Αθήνας χαρακτηρίζεται από πυκνή δόμηση, που καλύπτει το 80% της επιφάνειας της πόλης. Όλη αυτή η άσφαλτος και το τσιμέντο συγκρατούν τη θερμότητα κατά τους παρατεταμένους καύσωνες που αντιμετωπίζει όλο και συχνότερα η πόλη. Σε αυτές τις **αστικές θερμικές νησίδες** στο κέντρο της πόλης, η θερμοκρασία μπορεί να είναι έως και 10°C υψηλότερη από ό,τι στα προάστια. Ωστόσο, η άσφαλτος και το τσιμέντο δεν δημιουργούν προβλήματα μόνο όταν κάνει πολλή ζέστη. Εμποδίζουν επίσης το νερό να διεισδύσει στο έδαφος κατά τη διάρκεια ισχυρών βροχοπτώσεων, με αποτέλεσμα συχνές τοπικές ξαφνικές πλημμύρες.

Η πόλη επιχειρεί τώρα να λύσει αυτά τα προβλήματα, τα οποία οφείλονται στην κλιματική αλλαγή. Η Αθήνα έχει ξεκινήσει μια σειρά από καινοτόμα έργα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, με χρηματοδότηση από τον **Μηχανισμό Χρηματοδότησης Φυσικού Κεφαλαίου**, πρόγραμμα που εφαρμόζεται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και επικεντρώνεται στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, τη βιοποικιλότητα και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή μέσω λύσεων που βασίζονται στη φύση. Το πρόγραμμα έργων έλαβε επίσης συμβουλευτική υποστήριξη από τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών, η οποία ολοκληρώθηκε το 2019.

Τα έργα της Αθήνας που στηρίζονται από τον Μηχανισμό Χρηματοδότησης Φυσικού Κεφαλαίου αναμένεται να αυξήσουν τους χώρους πρασίνου κατά τουλάχιστον 25% και θα περιλαμβάνουν πολυάριθμα μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, μεταξύ των οποίων την εγκατάσταση τεχνητών φωλιών για πουλιά και τη φύτευση δένδρων. Οι πράσινοι διάδρομοι είναι πολύ σημαντικοί για τη βιοποικιλότητα, διότι καθιστούν δυνατές τις μετακινήσεις ζώων και αέριων μαζών.

Είναι επίσης πολύ ευχάριστοι για τους κατοίκους της πόλης.

ΤΑ ΕΡΓΑ

ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΝΗΜΑ

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων παράγει αποτελέσματα. Με τι είδους κλιματικά και περιβαλλοντικά έργα αναμένουν να ασχοληθούν οι εμπειρογνώμονές μας στο προσεχές μέλλον;

Ο τομέας των μεταφορών διανύει μια περίοδο ριζικών αλλαγών, καθώς έχει να αντιμετωπίσει μια διπλή πρόκληση: την απανθρακοποίηση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Παράλληλα, πρέπει να καλύψουμε μια δεκαετία ανεπαρκών επενδύσεων σε βασικές υποδομές. Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα έχει ακόμη σημαντικότερο ρόλο και ευκαιρίες δραστηριοποίησης σε αυτόν τον τομέα τα επόμενα χρόνια και είναι απολύτως σε θέση να παίξει κεντρικό ρόλο στον μετασχηματισμό του. Θα εντείνουμε τη στήριξή μας για καθαρότερες και ασφαλέστερες μεταφορές, και αυτό σημαίνει επέκταση σε νέα προϊόντα και νέους πελάτες. Παράλληλα, θα εξακολουθήσουμε να δίνουμε προτεραιότητα στη χρηματοδότηση των βασικών υποδομών μεταφορών που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία της νέας, πράσινης οικονομίας. Τα επόμενα χρόνια θα είναι κρίσιμα και απαιτητικά και η ΕΤΕπ αναμένεται να διαδραματίσει κεντρικό ρόλο.

Gavin Dunnett, Διευθυντής της Υπηρεσίας Κινητικότητας, Διεύθυνση Επενδυτικών Σχεδίων, ΕΤΕπ

Αναμένουμε να χρηματοδοτήσουμε περισσότερα έργα σχετικά με την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τα οποία θα συμπληρώσουν τις υψηλές επιδόσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Αφρική, την Καραϊβική και τον Ειρηνικό καθώς και στην Ασία και τη Λατινική Αμερική. Οι αναπτυσσόμενες χώρες συνειδητοποιούν όλο και περισσότερο τις καταστροφικές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής για τον πληθυσμό τους και τις οικονομίες τους, και παρατηρούμε αυξημένη ζήτηση για έργα που ενισχύουν την ανθεκτικότητα – καλύτερη χρήση του νερού, υποδομές ανθεκτικές στα ακραία καιρικά φαινόμενα, προσαρμογή των καλλιεργειών, αναδάσωση, διαφοροποίηση οικονομικών δραστηριοτήτων κ.λπ. Η επόμενη πρόκληση για τις περιοχές αυτές είναι να ενσωματώσουν τη διάσταση της ενεργειακής απόδοσης καθώς και λύσεις κυκλικής οικονομίας στον σχεδιασμό της αστικής ανάπτυξης και της εκβιομηχάνισής τους.

Maria Shaw-Barragan, Διευθύντρια της Υπηρεσίας Παγκόσμιων Εταίρων, Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων, ΕΤΕπ

Η σημασία της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή είναι τεράστια. Η προστασία από τις πλημμύρες είναι ένα ενδεικτικό παράδειγμα. Πολλοί από αυτούς τους οποίους αφορούν οι χρηματοδοτήσεις της Τράπεζας ζουν σε παράκτιες περιοχές και είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Προσαρμογή σημαίνει επίσης διασφάλιση της παροχής νερού. Μέχρι το 2025, 800 εκατομμύρια άνθρωποι θα αντιμετωπίσουν έλλειψη νερού. Εξετάζουμε πάντοτε πώς θα εξελιχθεί διαχρονικά η διαθεσιμότητα υδατικών πόρων και προσαρμοζόμαστε μέσω της διαφοροποίησης των πηγών. Το νερό είναι απαραίτητο για τη διατήρηση της ζωής και της οικονομικής ανάπτυξης. Η εξάντληση των υδατικών πόρων έχει αντίκτυπο στα πάντα, και όχι μόνο στο νερό της βρύσης. Χωρίς νερό, η βιομηχανική και γεωργική παραγωγή και η ανάπτυξη των επιχειρήσεων επιβραδύνονται και δημιουργούνται κοινωνικές εντάσεις. Η κοινωνία στο σύνολό της – και όχι μόνο όσοι δραστηριοποιούνται στον τομέα του νερού – πρέπει να μεριμνήσει για το νερό και την εξασφάλισή του στο μέλλον.

Karine Measson, Προϊσταμένη του Τμήματος Διαχείρισης Υδάτων, Διεύθυνση Επενδυτικών Σχεδίων, ΕΤΕπ

Όλο και περισσότερες πόλεις θέτουν σε εφαρμογή κλιματικές στρατηγικές, κατανοούν τα τρωτά σημεία τους απέναντι στην κλιματική αλλαγή και είναι έτσι καλύτερα σε θέση να προτείνουν προς χρηματοδότηση έργα σχετικά με το κλίμα. Παράλληλα, παρατηρούμε καινοτομία, με νέα είδη δράσεων (π.χ. αστικά έργα που ενσωματώνουν λύσεις βασιζόμενες στη φύση), νέα επιχειρηματικά μοντέλα (π.χ. επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες κυκλικής οικονομίας) και ενδιάμεσους χρηματοδοτικούς φορείς που δείχνουν αυξημένο ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ειδικών προϊόντων με σκοπό τη χρηματοδότηση κλιματικών επενδυτικών σχεδίων.
Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία δίνει μεγάλη βαρύτητα στην ανακαίνιση των κτιριακών υποδομών – στις αστικές περιοχές μπορούμε να αναμένουμε αυξημένη έμφαση στην ανακαίνιση κτιρίων, π.χ. στον τομέα της κοινωνικής ή οικονομικά προσιτής κατοικίας. Επίσης πληθαίνουν οι πρωτοβουλίες που έχουν σχέση με την κυκλική οικονομία και την εφαρμογή της στις πόλεις και πιστεύουμε ότι αυτό μπορεί να προωθήσει την ανακύκλωση, την ανάπλαση εγκαταλελειμμένων εγκαταστάσεων και την πράσινη δόμηση. Όλα αυτά μπορούν να συμβάλουν στη δράση για το κλίμα και στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Εκτός ΕΕ, πόλεις και δίκτυα πόλεων καταβάλλουν επίσης προσπάθειες για τον προγραμματισμό κλιματικών δράσεων και αναμένουμε αύξηση των επενδύσεων σε έργα που αφορούν το κλίμα, όπως έργα βιώσιμων μεταφορών, ενίσχυσης της ανθεκτικότητας των πόλεων (π.χ. προστασία από πλημμύρες ή ξηρασία) ή κατασκευής ενεργειακά αποδοτικών κτιρίων.

Gerry Muscat, Προϊστάμενος του Τμήματος Αστικής Ανάπτυξης, Διεύθυνση Επενδυτικών Σχεδίων, ΕΤΕπ

Η κλιματική αλλαγή εκδηλώνεται κυρίως με αυξημένες ή μειωμένες βροχοπτώσεις που αποκλίνουν κατά πολύ από τις κανονικές εποχικές διακυμάνσεις και γι' αυτό ο τομέας του νερού είναι μεταξύ αυτών που πλήττονται περισσότερο. Ο τομέας αυτός λάμβανε ανέκαθεν υπόψη τις κλιματικές διακυμάνσεις, αλλά τα υδρολογικά δεδομένα αλλάζουν σήμερα, με πιο παρατεταμένες περιόδους ξηρασίας και αυξημένες πλημμύρες. Υπάρχουν ήδη κάποιες πιο έξυπνες λύσεις, π.χ. να θυσιάζεται γη ώστε να δοθεί χώρος στον ποταμό για την εκτόνωση των πλημμυρικών αιχμών ή να ανακτάται από την επεξεργασία λυμάτων νερό για άρδευση. Με τη συνεχιζόμενη αστικοποίηση και τις πιέσεις που δέχονται τα περιβαλλοντικά μας συστήματα, ο μόνος τρόπος που εγγυάται την ασφάλεια της παροχής νερού είναι να προβλέπονται οι μεταβολές ενός παράγοντα που ήδη αποτελεί την κύρια παράμετρο σχεδιασμού στον τομέα του νερού: του κλίματος.

Thomas van Gilst, Προϊστάμενος του Τμήματος Ασφάλειας και Ανθεκτικότητας της Ύδρευσης, Διεύθυνση Επενδυτικών Σχεδίων, ΕΤΕπ

Όσον αφορά τις επιχειρήσεις στην Ισπανία, βλέπουμε να υπάρχει ακόμη πεδίο δράσης σε σχέση με επενδύσεις που πραγματοποιούνται από εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητα και αφορούν κτίρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας και την ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων. Εντοπίζουμε επίσης μερικές δυνατότητες χρηματοδότησης της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων από επιχειρήσεις για κάλυψη των δικών τους ενεργειακών αναγκών (μετά από πρόσφατη τροποποίηση της ισπανικής νομοθεσίας). Ενδέχεται να αυξηθούν οι επενδύσεις των επιχειρήσεων εκμετάλλευσης λεωφορείων ή άλλων οχημάτων για την αντικατάσταση του στόλου τους με καθαρότερα οχήματα.
Το κύριο χρηματοδοτικό εργαλείο για αυτές τις επιχειρήσεις (που είναι κατά κανόνα μεσαίας κεφαλαιοποίησης) θα είναι τα δάνεια υψηλής εξασφάλισης.

Martin Arnold, Επικεφαλής της Μονάδας Επιχειρήσεων Ιβηρικής Χερσονήσου, Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων, ΕΤΕπ

Στην Αίγυπτο η Τράπεζα έχει ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο χρηματοδοτήσεων σε τομείς που σχετίζονται με τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής (επεξεργασία υδάτων, μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος και μεταφορές). Το προσεχές έτος η Τράπεζα θα αυξήσει και θα διευρύνει την παρουσία της σε αυτούς τους τομείς, και ιδίως στον τομέα των μεταφορών. Η χώρα έχει υψηλά επίπεδα ρύπανσης και αντιμετωπίζει αυξανόμενες δημογραφικές πιέσεις – ο πληθυσμός της Αιγύπτου θα φθάσει στα 100 εκατομμύρια το 2020 και προβλέπεται να ξεπεράσει τα 200 εκατομμύρια έως το τέλος του αιώνα. Οι δημόσιες αρχές πολλαπλασιάζουν τις δράσεις τους για την παροχή αξιόπιστων και βιώσιμων υπηρεσιών που είναι αποτελεσματικές και χωρίς εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Η τεχνική και χρηματοδοτική υποστήριξη που παρέχει η Τράπεζα στους τομείς αυτούς αναγνωρίζεται ως πολύτιμη.

Alfredo Abad, Επικεφαλής του Γραφείου Καΐρου, ΕΤΕπ

ΜΙΑ ΣΥΝΤΑΓΗ ΓΙΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

Στον ιατρικό τομέα, οι καλές ιδέες συχνά δυσκολεύονται να προσελκύσουν κεφάλαια για να προχωρήσουν πέρα από το στάδιο της αρχικής έρευνας. Η χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ δίνει λύση σε αυτό το πρόβλημα.

Η κλιματική αλλαγή μπορεί να επιτείνει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και οι επιστήμονες στην προσπάθειά τους να καταπολεμήσουν σοβαρές ασθένειες. Ας πάρουμε για παράδειγμα την ελονοσία. Με την άνοδο της θερμοκρασίας αυξάνεται ο πληθυσμός των κουνουπιών και γι' αυτό επιχειρήσεις βιοτεχνολογίας επενδύουν σε νέα εργαλεία για την πρόληψη και θεραπεία της ελονοσίας στην Αφρική.

Στην Αφρική, περίπου 700 παιδιά πεθαίνουν κάθε μέρα από ελονοσία, μία από τις πιο θανατηφόρες λοιμώδεις νόσους στην αφρικανική ήπειρο. Σημαντικό εμπόδιο στην έρευνα και ανάπτυξη σχετικά με την ελονοσία είναι ένα έλλειμμα χρηματοδότησης ύψους 1,8 έως 2,7 δισ. ευρώ, ποσό που είναι αναγκαίο κυρίως για τη μετάβαση σε ανώτερο στάδιο ανάπτυξης των προϊόντων. Σ' αυτή την έλλειψη έρχεται να προστεθεί η αυξημένη ανθεκτικότητα αφενός στα εντομοκτόνα που χρησιμοποιούνται στις κουνουπιέρες και αφετέρου σε μερικές από τις πιο αποτελεσματικές φαρμακευτικές αγωγές.

«Η πολύ μεγάλη ζέστη συνδέεται άμεσα με πολλές ασθένειες, όπως καρδιαγγειακά και αναπνευστικά νοσήματα και άσθμα», λέει η Felicitas Riedl, επικεφαλής του Τμήματος Βιοεπιστημών στην ΕΤΕπ. «Η αύξηση της θερμοκρασίας είναι συνέπεια της κλιματικής αλλαγής και οι επιπτώσεις που έχει στην υγεία των κοινωνιών θα επιδεινωθούν. Συγκεκριμένα, η κλιματική αλλαγή επηρεάζει τους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες που είναι καθοριστικοί για την υγεία – καθαρή ατμόσφαιρα, ασφαλές πόσιμο νερό, επάρκεια τροφίμων και ασφαλής στέγη. Με τις χρηματοδοτήσεις μας προσπαθούμε να συμβάλουμε στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής».

Σήμερα πολλές βιοτεχνολογικές και φαρμακευτικές επιχειρήσεις πραγματοποιούν πολλά υποσχόμενες έρευνες για να αναπτύξουν εμβόλια και άλλες βιολογικές μεθόδους για την πρόληψη της ελονοσίας. Αυτές οι έρευνες αρχικού σταδίου συχνά δυσκολεύονται να βρουν χρηματοδότες. Έλαβαν όμως στήριξη από το EU Malaria Fund, ένα επενδυτικό κεφάλαιο με πόρους ύψους 240 εκατ. ευρώ, στο οποίο συμμετέχουν η Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς οργανισμοί, μεγάλες επιχειρήσεις και η κοινωνία των πολιτών. Το επενδυτικό κεφάλαιο δημιουργήθηκε το 2014 από το KENUP Foundation, παγκόσμιο οργανισμό που προάγει την καινοτομία στην Ευρώπη.

Το 2019 η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων επένδυσε 111 εκατ. ευρώ στο EU Malaria Fund. «Θέλουμε να καλύψουμε ένα κενό της αγοράς και να επισπεύσουμε νέες λύσεις που είναι επειγόντως αναγκαίες για την καταπολέμηση της ελονοσίας και την προστασία της παγκόσμιας δημόσιας υγείας», λέει η Anna Lynch, εμπειρογνώμονας της ΕΤΕπ στον τομέα της υγείας.

Η Τράπεζα στηρίζει επίσης την Παγκόσμια Συμμαχία για τα Εμβόλια και την Ανοσοποίηση (Global Alliance for Vaccines and Immunisation – GAVI), η οποία προσπαθεί να αυξήσει την ανοσοποίηση σε 17 μεταδοτικές ασθένειες στις φτωχές χώρες. Κάθε χρόνο εκατομμύρια παιδιά δεν κάνουν τα καθιερωμένα εμβόλια, και έτσι είναι ευάλωτα στις ασθένειες. Από την ίδρυσή της, πριν από 20 χρόνια, μέχρι σήμερα η GAVI έχει εμβολιάσει πάνω από 760 εκατομμύρια παιδιά. Σκοπός της είναι να περιορίσει τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην υγεία ενισχύοντας την ανθεκτικότητα των πληθυσμών που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο. Έχει θέσει ως στόχο να εμβολιάσει άλλα 300 εκατομμύρια παιδιά στις φτωχότερες περιοχές του κόσμου κατά το διάστημα 2021-2025, σώζοντας έτσι πάνω από 7 εκατομμύρια ζωές.

Τα προγράμματα εμβολιασμού στις φτωχές χώρες αντιμετωπίζουν πολλές προκλήσεις, π.χ. εντοπισμός των ατόμων που δεν έχουν εμβολιαστεί, διατήρηση των εμβολίων στη σωστή θερμοκρασία κατά τη μεταφορά τους, κατάλληλα καταρτισμένο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό που θα κάνει τα εμβόλια. Όλες οι χώρες τις οποίες βοηθά η GAVI καλύπτουν μέρος του κόστους των εμβολίων, ανάλογα με το κατά κεφαλήν εισόδημά τους. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στηρίζει το πρόγραμμα εμβολιασμών της GAVI με έναν μηχανισμό εγγυήσεων ύψους 200 εκατ. δολαρίων.

Διατήρηση της καλής λειτουργίας των νοσοκομείων

Τι σχέση έχει η κλιματική αλλαγή με τα νοσοκομεία; Μεγαλύτερη από όσο φαντάζεστε. Αφενός, τα νοσοκομεία περιθάλπουν ασθενείς με παθήσεις που προκαλούνται από την κλιματική αλλαγή. Αφετέρου, συντελούν αυτά τα ίδια στην κλιματική αλλαγή.

Η κλιματική κρίση επηρεάζει τη δημόσια υγεία, καθώς και τον τρόπο παροχής υπηρεσιών υγείας. Τα νοσοκομεία πρέπει να είναι σε θέση να αντεπεξέλθουν σε περιπτώσεις όπου λόγω καύσωνα, πυρκαγιάς, ξηρασίας ή πλημμύρας παρουσιάζονται προβλήματα στη λειτουργία τους ή αποφασίζεται η προσωρινή εκκένωσή τους. Σε όλο τον κόσμο, οι γιατροί και οι νοσηλευτές καλούνται να προβλέπουν και να αντιμετωπίζουν νέες ασθένειες.

Τα περισσότερα νοσηλευτικά ιδρύματα δεν είναι φιλικά προς το κλίμα. Παράγουν σε μεγάλες ποσότητες ιατρικά απόβλητα και καταναλώνουν πολλή ενέργεια για αερισμό, θέρμανση, ψύξη, φωτισμό και μηχανήματα. Μερικά νοσοκομεία λαμβάνουν μέτρα για να μειώσουν το κλιματικό τους αποτύπωμα.

> **“Κάθε δύο λεπτά ένα παιδί πεθαίνει από ελονοσία. Πρέπει οπωσδήποτε να αλλάξουμε την κατάσταση.”**
>
> **Anna Lynch,**
> **εμπειρογνώμονας της ΕΤΕπ στον τομέα της υγείας**

Το νοσοκομείο της Ριέκα, ένα από τα σημαντικότερα της Κροατίας, στεγάζεται σε 60 παλιά κτίρια, σε τρία διαφορετικά σημεία της πόλης, με αποτέλεσμα τα ασθενοφόρα να κάνουν άσκοπες διαδρομές μέσα σε μεγάλη κίνηση. Το νοσοκομείο εξυπηρετεί 600 000 κατοίκους της ευρύτερης περιοχής της Ριέκα και εκατοντάδες χιλιάδες παραθεριστές.

Το 2019 το νοσοκομείο ξεκίνησε την ανέγερση ενός νέου, σύγχρονου κτιρίου, που θα στεγάσει όλες τις υπηρεσίες του. Με αυτό το έργο το νοσοκομείο θα αναβαθμιστεί με σύγχρονες βοηθητικές εγκαταστάσεις, που θα περιλαμβάνουν μια θερμοηλεκτρική μονάδα, μια κουζίνα και χώρους στάθμευσης. Το νέο κτίριο αναμένεται να μειώσει την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας κατά 40%, αερίου κατά 50% και νερού κατά 30%. Τα νεογέννητα βρέφη δεν θα μεταφέρονται πλέον από ένα τμήμα του νοσοκομείου σε ένα άλλο που απέχει 9 χιλιόμετρα. Θα μεταφέρονται απλώς από έναν θάλαμο σε έναν άλλο. Το νοσοκομείο έλαβε το 2019 ένα δάνειο ύψους 50 εκατ. ευρώ από την ΕΤΕπ καθώς και συμβουλευτικές υπηρεσίες από τον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών.

Ολιστική επενδυτική προσέγγιση

Για τη βελτίωση της υγείας μας, τα μέσα που σκεφτόμαστε συνήθως είναι ισορροπημένες δίαιτες και νέα φάρμακα. Η ποιότητα του περιβάλλοντός μας μπορεί να μη μας έρθει αμέσως στο μυαλό. Το Eiffel Essentiel, επενδυτικό κεφάλαιο με έδρα τη Γαλλία, στηρίζει επιχειρήσεις στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της βιώσιμης γεωργίας, αλλά και των υπηρεσιών υγείας.

Με διάρκεια ζωής μέχρι 15 ετών, θα παρέχει μακροπρόθεσμα κεφάλαια ανάπτυξης σε καινοτόμες επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τον Fabrice Dumonteil, διευθύνοντα σύμβουλο του Eiffel Investment Group, οι καινοτόμες επιχειρήσεις που επιδιώκουν να κάνουν φιλόδοξες βιομηχανικές επενδύσεις χρειάζονται χρόνο για να αναπτυχθούν και να εξελιχθούν. Το επενδυτικό κεφάλαιο προγραμματίζει να στηρίξει 20 επιχειρήσεις. Στις πρώτες δυνητικές **επενδύσεις του περιλαμβάνεται μια επιχείρηση του αγροδιατροφικού τομέα η οποία ειδικεύεται σε θεραπείες για συγκεκριμένες ασθένειες**.

Το Eiffel Essentiel αντλεί 200 έως 250 εκατ. ευρώ σε έναν πρώτο γύρο επενδύσεων, αλλά στόχος του είναι να φτάσει τα 400 εκατ. ευρώ. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων συνεισφέρει 80 εκατ. ευρώ στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Στρατηγικών Επενδύσεων.

ΟΡΕΞΗ ΓΙΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

Χάρη στην τεχνητή νοημοσύνη και τα επενδυτικά κεφάλαια τα εστιατόρια και οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις μπορούν να βοηθήσουν να γίνει ο πλανήτης πιο βιώσιμος

Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να αλλάξουμε το πώς παράγουμε ή παρασκευάζουμε την τροφή μας, έτσι ώστε να βοηθήσουμε το κλίμα. Μερικές φορές, αυτές οι αλλαγές απαιτούν τη χρήση προηγμένης τεχνολογίας τεχνητής νοημοσύνης, όπως στις κουζίνες πολυτελών εστιατορίων. Άλλοτε συνίστανται απλώς σε έναν νέο τρόπο οργάνωσης μικρών φυτειών καφέ στα δάση του Αμαζονίου.

Ένα παράδειγμα του πώς η τεχνολογία μπορεί να συμβάλει στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής είναι μια συσκευή που ονομάζεται **Winnow Vision**. Αυτή η συσκευή χρησιμοποιεί τη μηχανική όραση και την τεχνητή νοημοσύνη για να εντοπίζει τα τρόφιμα που πετιούνται και στη συνέχεια παράγει μια αναφορά που μπορεί να βοηθά τα εστιατόρια να μειώσουν τα απορρίμματά τους.

Το σύστημα Winnow φωτογραφίζει τα τρόφιμα τη στιγμή που τα εστιατόρια τα πετούν. Χρησιμοποιώντας αυτές τις εικόνες, η μηχανή μαθαίνει να αναγνωρίζει τι πετιέται – και το κάνει με μεγαλύτερη ακρίβεια από τον άνθρωπο.

«Στις επαγγελματικές κουζίνες γίνεται σπατάλη του 20% έως 25% των τροφίμων τους», λέει ο Kevin Duffy, συνιδρυτής της Winnow. «Η τεχνητή νοημοσύνη της Winnow επιτρέπει την παρακολούθηση της σπατάλης με τόση ευκολία και ακρίβεια, που θα έπρεπε να γίνει μέρος του απαραίτητου εξοπλισμού κάθε επαγγελματικής κουζίνας».

Οι κουζίνες δεν είναι τα μόνα μέρη όπου γίνεται σπατάλη τροφής. Εκτιμάται ότι **το 1/3 των τροφίμων στον κόσμο καταλήγει στα σκουπίδια**. Σύμφωνα με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, οι πόροι που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή αυτών των τροφίμων ισοδυναμούν με 3,3 δισ. τόνους εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Το πρώτο προϊόν της Winnow κατά της σπατάλης των τροφίμων ήταν ένα χειροκίνητο εργαλείο με την ονομασία Waste Monitor. Με τις καθημερινές αναφορές που παράγει, βοηθά τους υπεύθυνους στις κουζίνες να λαμβάνουν καλύτερες αποφάσεις και να εξοικονομούν έτσι μέχρι και τα μισά από τα τρόφιμα που διαφορετικά θα πετούσαν. Σύμφωνα με την επιχείρηση, της οποίας οι εγκαταστάσεις έρευνας βρίσκονται στην πόλη Κλουζ της Ρουμανίας, το δεύτερης γενιάς προϊόν της, το Winnow Vision, ενσωματώνει μηχανική όραση και τεχνητή νοημοσύνη για να επιτρέπει ακόμη μεγαλύτερη μείωση της σπατάλης. Όσο περνά ο χρόνος το Winnow Vision γίνεται πιο έξυπνο, ώσπου καταλήγει να λειτουργεί τελείως αυτόματα, παρέχοντας ακριβέστατες πληροφορίες χωρίς καμία παρέμβαση του προσωπικού της κουζίνας.

«Αυτή είναι η τεχνολογία μηχανικής μάθησης», λέει η Maria Lundqvist, οικονομολόγος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. «Όσο πιο πολύ χρησιμοποιείς τη μηχανή, τόσο πιο αποτελεσματική γίνεται».

Για να αυξήσει το προσωπικό της και να αναπτύξει περαιτέρω την τεχνολογία της, η Winnow υπέγραψε πέρυσι με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ένα δάνειο ύψους 7,5 εκατ. ευρώ.

Η ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ ΣΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ

> **“Αυτή είναι η τεχνολογία μηχανικής μάθησης. Όσο πιο πολύ χρησιμοποιείς τη μηχανή, τόσο πιο αποτελεσματική γίνεται.”**
>
> **Maria Lundqvist,** οικονομολόγος της ΕΤΕπ

Επενδύσεις για την προστασία του εδάφους

Τα τρόφιμα μπορούν να έχουν σημαντική επίδραση στο κλίμα. Το ίδιο ισχύει και για τον τρόπο με τον οποίο μεταχειριζόμαστε τη γη στην οποία παράγονται.

Μεγάλα τμήματα του δάσους του Αμαζονίου έχουν καταστραφεί και εκχερσωθεί για να μετατραπούν σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις. Το Περού προσπαθεί να αντιστρέψει αυτή την τάση μέσω της εκπαίδευσης και μέσω επενδύσεων. Ο στόχος είναι να αποκατασταθούν 32 εκατομμύρια στρέμματα υποβαθμισμένων εκτάσεων στη χώρα.

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, **περίπου το 30% του εδάφους του πλανήτη είναι υποβαθμισμένο** και κάθε χρόνο υποβαθμίζονται γύρω στα 120 εκατομμύρια στρέμματα παραγωγικής γης – όση περίπου η έκταση της Ελλάδας. Αυτό συμβαίνει διότι εκμεταλλευόμαστε τη γη, αλλά δεν επενδύουμε αρκετά στην προστασία της.

Ένα παράδειγμα θετικής αλλαγής στο Περού είναι η περίπτωση της επαρχίας Utcubamba στα βόρεια της χώρας, όπου εκατοντάδες καλλιεργητές καφέ ένωσαν τις δυνάμεις τους για να λάβουν δάνεια και εξειδικευμένες συμβουλές που θα τους βοηθήσουν να αποκαταστήσουν υποβαθμισμένα εδάφη και να τα κάνουν πιο παραγωγικά. Ένας συνεταιρισμός της περιοχής διδάχθηκε πώς να φυτεύει δένδρα που σκιάζουν τα καφεόδενδρα, μια πρακτική που επιτρέπει τη ρύθμιση της θερμοκρασίας στις φυτείες, αυξάνει την παραγωγή τους και ταυτόχρονα συμβάλλει στη διατήρηση της υγείας του εδάφους.

Οι παραγωγοί λαμβάνουν βοήθεια από την **Ecotierra**, καναδική επιχείρηση που αναλαμβάνει μελέτες αγροδασομικών έργων σε όλο τον κόσμο. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στήριξε την Ecotierra επενδύοντας στο **Land Degradation Neutrality Fund**, επενδυτικό όχημα που δημιουργήθηκε από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και τελεί υπό τη διαχείριση της γαλλικής εταιρείας Mirova, με σκοπό τη διάσωση υποβαθμισμένων εδαφών ανά την υφήλιο.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων συμφώνησε το 2019 να επενδύσει μέχρι 45 εκατ. δολάρια στο Land Degradation Neutrality Fund, ενώ η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου δεσμεύθηκε επίσης να διαθέσει 5 εκατ. ευρώ. Το επενδυτικό όχημα έχει αντλήσει τα μισά από τα 300 εκατ. δολάρια που είναι ο στόχος του.

Ο Martin Berg, επικεφαλής χρηματοδοτικής πολιτικής στους τομείς του περιβάλλοντος και του κλίματος στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, λέει ότι οι επενδύσεις της ΕΤΕπ και του Λουξεμβούργου συνέβαλαν πολύ σημαντικά στην επιτυχία του επενδυτικού κεφαλαίου και στην προσέλκυση επενδυτών από τον ιδιωτικό τομέα. «Κατέστησαν αυτό το κεφάλαιο πολύ πιο ελκυστικό για τους επενδυτές που αποστρέφονται τον κίνδυνο».

ΤΑ ΚΑΛΑ ΒΑΚΤΗΡΙΑ ΚΑΙ Η ΕΛΑΣΤΙΚΗ ΜΟΤΣΑΡΕΛΑ

Ο γεωργικός τομέας αντιμετωπίζει υψηλή ζήτηση και χρειάζεται να αυξήσει την παραγωγή του. Πώς μπορεί να το επιτύχει προστατεύοντας ταυτόχρονα το περιβάλλον;

Χωρίς την προστασία των καλλιεργειών, μεταξύ άλλων με τη χρήση φυτοφαρμάκων, πάνω από τη μισή φυτική παραγωγή του πλανήτη θα καταστρεφόταν από έντομα, ασθένειες και ζιζάνια. Η οδηγία της ΕΕ σχετικά με την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων προάγει την ολοκληρωμένη φυτοπροστασία και ευνοεί τις εναλλακτικές μεθόδους ελέγχου των επιβλαβών οργανισμών, ώστε να μειωθούν στο ελάχιστο τα συνθετικά φυτοφάρμακα και λιπάσματα που χρειάζονται για τη διατήρηση της γεωργικής παραγωγικότητας.

Έτσι, οι γεωργοί αναζητούν διαρκώς αποτελεσματικές λύσεις για την αντικατάσταση των συνήθων φυτοφαρμάκων. Η επιχείρηση **CHR Hansen** έχει αναπτύξει βιολογικά αντιπαρασιτικά και βιοδιεγερτικά προϊόντα που ενισχύουν τους φυσικούς μηχανισμούς άμυνας των φυτών, ενδυναμώνοντας το ριζικό τους σύστημα και βοηθώντας έτσι τις καλλιέργειες να αντέχουν στην καταπόνηση από εξωτερικούς παράγοντες, όπως η ξηρασία και τα παράσιτα. Με τα προϊόντα αυτής της δανικής επιχείρησης η απόδοση της καλλιέργειας μπορεί να αυξηθεί μέχρι και 10%. «Χρησιμοποιούμε καλά βακτήρια, αντί για χημικές ουσίες», λέει η Camilla Lercke, Υπεύθυνη Τύπου στη Hansen. «Το αποτέλεσμα είναι ότι μειώνεται έτσι το χημικό αποτύπωμα του γεωργικού οικοσυστήματος στο έδαφος και στα υπόγεια ύδατα».

Οι λύσεις βιολογικής φυτοπροστασίας αναπτύχθηκαν την τελευταία πενταετία. Μπορούν δυνητικά να μεταμορφώσουν τη γεωργία, μειώνοντας την ανάγκη χρήσης χημικών ουσιών. Μπορούν επίσης να ελαττώσουν τη σπατάλη τροφίμων, περιορίζοντας έτσι τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που προκαλούνται από τη γεωργική παραγωγή. Για παράδειγμα, η CHR Hansen εισάγει στις γαλακτοκομικές καλλιέργειες «καλά βακτήρια», που διατηρούν τα γαλακτοκομικά προϊόντα φρέσκα για μεγαλύτερο διάστημα. Με τη μέθοδο αυτή, η ποσότητα του γιαουρτιού που πετιέται μπορεί να μειωθεί κατά ποσοστό μέχρι και 30%. Το 70% του συνόλου των σαλατικών πετιέται. Χάρη στα βακτήρια της επιχείρησης, τα σαλατικά μπορούν να παραμείνουν φρέσκα άλλες πέντε ημέρες.

Η CHR Hansen έχει αναπτύξει βιολογικές λύσεις για το ζαχαροκάλαμο, το καλαμπόκι και τη σόγια, καθώς και για τη ζυθοποιία και την οινοποιία. Η επιχείρηση παράγει επίσης συμπληρώματα ζωοτροφών που χρησιμοποιούν καλά βακτήρια ή προβιοτικά, για τη βελτίωση της υγείας των ζώων. «Όπως και το γιαούρτι, βοηθούν στην καλή υγεία του εντέρου», λέει η Camilla Lercke. «Τα προβιοτικά που χορηγούνται στα ζώα διασφαλίζουν μια πιο φυσική λειτουργία, μειώνοντας την ανάγκη για αντιβιοτικά».

Καινοτομία για να καλυφθεί η μεγάλη ζήτηση

Η γεωργία δέχεται τεράστια πίεση να παράγει περισσότερα – και πιο υγιεινά – τρόφιμα μειώνοντας ταυτόχρονα τις επιπτώσεις της στο περιβάλλον. Ο παγκόσμιος πληθυσμός αναμένεται να φτάσει τα 9,8 δισεκατομμύρια έως το 2050 και η παραγωγή τροφίμων θα χρειαστεί να αυξηθεί κατά τουλάχιστον 30% για να καλύψει τις μελλοντικές ανάγκες. Πρέπει να επιτευχθεί μια λεπτή ισορροπία ανάμεσα στη διατήρηση των τελευταίων φυσικών πόρων του πλανήτη και την παραγωγή ποιοτικών τροφίμων σε επαρκή ποσότητα και με προσιτές τιμές.

Η γεωργία **καινοτομεί για να ανταποκριθεί σε αυτές τις ανάγκες**. Η πρόοδος στη βελτίωση των φυτών και στα συνθετικά λιπάσματα και φυτοφάρμακα έχει προσφέρει εργαλεία για σταθερή και αξιόπιστη παραγωγή τροφίμων. Ο γεωρ-

> **“Οι αγρότες είναι όλο και περισσότερο εξοικειωμένοι με τις ψηφιακές τεχνολογίες.”**
>
> **Antoine Pajot,** γεωπόνος-μηχανικός αγροτικής ανάπτυξης της ΕΤΕπ

γικός τομέας προσπαθεί τώρα να αντικαταστήσει μέρος ή και το σύνολο αυτών των εργαλείων με μεθόδους που βρίσκονται σε συνέργεια με υπάρχοντα φυσικά συστήματα, με βιολογικά μέσα καταπολέμησης των παρασίτων και με προϊόντα που βελτιώνουν την υγεία των φυτών.

Οι ερευνητές στον αγροτικό τομέα δημιουργούν επίσης ψηφιακές πλατφόρμες που προσφέρουν στους αγρότες τις καλύτερες τιμές για τις ζωοτροφές, τα λιπάσματα και τον εξοπλισμό τους, αναπτύσσουν μεθόδους μετατροπής των εκπομπών των αγροτικών εκμεταλλεύσεων σε καθαρό βιοαέριο ή μεθόδους για την παραγωγή μοτσαρέλας από αγελάδες που τρέφονται με χόρτο. Η ΕΤΕπ υπέγραψε το 2019 ένα δάνειο ύψους 120 εκατ. ευρώ που θα στηρίξει τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης της CHR Hansen. Μέσα σε αυτό το κλίμα καινοτομίας, οι επιχειρήσεις καταβάλλουν επίσης έντονες προσπάθειες για να μετατρέψουν τις νέες αυτές ιδέες σε πειστικές επιχειρηματικές προτάσεις.

Ο ψηφιακός συνεταιρισμός

Παραδοσιακά, στη Γαλλία και σε μεγάλο μέρος της Δυτικής Ευρώπης οι αγρότες πουλούσαν τα προϊόντα τους στον τοπικό συνεταιρισμό και αυτός με τη σειρά του τους πωλούσε όλα τα γεωργικά τους εφόδια, όπως λιπάσματα, σπόρους και φυτοφάρμακα. Οι εμπορικοί αντιπρόσωποι λάμβαναν τις παραγγελίες των αγροτών και τα εμπορεύματα παραδίδονταν στο πλησιέστερο σιλό αποθήκευσης σπόρων, που συχνά διέθετε και αποθήκες διανομής. Αυτά τα σημεία συλλογής ήταν το κέντρο της τοπικής αγροτικής κοινότητας.

Με την πάροδο των ετών οι συνεταιρισμοί συγχωνεύθηκαν και έγιναν μεγαλύτεροι. Σταδιακά έχασαν την ευελιξία τους, την αποτελεσματικότητά τους και την ικανότητά τους να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των αγροτών. Μια νέα γενιά αγροτών, που είναι πιο εξοικειωμένοι με τις ψηφιακές τεχνολογίες και λιγότερο πιστοί στο συνεταιριστικό πνεύμα, αναζητά εναλλακτικές λύσεις – και συχνά η εναλλακτική λύση είναι μια ψηφιακή αγορά.

«Οι αγρότες είναι όλο και περισσότερο εξοικειωμένοι με τις ψηφιακές τεχνολογίες», λέει ο Antoine Pajot, γεωπόνος-μηχανικός αγροτικής ανάπτυξης της ΕΤΕπ. «Σήμερα διαθέτουν έξυπνα τηλέφωνα και θέλουν να έχουν πρόσβαση στις τιμές άμεσα. Θέλουν να αγοράσουν στην καλύτερη τιμή και την καλύτερη στιγμή».

Για να ανταποκριθεί στις ανάγκες των αγροτών, ο συνεταιρισμός **Invivo Group**, ένας από τους μεγαλύτερους της Γαλλίας, δημιουργεί μια δική του ψηφιακή πλατφόρμα, μέσω της οποίας οι αγρότες θα μπορούν να αγοράζουν προϊόντα και εφόδια στο διαδίκτυο και να συγκρίνουν τις τιμές. Στην πλατφόρμα θα έχουν πρόσβαση τα περισσότερα μέλη του συνεταιρισμού. Στόχος του συνεταιρισμού είναι να προστατεύσει το μερίδιο αγοράς του από τεχνολογικούς κολοσσούς όπως η Alibaba και η Amazon, οι οποίες σταδιακά επεκτείνονται στην αγορά γεωργικών εφοδίων σε άλλα μέρη του κόσμου, και από νεοφυείς ψηφιακές πλατφόρμες όπως η Agrileader ή η Agriconomie, οι οποίες ήδη κλονίζουν την κυριαρχία των συνεταιρισμών.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων χρηματοδοτεί με 37,5 εκατ. ευρώ τον συνεταιρισμό Invivo, για μια επένδυση κόστους 75 εκατ. ευρώ η οποία περιλαμβάνει τη δημιουργία μιας ψηφιακής πλατφόρμας, με την επωνυμία **Aladin.farm**, και

> **“Μια μόνιμη έγνοια που έχει κάθε αγρότης είναι να διατηρήσει και/ή να αυξήσει το εισόδημά του μέσω της διαφοροποίησης.”**
>
> **Sebastien Collot,** ειδικός σε θέματα βιοοικονομίας στην ΕΤΕπ

λογισμικού διαχείρισης για αγροτικές εκμεταλλεύσεις με την επωνυμία SMAG. Το δάνειο καλύπτεται με εγγύηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων. Το πλεονέκτημα του Aladin είναι ότι διαθέτει ήδη ένα δίκτυο διανομής, με αποθήκες που βρίσκονται σε ακτίνα 10 χιλιομέτρων από όλες τις εκμεταλλεύσεις των μελών του συνεταιρισμού. Αν προστεθούν σε αυτό οι στενές σχέσεις του συνεταιρισμού με τους αγρότες και οι συμβουλές που τους παρέχει, το Aladin είναι σε θέση να προσφέρει εξατομικευμένες υπηρεσίες στα μέλη του συνεταιρισμού. Όπως εξηγεί ο Antoine Pajot, η στρατηγική του Invivo είναι να «στηρίξει τους αγρότες στην πορεία τους προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους και παράλληλα να τους βοηθήσει να διατηρήσουν το μερίδιό τους στην αγορά και να τους προσφέρει νέες ψηφιακές υπηρεσίες, όπως ιστολόγια και συμβουλές».

Η ψηφιακή θυγατρική του Invivo, η SMAG, προσφέρει δύο λογισμικά, το Agreo και το Atland, τα οποία βασίζονται σε τεχνολογία υπολογιστικού νέφους. Σκοπός τους είναι να βοηθούν τους αγρότες να παρακολουθούν δεδομένα σχετικά με την φυτική, ζωική και οινοποιητική παραγωγή, ώστε να τηρούν τα κανονιστικά και περιβαλλοντικά πρότυπα. Το σχέδιο της SMAG θα αυξήσει τις δυνατότητες πρόσβασης στο λογισμικό από διάφορες συσκευές και θα επιτρέπει την εξόρυξη και εκμετάλλευση δεδομένων, βοηθώντας τους αγρότες να στηρίζουν τις αποφάσεις τους σε καλύτερη πληροφόρηση.

Τα σχέδια του Invivo αποτελούν μέρος της Τρίτης Πράσινης Επανάστασης, που αφορά τη χρήση τεχνολογιών αιχμής όπως η τεχνητή νοημοσύνη, η ρομποτική, η τεχνολογία block chain και η υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, για τον μετασχηματισμό της γεωργίας και τη ριζική βελτίωση της αποδοτικότητας και της βιωσιμότητάς της. Αυτή η επανάσταση είναι ιδιαίτερα σημαντική για τον αγροτικό τομέα της Ευρώπης, που είναι ένας από τους κορυφαίους παραγωγούς τροφίμων στον κόσμο και ένας από τους μεγαλύτερους εργοδότες.

Μείωση των εκπομπών, αύξηση των εσόδων

Οι Ευρωπαίοι αγρότες συνθλίβονται από τον έντονο διεθνή ανταγωνισμό για τα βασικά εμπορεύματα. Χρειάζεται να προσαρμοστούν στην κλιματική αλλαγή και, στο πλαίσιο της ΕΕ, στη μείωση των άμεσων επιδοτήσεων. Για να αντισταθμίσουν αυτούς τους παράγοντες, αυξάνουν το εισόδημά τους παράγοντας νέα προϊόντα που προσφέρουν υψηλότερα περιθώρια κέρδους ή αναπτύσσοντας παράλληλες δραστηριότητες εντελώς άσχετες με την παραγωγή τροφίμων.

«Μια μόνιμη έγνοια που έχει κάθε αγρότης είναι να διατηρήσει και/ή να αυξήσει το εισόδημά του μέσω της διαφοροποίησης», λέει ο Sebastien Collot, ειδικός σε θέματα βιοοικονομίας στην ΕΤΕπ. «Πρέπει να μεταβούμε από το σημερινό μοντέλο, που βασίζεται στην παραγωγή βασικών εμπορευμάτων, σε ένα πιο βιώσιμο μοντέλο».

Το βιοαέριο είναι μια εναλλακτική πηγή εσόδων. Οι μονάδες παραγωγής βιοαερίου συλλέγουν οργανικά απόβλητα, όπως κοπριά, υποπροϊόντα φυτών και τροφίμων, ακόμη και λύματα, και τα μετατρέπουν σε βιολιπάσματα και βιομεθάνιο για την παραγωγή καθαρής ενέργειας. Η ενέργεια από βιομεθάνιο μπορεί να διοχετευθεί στο δίκτυο ηλεκτρισμού ή να χρησιμοποιηθεί σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις για την ηλεκτροδότηση ή τη θέρμανση θερμοκηπίων οπωρολαχανικών. Οι μονάδες παραγωγής βιοαερίου συμβάλλουν στην απανθρακοποίηση και στην ενεργειακή ασφάλεια, στηρίζουν το αγροτικό εισόδημα, προάγουν την περιφερειακή και την αγροτική ανάπτυξη και συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Βοηθούν επίσης τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις να αντισταθμίζουν τις εκπομπές τους. Στην Ευρώπη, ο αγροτικός τομέας αντιπροσωπεύει το 9,58 % του συνόλου των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που σχετίζονται με την ανθρώπινη δραστηριότητα.

Ωστόσο, οι μονάδες παραγωγής βιοαερίου έχουν υψηλό κόστος. Η απαιτούμενη επένδυση μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 2 εκατ. και 10 εκατ. ευρώ και οι περισσότερες τέτοιες μονάδες ανήκουν σε ανώνυμες εταιρείες που συνεργάζονται με περισσότερες της μίας αγροτικές εκμεταλλεύσεις. Λόγω της κλίμακας και του είδους της, η επένδυση είναι ιδιαίτερα ριψοκίνδυνη για τους αγρότες. «Μιλάμε για μια επένδυση της οποίας το κόστος προσεγγίζει ή και υπερβαίνει την αξία της εκμετάλλευσής τους», λέει ο Sebastien Collot. Οι μονάδες παραγωγής βιοαερίου χρειάζονται επίσης συνεχή επιτήρηση και έχουν εγγενή λειτουργικό κίνδυνο. «Η παραγωγή βιοαερίου απαιτεί στενή παρακολούθηση των βιολογικών και χημικών διεργασιών σε εικοσιτετράωρη βάση».

Για να βοηθήσει τους αγρότες να στηρίξουν ενεργά το βιοαέριο ή άλλες πρωτοβουλίες για το κλίμα, π.χ. εγκαθιστώντας ηλιακούς συλλέκτες, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων επενδύει σε δύο πιστωτικές διευκολύνσεις που παρέχει η Crédit Agricole France: ένα πρόγραμμα ύψους 75 εκατ. ευρώ απευθυνόμενο σε αγρότες ηλικίας κάτω των 41 ετών και ένα πρόγραμμα ύψους 200 εκατ. ευρώ για τη στήριξη έργων σχετικών με το κλίμα και τη βιοοικονομία.

Ελαστική μοτσαρέλα

Η βουκολική ζωή της ιρλανδικής αγελάδας δεν είχε ποτέ αποκτήσει τόσο παγκόσμια διάσταση.

Η ιρλανδική συνεταιριστική γαλακτοβιομηχανία **Carbery**, η οποία έχει περισσότερα από 1 200 μέλη, είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός φυσικού τυριού τσένταρ στην Ιρλανδία. Καθώς πάνω από το 60 % του τυριού της επιχείρησης εξάγεται στο Ηνωμένο Βασίλειο, η προοπτική του Brexit την ανάγκασε να επανεξετάσει τη στρατηγική της. Αποφάσισε έτσι να διευρύνει το φάσμα των προϊόντων της με την προσθήκη μιας νέας γραμμής παραγωγής μοτσαρέλας για πίτσα, με στόχο την ασιατική αγορά. Η ΕΤΕπ στήριξε αυτή την κίνηση με ένα δάνειο ύψους 35 εκατ. ευρώ που υπογράφηκε το 2019.

«Η μοτσαρέλα αντιπροσωπεύει μία από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες αγορές τυριού στον κόσμο», λέει ο Ray O'Connell, οικονομικός ελεγκτής και ταμίας του ομίλου Carbery. «Αξιολογήσαμε επί πολύ καιρό διάφορες επιλογές και η μοτσαρέλα φάνηκε να είναι η πιο κατάλληλη».

Οι Κινέζοι θέλουν τη μοτσαρέλα τους ελαστική – να μπορεί να τεντωθεί κατά τουλάχιστον 50 πόντους. Διοργανώνουν διαγωνισμούς στους οποίους «τεντώνουν τη μοτσαρέλα και οι νικητές κοινοποιούν φωτογραφίες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης», προσθέτει ο Ray O'Connell. Η μοτσαρέλα της Carbery παρασκευάζεται κατά τρόπο ώστε να πληροί αυτό το κριτήριο της ελαστικότητας.

Αλλά και το κριτήριο της βιωσιμότητας. «Οι αγρότες μας είναι πολύ ευαισθητοποιημένοι σε θέματα περιβάλλοντος και δίνουν μεγάλη έμφαση στη βιωσιμότητα, από οικολογική και οικονομική άποψη», λέει ο Ray O'Connell. «Η Carbery, στο πλαίσιο της διαρκούς συνεργασίας της με τους παραγωγούς-μέλη της, αναπτύσσει μεθοδολογίες βασιζόμενες στις βέλτιστες πρακτικές, οι οποίες συμβάλλουν στην περαιτέρω μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος».

> **"Οι αγρότες μας είναι πολύ ευαισθητοποιημένοι σε θέματα περιβάλλοντος."**
>
> **Ray O'Connell,** οικονομικός ελεγκτής και ταμίας του ομίλου Carbery

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΤΥΧΗ

ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΝΗΜΑ

Στην πορεία προς μια πράσινη και καθαρή οικονομία, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων έχει σκοπό να διασφαλίσει ότι κανείς δεν θα μείνει πίσω

Στις περιοχές που θα χρειαστεί να κάνουν ένα μεγαλύτερο βήμα σε σχέση με τις περισσότερες άλλες, θα στηρίξουμε τους ανθρώπους και τις επιχειρήσεις με έναν στοχευμένο Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης... Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα είναι ένας έμπιστος συνεργάτης που θα μας βοηθήσει να το επιτύχουμε.

Ursula von der Leyen, Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Το κλίμα είναι το σύστημα υποστήριξης της ζωής της ανθρωπότητας. Η κλιματική δράση της Τράπεζας για τις θάλασσες, το νερό, τη βιοοικονομία, καθώς και για τη βελτίωση των χώρων διαβίωσής μας στις πόλεις και τις περιφέρειες, αποσκοπεί στη διατήρηση αυτού συστήματος υποστήριξης της ζωής και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής όλων μας. Αυτά είναι άλλωστε τα βασικά στοιχεία της ζωής. Για να βοηθήσουμε τις πόλεις να γίνουν πιο βιώσιμες, σχεδιάζουμε να στηρίξουμε έργα πράσινης δόμησης και να εφαρμόσουμε ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για την κλιματική δράση στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο. Όσον αφορά την ευρύτερη εδαφική ανάπτυξη, θα δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή στις περιοχές στις οποίες η απασχόληση και η οικονομική δραστηριότητα έχουν τη μεγαλύτερη εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Στον τομέα του νερού, αναμένω να δοθεί ισχυρή έμφαση σε δράσεις προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, ιδίως εν όψει των αυξημένων ελλείψεων νερού, καθώς και στην προστασία των ακτών. Στον αγροτικό τομέα, βλέπουμε επίσης σημαντικές δυνατότητες για να αυξήσουμε τη στήριξή μας σε επενδύσεις σχετικές με την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και τη δράση για το κλίμα. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τις πιστωτικές γραμμές που χορηγούμε σε ενδιάμεσους χρηματοδοτικούς φορείς ώστε με τη σειρά τους να χρηματοδοτήσουν μικρομεσαίες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων αγροτικών εκμεταλλεύσεων.

Werner Schmidt, Διευθυντής της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος και Βιώσιμης Εδαφικής Ανάπτυξης, Διεύθυνση Επενδυτικών Σχεδίων, ΕΤΕπ

Στόχος μας θα είναι να βοηθήσουμε τις χώρες στη μετάβασή τους προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη των περιφερειών της συνοχής. Με τη στήριξη του προγράμματος InvestEU και του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης, αναμένουμε να εξασφαλίσουμε χρηματοδοτήσεις με ελκυστικούς όρους για τις περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη μετάβαση, βοηθώντας τις να αντιμετωπίσουν την κοινωνική της διάσταση. Θα εντοπίσουμε τους υπέρμαχους της κλιματικής δράσης και θα τους στηρίξουμε με συμβουλές και χρηματοδότηση.

Anita Fuerstenberg-Lucius, Διευθύντρια της Υπηρεσίας Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων, ΕΤΕπ

Έχουμε εμπειρία από διαδικασίες μετάβασης, από την παροχή βοήθειας προς τις περιφέρειες για τον μετασχηματισμό τους. Τώρα εντείνουμε ακόμη περισσότερο τις προσπάθειές μας. Όσον αφορά τη Δίκαιη Μετάβαση, η δική μας παρέμβαση θα είναι να μετατρέπουμε τα σχέδια μετάβασης που καταρτίζουν οι πόλεις ή οι περιφέρειες σε επενδυτικά προγράμματα. Σε αυτό το πλαίσιο, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ο Ευρωπαϊκός Κόμβος Επενδυτικών Συμβουλών και η Διεύθυνση Επενδυτικών Σχεδίων της Τράπεζας έχουν ένα σαφή ρόλο: την παροχή συμβουλών προς τις περιφέρειες για το πώς θα μπορούσαν – με βάση το σχέδιο και τη στρατηγική τους για τη μετάβαση – να υποστηρίξουν με επενδύσεις αυτή τη διαδικασία.

Leonard Reinard, Προϊστάμενος του Τμήματος Περιφερειακής Ανάπτυξης, Διεύθυνση Επενδυτικών Σχεδίων, ΕΤΕπ

Προβλέπουμε ειδική στήριξη για την πράσινη/ενεργειακή μετάβαση διαφόρων κλάδων με τη χορήγηση δανείων μέσω ενδιάμεσων χρηματοδοτικών φορέων. Οι εμπορικές τράπεζες δημιουργούν προϊόντα για να στηρίξουν τις επενδύσεις επιχειρήσεων σε τομείς που επηρεάζονται σοβαρά από την πράσινη/ενεργειακή μετάβαση, όπως οι τομείς των αυτοκινήτων, του χάλυβα και των πλαστικών. Παρατηρούμε επίσης μια αυξανόμενη τάση για ψηφιακό μετασχηματισμό – ιδίως στη γεωργία – ο οποίος συμβάλλει άμεσα στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής. Αναζητούμε ευκαιρίες στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης, που δυνητικά συνεπάγονται αυξημένη ανάληψη κινδύνων (τους οποίους περιορίζουμε κατάλληλα).

Miguel Morgado, Διευθυντής της Υπηρεσίας Αδριατικής Θάλασσας, Διεύθυνση Χρηματοδοτήσεων, ΕΤΕπ

Για το Μαρόκο – όπως και για άλλες μεσογειακές χώρες – η μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών και ανθεκτική στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής αντιπροσωπεύει μια τεράστια θεσμική και χρηματοδοτική πρόκληση. Απαιτεί ένα συνολικό κανονιστικό περιβάλλον που θα είναι πιο φιλικό προς το κλίμα, καθώς και την κινητοποίηση χρηματοδοτικών πόρων και σημαντική στήριξη για την ενίσχυση των τεχνικών ικανοτήτων. Σε συντονισμό με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η ΕΤΕπ θα εντείνει τον διάλογο σε τεχνικό επίπεδο με την τοπική αυτοδιοίκηση και θα καταρτίσει ένα σχέδιο δράσης για τη μεταφορά των βέλτιστων πρακτικών και της τεχνογνωσίας που έχει αναπτύξει στον τομέα της πράσινης χρηματοδότησης μέσα από τις χρηματοδοτικές δραστηριότητές της στην Ευρώπη. Είναι σημαντικό να αναπτύξουμε τη χρηματοδοτική μας δραστηριότητα με τη στήριξη της πολιτικής της ΕΕ, ώστε να εξασφαλιστεί απόλυτα συνεκτική εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας εκτός ΕΕ.

Anna Barone, Επικεφαλής του Γραφείου Μαρόκου, ΕΤΕπ

Την τελευταία πενταετία, με τη βοήθεια του JASPERS εγκρίθηκαν προς χρηματοδότηση πάνω από 180 σημαντικές επενδύσεις, συνολικού κόστους 58 δισ. ευρώ, οι οποίες έλαβαν από την ΕΕ επιχορηγήσεις ύψους 31 δισ. ευρώ. Οι μισές από αυτές τις επενδύσεις συμβάλλουν στη δράση για το κλίμα και πάνω από το 20% την αφορά άμεσα. Θα συνεχίσουμε και θα εντείνουμε τη στήριξή μας προς τις περιφέρειες της ΕΕ στην προσπάθειά τους να επιτύχουν τους κλιματικούς στόχους τους. Θα παρέχουμε συμβουλές που προωθούν ολοκληρωμένες και βασιζόμενες σε χωροταξικά σχέδια στρατηγικές, προγράμματα και προτάσεις έργων, π.χ. στις περιοχές ανθρακωρυχείων και στις περιφέρειες τις οποίες αφορά η Δίκαιη Μετάβαση. Αναμένουμε να δραστηριοποιηθούμε ακόμη περισσότερο σε τοπικό επίπεδο, προωθώντας συνεκτικά και ολοκληρωμένα σχέδια για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και για τη μετάβαση. Για να προσφέρουμε προστιθέμενη αξία στους πολίτες και να προωθήσουμε μια πιο πράσινη ΕΕ, σημαντικό ρόλο θα παίξουν επίσης τομείς όπως η παιδεία, η έρευνα και η καινοτομία (συμπεριλαμβανομένων καινοτόμων λύσεων όπως η κυκλική οικονομία και η κοινωνική καινοτομία). Θα προσαρμόσουμε τις μεθόδους εργασίας μας κατά τρόπο ώστε να στηρίξουμε όσο το δυνατόν περισσότερο τους κλιματικούς στόχους της ΕΕ και της Τράπεζας σε τοπικό επίπεδο.

Eugenia Kazamaki Ottersten, Προϊσταμένη του Τμήματος JASPERS – Έξυπνη Ανάπτυξη, ΕΤΕπ

ΜΙΑ ΣΤΕΓΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ

Όταν οι άνθρωποι δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα για να κατοικούν κοντά στη δουλειά τους, η ποιότητα ζωής τους επιβαρύνεται. Το ίδιο και το κλίμα. Παραθέτουμε μια σειρά από σχέδια που επιδιώκουν να μειώσουν την ανάγκη μεγάλων καθημερινών μετακινήσεων, οι οποίες προκαλούν υψηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και επικίνδυνων για την υγεία ρύπων.

Η κατοικία είναι μια βασική ανθρώπινη ανάγκη. Ωστόσο, πολλοί Ευρωπαίοι δεν μπορούν να βρουν μια αξιοπρεπή και οικονομικά προσιτή κατοικία. Αυτό είναι προφανώς ένα κοινωνικό πρόβλημα. Κάτι όμως που ίσως δεν γνωρίζετε είναι ότι συμβάλλει και στην υπερθέρμανση του πλανήτη.

Η έλλειψη ποιοτικών και ενεργειακά αποδοτικών κατοικιών στην Ευρώπη είναι ιδιαίτερα έντονη σε πολλές αστικές περιοχές, οι οποίες συγκεντρώνουν το 70 % του πληθυσμού. Υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής πολλών ανθρώπων που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να μένουν κοντά στη δουλειά τους. Και αυτό βλάπτει το κλίμα, όταν αυτοί οι άνθρωποι διανύουν με αυτοκίνητο μεγάλες αποστάσεις μεταξύ του σπιτιού και της εργασίας τους και καταναλώνουν περισσότερα ορυκτά καύσιμα. Στις πόλεις υπάρχει επίσης το θέμα της ενεργειακής κατανάλωσης. Οι κατοικίες και τα άλλα κτίρια, ιδίως όταν είναι παλιά και έχουν ενεργειακές απώλειες, είναι από τους κυριότερους παράγοντες που ευθύνονται για την κατανάλωση ενέργειας.

Σημαντικά βήματα για τη στέγαση και την ενέργεια

Όταν οι άνθρωποι δεν μπορούν να βρουν επαρκή κατοικία, το κοινωνικό χάσμα στην Ευρώπη διευρύνεται. Οι συνέπειες είναι προβλήματα δημόσιας υγείας, χαμηλό επίπεδο δημόσιας ασφάλειας, ελλείψεις εργατικού δυναμικού σε κεντρικά σημεία της πόλης και αναποτελεσματικές αγορές εργασίας. Στην Ιρλανδία, για παράδειγμα, χιλιάδες άτομα περιμένουν σε λίστες αναμονής για να αποκτήσουν καλύτερη στέγη. Στη Γαλλία, οι νοσηλευτές δυσκολεύονται να βρουν προσιτή στέγη στο κέντρο του Παρισιού.

Η στέγαση και η ενέργεια αποτελούν μια τεράστια πρόκληση. Σχεδόν τα μισά οικιστικά ακίνητα στην Ευρώπη έχουν κατασκευαστεί πριν από το 1970, όταν τα υλικά, οι προδιαγραφές και οι τεχνικές δεν λάμβαναν υπόψη την κατανάλωση ενέργειας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά ότι, για να επιτευχθούν οι κλιματικοί στόχοι της Ευρώπης, πρέπει να βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση του 75% των κτιρίων και των κατοικιών.

«Το μεγαλύτερο μέρος των έργων κοινωνικής στέγασης που χρηματοδοτούμε αφορά την επίλυση του στεγαστικού προβλήματος, αλλά εάν αυτό γίνεται με τρόπο ενεργειακά αποδοτικό, το όφελος είναι ακόμη μεγαλύτερο», λέει ο Gerry Muscat, Προϊστάμενος του Τμήματος Αστικής Ανάπτυξης στην ΕΤΕπ. «Πολλά από τα οικιστικά έργα που χρηματοδοτούμε βοηθούν όχι μόνο τους ανθρώπους, αλλά και το κλίμα».

Ακόμη και κάτι τόσο απλό όσο η αλλαγή λαμπτήρων κάνει μεγάλη διαφορά. Ο αυστριακός όμιλος **Zumtobel Group**, ο οποίος παράγει είδη φωτισμού, πραγματοποιεί εντατική έρευνα για την ανάπτυξη πιο αποδοτικών συστημάτων φωτισμού και για τεχνικές διαχείρισης που διασφαλίζουν ότι τα συστήματα φωτισμού χρησιμοποιούνται μόνο όταν χρειάζεται. Στις αρχές του 2019 η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ενέκρινε το δεύτερο μέρος από δύο δάνεια ύψους 40 εκατ. ευρώ, το οποίο θα βοηθήσει την επιχείρηση να επεκτείνει το πεδίο της έρευνάς της στη σύνδεση των συστημάτων φωτισμού με ψηφιακές υπηρεσίες.

Οι πόλεις επεκτείνονται, οι ενοικιαζόμενες κατοικίες δεν επαρκούν

Στη Σουηδία και στην Πολωνία η αύξηση του πληθυσμού των πόλεων μεσαίου μεγέθους αυξάνει δραματικά τη ζήτηση για οικονομικά προσιτή κατοικία. Η Σουηδία για να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα κατασκευάζει χιλιάδες οικονομικά προσιτές κατοικίες προς ενοικίαση. Τον Σεπτέμβριο 2019 η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ενέκρινε ένα δάνειο ύψους

> **“Πολλά από τα οικιστικά έργα που χρηματοδοτούμε βοηθούν όχι μόνο τους ανθρώπους, αλλά και το κλίμα.”**
>
> **Gerry Muscat,** Προϊστάμενος του Τμήματος Αστικής Ανάπτυξης, ΕΤΕπ

σχεδόν 300 εκατ. ευρώ για να στηρίξει αυτό το οικιστικό πρόγραμμα της Σουηδίας, που θα δημιουργήσει κατοικίες με σχεδόν μηδενική ενεργειακή κατανάλωση και κατασκευασμένες σύμφωνα με τα υψηλότερα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης.

Στο Πόζναν, πόλη της κεντρικής Πολωνίας, πολλοί κάτοικοι δεν έχουν τόσο χαμηλό εισόδημα ώστε να υπαχθούν σε πρόγραμμα προσιτής κατοικίας που χρηματοδοτείται από τον δήμο, ταυτόχρονα όμως δεν μπορούν ούτε να αγοράσουν ένα σπίτι στην κανονική αγορά, διότι έχουν χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα. Ο δήμος, σε συνεργασία με μια τοπική κατασκευαστική εταιρεία, ξεκίνησε ένα έργο για αυτούς τους κατοίκους, το οποίο περιλαμβάνει επίσης παιδικό σταθμό, νηπιαγωγείο, παιδική χαρά και χώρους στάθμευσης για άτομα με ειδικές ανάγκες. Στο πλαίσιο του έργου προγραμματίζεται να κατασκευαστούν πάνω από 1 000 διαμερίσματα σε αυτή τη νέα γειτονιά. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων υπέγραψε ένα δάνειο ύψους 34 εκατ. ευρώ για το έργο αυτό.

«Ο στόχος μας είναι να μετατρέψουμε το Πόζναν σε έναν ελκυστικό οικισμό, όπου όλοι οι άνθρωποι, ανεξαρτήτως εισοδήματος, μπορούν να έχουν το σπίτι τους, να μετακινούνται εύκολα προς και από την εργασία τους και να απολαμβάνουν σύγχρονες και οικολογικές δημοτικές υπηρεσίες, λέει ο Grzegorz Ganowicz, πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου.

Το 2019 η Τράπεζα υπέγραψε επίσης στην Πολωνία μια συναλλαγή ύψους 19 εκατ. ευρώ με την **BNP Paribas Bank Polska** για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης σε υπάρχουσες κατοικίες. Η πολωνική τράπεζα θα χρησιμοποιήσει τα κεφάλαια για τη χορήγηση δανείων σε αγρότες και ιδιοκτήτες σπιτιών, προκειμένου να εγκαταστήσουν ηλιακούς συλλέκτες. Τα κεφάλαια θα βοηθήσουν επίσης εταιρείες κοινωνικής στέγασης να βελτιώσουν την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων τους.

Στη Γαλλία, οι νέοι επαγγελματίες δυσκολεύονται ιδιαίτερα να βρουν οικονομικά προσιτή κατοικία. Η χώρα αντιμετωπίζει αυτό το πρόβλημα κατασκευάζοντας κατοικίες για άτομα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για στεγαστική στήριξη, αλλά ταυτόχρονα δεν έχουν ούτε την οικονομική δυνατότητα να αποκτήσουν αξιοπρεπή στέγη. Η Τράπεζα έχει χορηγήσει συνολικά 1,3 δισ. ευρώ για έργα προσιτής κατοικίας στη χώρα, τα οποία αφορούν την κατασκευή περίπου 27 800 κατοικιών.

Μεγάλη ζήτηση για νέες κατοικίες στην Αφρική

Όπως όλα όσα κάνει η Τράπεζα, το έργο της στον τομέα της κοινωνικής και οικονομικά προσιτής κατοικίας δεν περιορίζεται μόνο στην Ευρώπη. Στην Αφρική και σε όλο τον κόσμο, οι χρηματοδοτήσεις της ΕΤΕπ βοηθούν στην κατασκευή καλύτερων κατοικιών και στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας. Για την Αφρική αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, διότι ο πληθυσμός των πόλεών της θα αυξηθεί κατά 765 εκατομμύρια έως το 2055, πράγμα που θα δημιουργήσει υψηλή ζήτηση για οικονομικά προσιτή στέγαση.

Στη Ναμίμπια και στη Μποτσουάνα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων στηρίζει με σχεδόν 20 εκατ. δολάρια μια σειρά έργων κατασκευής οικονομικά προσιτών και πράσινων κατοικιών. Αυτές οι κατοικίες αναμένεται να επιτυγχάνουν εξοικονόμηση νερού και ηλεκτρικής ενέργειας κατά 20%.

«Ο απώτερος στόχος μας είναι να προσφέρουμε καλή ποιότητα ζωής σε μια ομάδα ανθρώπων των οποίων οι ανάγκες δεν καλύπτονται επαρκώς», λέει ο Cathal Conaty, διευθύνων σύμβουλος του **International Housing Solutions II**, αμοιβαίου κεφαλαίου ακίνητης περιουσίας το οποίο στηρίζεται από την ΕΤΕπ και αντλεί πόρους για στεγαστικά έργα στη Ναμίμπια και στη Μποτσουάνα.

ΣΥΝΟΧΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

Η μακρά παράδοση επενδύσεων της ΕΤΕπ στις φτωχότερες περιοχές της Ευρώπης για την ενίσχυση της συνοχής είναι ένα από τα θεμέλια του ρόλου της στον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Όταν κάποιος αγωνίζεται καθημερινά να διατηρήσει σε λειτουργία ένα παλιό σύστημα αστικής θέρμανσης, είναι δύσκολο να κάνει ταυτόχρονα σχέδια που να ανταποκρίνονται στις νέες εξελίξεις της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ. Γι' αυτό η Οραντέα, πόλη της δυτικής Ρουμανίας, απευθύνθηκε σε μια ειδική μονάδα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και της ζήτησε να τη βοηθήσει στη μετάβασή της προς καθαρότερες μορφές ενέργειας. «Συχνά βλέπει κανείς τα δέντρα και όχι το δάσος», λέει ο Ioan Maghiar, διευθυντής σχεδιασμού και προγραμματισμού του Δήμου της Οραντέα. «Χρειαζόταν να βρούμε μια δημιουργική λύση σε υψηλότερο επίπεδο».

Το 2019, η Μονάδα Συμβουλευτικής Υποστήριξης Έργων της ΕΤΕπ παρέδωσε μια μελέτη που χρειάστηκε 8 μήνες για να ολοκληρωθεί και την οποία η Οραντέα ήδη εφαρμόζει – με θετικά αποτελέσματα για την οικονομία της πόλης και τη δράση της για το κλίμα. Με τις νέες πηγές ενέργειας και τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης που συνέστησε η Τράπεζα, το σύστημα τηλεθέρμανσης της Οραντέα **θα μειώσει τις εκπομπές άνθρακα κατά 44% μέχρι το 2050**. Ο δήμος θα μπορέσει επίσης σε 10 χρόνια να πάψει να επιδοτεί τον ιδιωτικό φορέα εκμετάλλευσης του συστήματος θέρμανσης. «Αυτό θα έχει σημαντικό αντίκτυπο στον προϋπολογισμό του δήμου», λέει ο Emmanuel Morel, ανώτερος περιβαλλοντολόγος της ΕΤΕπ, με έδρα το Βουκουρέστι.

Το έργο εντάσσεται σε μια μακρά παράδοση χρηματοδοτήσεων της ΕΤΕπ οι οποίες προσφέρουν στις φτωχότερες περιοχές της Ευρώπης ισότιμες ευκαιρίες να ευημερήσουν. Την περίοδο 2014-2019 η τράπεζα της ΕΕ χορήγησε χρηματοδοτήσεις συνολικού ύψους άνω των 100 δισ. ευρώ στις περιφέρειες της συνοχής.

Τώρα που η ΕΕ έχει θέσει ως στόχο την απανθρακοποίηση της ευρωπαϊκής ηπείρου έως το 2050, προστίθεται στη χρηματοδοτική δραστηριότητα της Τράπεζας υπέρ της συνοχής μια νέα και επείγουσα συνιστώσα, με τον Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο οποίος αποτελεί μέρος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. **Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα έχει κεντρικό ρόλο σε αυτόν τον μηχανισμό, ο οποίος έχει στόχο να διασφαλίσει ότι οι περιφερειακές οικονομίες και οι οικονομικές δραστηριότητες που εξαρτώνται από τα ορυκτά καύσιμα δεν θα μείνουν πίσω κατά τη μετάβαση προς χαμηλότερες εκπομπές**. «Η Δίκαιη Μετάβαση αποτελεί προέκταση ενός τομέα στον οποίο η ΕΤΕπ διαθέτει μεγάλη πείρα», λέει ο Leonard Reinard, Προϊστάμενος του Τμήματος Περιφερειακής Ανάπτυξης της ΕΤΕπ. «Για κάθε πόλη και περιφέρεια, η μετάβαση θα είναι μοναδική. Δεν υπάρχει ένας και μόνο δρόμος. Κάθε περιφέρεια πρέπει να επινοήσει το δικό της σχέδιο μετάβασης, με βάση τα τοπικά δεδομένα, και η Τράπεζα θα βοηθήσει στη μετουσίωσή του σε συγκεκριμένα επενδυτικά σχέδια και έργα».

Η Μονάδα Συμβουλευτικής Υποστήριξης Έργων βοήθησε την Οραντέα και άλλες δύο πόλεις της Ρουμανίας να σχεδιάσουν ένα καθαρότερο και αποδοτικότερο μέλλον για τα συστήματα τηλεθέρμανσής τους. Η Οραντέα ήδη δοκιμάζει τη γεωθερμική ενέργεια από υπόγεια ύδατα που βρίσκονται σε βάθος 2 χλμ., η οποία παρέχει το 7% της ενέργειας του συστήματος τηλεθέρμανσης της πόλης. Το σύστημα αυτό εξασφαλίζει θέρμανση και ζεστό νερό στο 70% του πληθυσμού της πόλης, που έχει 200 000 κατοίκους. «Χωρίς την ΕΤΕπ θα χρειαζόμασταν πολύ περισσότερο χρόνο για να καταλάβουμε τι συμβαίνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο», λέει ο Ioan Maghiar.

ΔΙΚΑΙΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

> **“Μια πόλη που αντιμετωπίζει με επιτυχία αυτή την πρόκληση έχει βρει το κλειδί του πολεοδομικού σχεδιασμού.”**
>
> **Sebastian Hyzyk,** επικεφαλής της Μονάδας Συμβουλευτικής Υποστήριξης Έργων της ΕΤΕπ

Η υπηρεσία αυτή είναι όλο και πιο αξιόπιστη, καθιστώντας την Οραντέα πιο ελκυστική για ανθρώπους και επιχειρήσεις. «Μια πόλη που αντιμετωπίζει με επιτυχία αυτή την πρόκληση έχει βρει το κλειδί του πολεοδομικού σχεδιασμού», λέει ο Sebastian Hyzyk, επικεφαλής της συμβουλευτικής μονάδας της ΕΤΕπ. «Η πόλη γίνεται ελκυστική για τους πολίτες, και οι πολίτες είναι σήμερα η κύρια πηγή γνώσης και ανάπτυξης». Το 2020, η συμβουλευτική μονάδα θα ασχοληθεί με παρόμοια έργα σε τέσσερις άλλες πόλεις της Ρουμανίας, στο πλαίσιο ενός επταετούς προγράμματος παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών ύψους 70 εκατ. ευρώ.

Καλό για την Ευρώπη

Στην περιοχή ορυχείων γύρω από τη Φιλιππούπολη (Πλόβντιβ), τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Βουλγαρίας, η KCM δραστηριοποιείται εδώ και χρόνια στον καθαρισμό μετάλλων, και κυρίως ψευδαργύρου και μολύβδου. Η επιχείρηση αναβαθμίζει επί του παρόντος τις παραγωγικές διαδικασίες της, ώστε να επιτύχει μεγαλύτερη αποδοτικότητα των πόρων και καλύτερη προστασία της υγείας των 1 500 εργαζομένων της, αλλά και να συμμορφωθεί με τους μελλοντικούς, αυστηρότερους περιβαλλοντικούς κανονισμούς στον τομέα της μεταλλουργίας.

Το 2019 η ΕΤΕπ χορήγησε στην KCM ένα δάνειο ύψους 65 εκατ. ευρώ για να τη βοηθήσει να αναβαθμίσει τις διεργασίες της και να αυξήσει τη χρήση «δευτερογενών υλικών», δηλαδή ψευδαργύρου και μολύβδου που προέρχονται από ανακυκλωμένα υλικά, όπως μπαταρίες, σκόνη κλιβάνου και οξείδια. Οι νέες εγκαταστάσεις της KCM θα καταστήσουν την παραγωγή ψευδαργύρου και μολύβδου πιο αυτοματοποιημένη και φιλική προς το περιβάλλον και θα αυξήσουν την ικανότητα ανακύκλωσης. «Αυτό το έργο είναι καλό για την Ευρώπη, διότι δείχνει πώς πρέπει να είναι η μεταλλουργία στον 21ο αιώνα», λέει ο Ivan Dobrev, διευθύνων σύμβουλος της KCM. «Αυτό το δάνειο μας βοηθά να αυξήσουμε την αξία της τεχνολογίας μας με την περαιτέρω ανάπτυξή της.

Το δάνειο στηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, διότι βοηθά μια **καινοτόμο επιχείρηση που είναι ο μόνος παραγωγός μολύβδου και ψευδαργύρου στην Κεντρική και Νοτιοανατολική Ευρώπη**. «Αυτά τα υλικά είναι ζωτικής σημασίας για άλλες οικονομικές δραστηριότητες στην περιοχή, όπως η αυτοκινητοβιομηχανία και ο τομέας των κατασκευών», λέει η Venera Gandzhova, η υπεύθυνη δανείων που ασχολείται με το έργο. Θα αποφέρει επίσης περιβαλλοντικά οφέλη. «Το έργο ακολουθεί την τάση του τομέα, ο οποίος στρέφεται όλο και περισσότερο στη χρήση ανακυκλωμένων υλικών και την επεξεργασία τους με τεχνολογία υψηλής ενεργειακής απόδοσης και με αποδοτική χρήση των πόρων», δηλώνει ο Liesbet Goovaerts, μηχανικός της ΕΤΕπ. «Ευθυγραμμίζεται έτσι με τη Συμφωνία των Παρισίων».

Δίκαιη μετάβαση για το περιβάλλον και τους ανθρώπους

Η Δίκαιη Μετάβαση δεν αφορά μόνο τις οικονομικές δραστηριότητες. Έχει και μια σημαντική κοινωνική διάσταση. Αυτή η διάσταση αναδεικνύεται μέσα από ένα δάνειο που υπέγραψε η ΕΤΕπ το 2019 για μέτρα ανακαίνισης και ενεργειακής αναβάθμισης 9 600 κοινωνικών κατοικιών στην περιφέρεια της βόρειας Γαλλίας Nord-Pas-de-Calais, πρώην περιοχή ορυχείων. Το δάνειο, ύψους 153 εκατ. ευρώ, συμβάλλει στη δράση για το κλίμα, καθώς θα επιτρέψει τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας 22 457 κατοίκων. Θα επιτρέψει επίσης εξοικονόμηση κόστους ενέργειας κατά 1 200 ευρώ ετησίως ανά νοικοκυριό.

Το δάνειο αφορά μια επένδυση συνολικού κόστους 765,2 εκατ. ευρώ που υλοποιείται από την Maisons & Cités, μια τοπική εταιρεία κοινωνικής στέγασης. «Δεν φτιάχνουμε ένα σπίτι που είναι μόνο καλύτερο για αυτούς που θα το κατοικήσουν ή που είναι μόνο καλό για το περιβάλλον», λέει ο Souad Farsi, μηχανικός της ΕΤΕπ. **«Αυτό το έργο είναι καλό και για το περιβάλλον και για τους ανθρώπους»**. Και αυτή ακριβώς είναι η έννοια της Δίκαιης Μετάβασης.

ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΕΡΧΟΝΤΑΙ ΟΙ ΠΟΡΟΙ ΤΗΣ ΕΤΕπ

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ο μεγαλύτερος πολυμερής δανειολήπτης και δανειοδότης στον κόσμο, άντλησε 50,3 δισ. ευρώ από τις διεθνείς κεφαλαιαγορές το 2019. Οι ομολογιακές εκδόσεις της ΕΤΕπ προσελκύουν επενδυτές οι οποίοι κατά κανόνα δεν θα επένδυαν στην Ευρώπη και οι οποίοι, επενδύοντας σε ομόλογα της Τράπεζας, συμβάλλουν έμμεσα στη στήριξη ευρωπαϊκών έργων.

Η ΕΤΕπ εξέδωσε ομόλογα σε 17 νομίσματα. Το μεγαλύτερο μέρος των πόρων που άντλησε ήταν εκφρασμένο στα κύρια νομίσματα – ευρώ, δολάρια ΗΠΑ και λίρες στερλίνες. Η διαφοροποίηση των πηγών δανεισμού της και των διαρκειών των τίτλων της παρέχουν ευελιξία στη στρατηγική άντλησης πόρων της Τράπεζας. Η έκδοση ομολόγων σε ποικιλία νομισμάτων τής παρέχει επίσης πρόσβαση σε ορισμένα τοπικά νομίσματα για τις εκταμιεύσεις δανείων της.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΑ ΝΟΜΙΣΜΑ

Η ΕΤΕπ άντλησε

50,3 δισ. ευρώ

από τις διεθνείς κεφαλαιαγορές το 2019

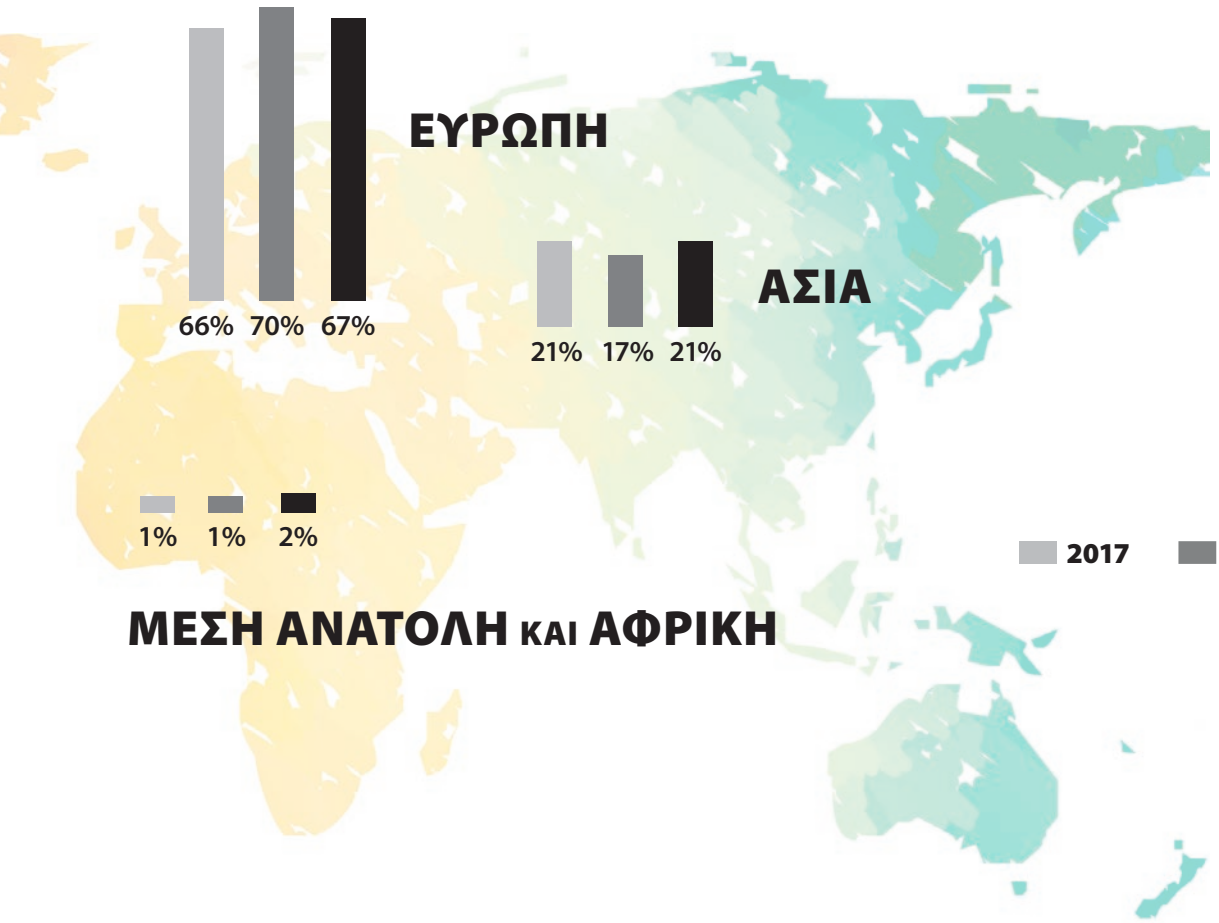

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Η ΕΤΕπ είναι οργανισμός της ΕΕ, ο οποίος λογοδοτεί στα κράτη μέλη, και ταυτόχρονα τράπεζα, η οποία ακολουθεί τις εφαρμοστέες βέλτιστες τραπεζικές πρακτικές όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων, τη διοίκηση και τους ελέγχους. Το 2019 **το Συμβούλιο των Διοικητών** απαρτιζόταν από υπουργούς των τότε 28 κρατών μελών (συνήθως τους Υπουργούς Οικονομικών). Με την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ την 1η Φεβρουαρίου 2020, ο αριθμός τους μειώθηκε σε 27. Το Συμβούλιο των Διοικητών ορίζει τις γενικές κατευθύνσεις σχετικά με την πιστωτική πολιτική της Τράπεζας και εγκρίνει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της. Αποφασίζει για τις αυξήσεις του κεφαλαίου της Τράπεζας και για τη συμμετοχή της σε χρηματοδοτικές πράξεις εκτός ΕΕ. Διορίζει επίσης τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, της Διευθύνουσας Επιτροπής και της Ελεγκτικής Επιτροπής.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει για τα χορηγούμενα δάνεια, τα προγράμματα δανεισμού και άλλα χρηματοπιστωτικά θέματα. Συνεδριάζει δέκα φορές τον χρόνο και διασφαλίζει ότι η διαχείριση της Τράπεζας είναι σύμφωνη με τις διατάξεις των Συνθηκών της ΕΕ και του καταστατικού της ΕΤΕπ, καθώς και με τις γενικές οδηγίες του Συμβουλίου των Διοικητών. Από την 1η Φεβρουαρίου 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από 28 τακτικά μέλη, εκ των οποίων τα 27 ορίζονται από τα κράτη μέλη (ένα μέλος από κάθε κράτος) και το ένα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Έχει επίσης 31 αναπληρωματικά μέλη. Επιπλέον, για να διευρύνει το πεδίο της επαγγελματικής εμπειρογνωσίας του, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκλέγει μέχρι έξι εμπειρογνώμονες, οι οποίοι συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του ως σύμβουλοι, χωρίς δικαίωμα ψήφου. Εκτός αν το καταστατικό ορίζει άλλως, οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται με πλειοψηφία που αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 50% του αναληφθέντος από τα κράτη μέλη κεφαλαίου και το 1/3 των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που έχουν δικαίωμα ψήφου. Ο Πρόεδρος της Τράπεζας προεδρεύει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς να λαμβάνει μέρος στην ψηφοφορία.

Η Διευθύνουσα Επιτροπή είναι το όργανο λήψης αποφάσεων που εδρεύει στην Τράπεζα. Διασφαλίζει τη διαχείριση των τρεχουσών υποθέσεων της Τράπεζας, προετοιμάζει τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και διασφαλίζει την εκτέλεση των αποφάσεων αυτών. Η Διευθύνουσα Επιτροπή συνεδριάζει μία φορά την εβδομάδα. Διεξάγει τις εργασίες της υπό την εποπτεία του Προέδρου και υπό τον έλεγχο του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα υπόλοιπα οκτώ μέλη της είναι οι Αντιπρόεδροι της ΕΤΕπ. Τα μέλη της διορίζονται για ανανεώσιμη θητεία μέχρι έξι ετών και ευθύνονται μόνον έναντι της Τράπεζας.

Η Τράπεζα διαθέτει μια ανεξάρτητη **Ελεγκτική Επιτροπή**, η οποία λογοδοτεί απευθείας στο Συμβούλιο των Διοικητών. Είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο των λογαριασμών της Τράπεζας και για να ελέγχει κατά πόσον οι δραστηριότητες της Τράπεζας είναι σύμφωνες προς τις βέλτιστες τραπεζικές πρακτικές. Η έκθεση της Ελεγκτικής Επιτροπής υποβάλλεται στο Συμβούλιο των Διοικητών μαζί με την ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Ελεγκτική Επιτροπή αποτελείται από έξι μέλη, τα οποία διορίζονται για μη ανανεώσιμη θητεία έξι συναπτών οικονομικών ετών.

Αντικατάσταση του κεφαλαίου του Ηνωμένου Βασιλείου

Το 2019 το Συμβούλιο των Διοικητών συμφώνησε ομόφωνα ότι η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα είχε καμία επίπτωση στην ισχυρή κεφαλαιακή βάση την οποία συνιστά το αναληφθέν κεφάλαιο της ΕΤΕπ. Το μερίδιο συμμετοχής του Ηνωμένου Βασιλείου στο καταβεβλημένο κεφάλαιο της ΕΤΕπ πριν από το Brexit ανερχόταν σε 3,5 δισ. ευρώ, και το μερίδιό του στο απαιτητό (callable) κεφάλαιο ανερχόταν σε 35,7 δισ. ευρώ. Βάσει της Συμφωνίας Αποχώρησης, το αναληφθέν από το Ηνωμένο Βασίλειο τμήμα του κεφαλαίου αντικαταστάθηκε μέσω αναλογικής αύξησης του μεριδίου των 27 κρατών μελών της ΕΕ. Το Ηνωμένο Βασίλειο θα παράσχει εγγύηση ύψους ίσου προς το απαιτητό κεφάλαιό του και η ΕΤΕπ θα επιστρέψει στο Ηνωμένο Βασίλειο το καταβεβλημένο μερίδιό του σε 12 ετήσιες δόσεις. Η απόφαση του Ηνωμένου Βασιλείου να αποχωρήσει από την ΕΕ δεν θα έχει καμία ουσιώδη επίπτωση στην πιστοληπτική διαβάθμιση AAA του Ομίλου της ΕΤΕπ. Ο Όμιλος της ΕΤΕπ θα εκπληρώσει πλήρως τις υποχρεώσεις του στο πλαίσιο των υφιστάμενων χρηματοδοτικών συμβάσεων που αφορούν έργα και επενδύσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο. Επιπλέον, το αναληφθέν από την Πολωνία και τη Ρουμανία κεφάλαιο της ΕΤΕπ αυξήθηκε την 1η Μαρτίου 2020 παρέχοντας στην ΕΤΕπ μεγαλύτερη κεφαλαιακή βάση από ό, τι πριν από το Brexit.

ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2020

- Η σαφέστερη προτεραιότητα θα είναι η **δράση για το κλίμα και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα**. Εν όψει της δέσμευσης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων να διαθέτει σε αυτούς τους τομείς το 50% τουλάχιστον των χρηματοδοτήσεών της και του στόχου του Ομίλου ΕΤΕπ να κινητοποιήσει επενδύσεις ύψους άνω του 1 τρισ. ευρώ κατά την επόμενη δεκαετία, το 2020 θα ξεκινήσουμε τις απαραίτητες προσαρμογές. Από το τέλος του 2020 και εξής θα απέχουμε από οποιαδήποτε χρηματοδοτική δραστηριότητα που δεν ευθυγραμμίζεται με τους στόχους της Συμφωνίας των Παρισίων.

- Η **οικονομική και κοινωνική συνοχή και η σύγκλιση** παραμένουν καταστατικός λόγος ύπαρξης της Τράπεζας. Η νέα Πολιτική Συνοχής της ΕΕ θα καλύπτει την περίοδο 2021-2027 και επί του παρόντος εκτιμάται ότι, με βάση τα νέα κριτήρια επιλεξιμότητας, ο αριθμός των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών και των περιφερειών μετάβασης θα αυξηθεί. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα συνεργαστεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ιδίως όσον αφορά τον προτεινόμενο Μηχανισμό Δίκαιης Μετάβασης, ο οποίος έχει σκοπό να βοηθήσει τις περιφέρειες που έχουν σήμερα μεγαλύτερη εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα στη μετάβασή τους προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή.

- Ο Όμιλος ΕΤΕπ θα συνεχίσει τις προετοιμασίες του για την εφαρμογή των χρηματοδοτικών εντολών της ΕΕ βάσει του **πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για μετά το 2020**, καθώς και τις διαπραγματεύσεις του με την Επιτροπή σχετικά με τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα που θα χρησιμοποιηθούν. Τον Απρίλιο 2019 εγκρίθηκε το προκαταρκτικό κείμενο του κανονισμού για το πρόγραμμα InvestEU, το οποίο επιβεβαιώνει τον ρόλο του Ομίλου ΕΤΕπ ως του κύριου εταίρου, υπεύθυνου για την υλοποίηση του 75% του προγράμματος. Ο **Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας** που προτείνεται από την Επιτροπή θα παρέχει εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και χρηματοδοτικά μέσα που θα επιτρέψουν στον Όμιλο ΕΤΕπ να συνεχίσει να διαδραματίζει τον ρόλο του ως στρατηγικού εταίρου εκτός ΕΕ.

- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει ξεκινήσει έναν διάλογο για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και του αντίκτυπου της αρχιτεκτονικής της ευρωπαϊκής **αναπτυξιακής χρηματοδότησης**, και ειδικότερα για τους αντίστοιχους ρόλους της Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Οι εναλλακτικές επιλογές, μεταξύ των οποίων η δημιουργία θυγατρικής της ΕΤΕπ ειδικά για την αναπτυξιακή χρηματοδότηση, θα εξεταστούν περαιτέρω το 2020.

- Μετά από ενδελεχή επανεξέταση των δραστηριοτήτων του Ομίλου ΕΤΕπ στον τομέα της κεφαλαιακής χρηματοδότησης, θα καταρτιστεί μια νέα **στρατηγική του Ομίλου για την κεφαλαιακή χρηματοδότηση** με στόχο την αποτελεσματικότερη κάλυψη των επενδυτικών κενών στην αγορά μετοχών και λοιπών συμμετοχών και την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων, ώστε να επιτευχθεί ο μέγιστος δυνατός αντίκτυπος σε επίπεδο πολιτικής. Ένας πιο διαφοροποιημένος χρηματοπιστωτικός τομέας, με μεγαλύτερο μερίδιο κεφαλαιακής χρηματοδότησης, θα συμβάλει στη σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού συστήματος και θα προσφέρει στις δυναμικές και καινοτόμες επιχειρήσεις της ΕΕ καλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση.

- **Όσον αφορά τις υπογραφές χρηματοδοτικών συμβάσεων το 2020, προσανατολιζόμαστε στα 63 δισ. ευρώ** και επί του παρόντος αναμένουμε ότι θα παραμείνουν στο ίδιο επίπεδο και την περίοδο 2021-2022.

Η πλήρης δημόσια έκδοση του Επιχειρησιακού Σχεδίου για το 2020 είναι προσβάσιμη στη διεύθυνση https://www.eib.org/en/publications/operational-plan-2020

Η κλιματική αλλαγή αντιπροσωπεύει τη μεγαλύτερη απειλή για την ανθρωπότητα. Αλλά τόσο πολλοί άνθρωποι πρέπει να ανταποκριθούν, με τόσο πολλούς διαφορετικούς τρόπους, που είναι δύσκολο να ξέρει ο *καθένας από μας* τι πρέπει να κάνει. Η σειρά άρθρων μας με τίτλο **Climate Solutions** (Λύσεις για το Κλίμα) περιγράφει λεπτομερώς τις προκλήσεις, παρουσιάζει τις λύσεις και δείχνει τι ακριβώς μπορεί να κάνει *καθένας από μας* για να τις υλοποιήσει. Είτε είστε υπεύθυνος χάραξης πολιτικής είτε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είτε πολίτης, η σειρά **Climate Solutions** είναι ο οδηγός σας για να σώσετε την ανθρωπότητα.

Ακούστε το podcast «Climate Solutions» **https://www.eib.org/climate-podcast**

Δείτε τι λένε οι εμπειρογνώμονες στο ιστολόγιό μας **https://www.eib.org/climate-solutions**

Τηλεφορτώστε το ηλεκτρονικό βιβλίο **https://www.eib.org/climate-ebook**

ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΝΗΜΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ 2019

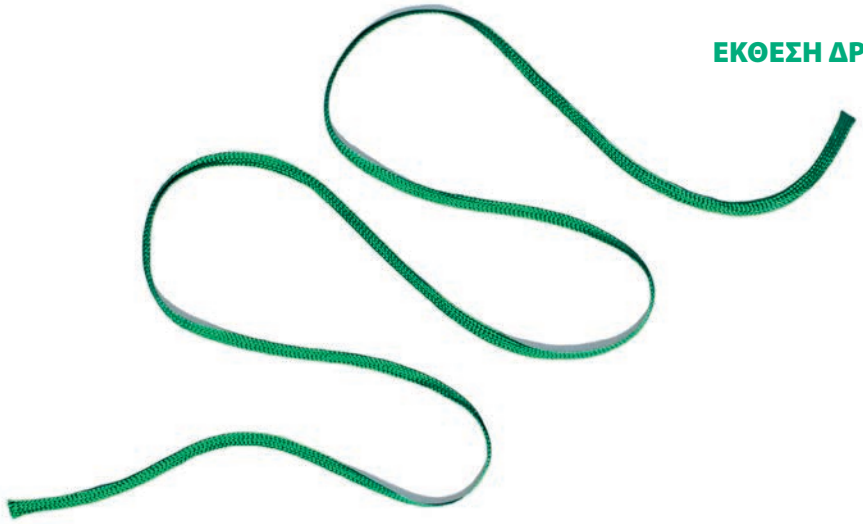

Όμιλος Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Ο Όμιλος ΕΤΕπ αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων.

print: ISBN 978-92-861-4635-0
pdf: ISBN 978-92-861-4601-5

EL 05/2020